

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

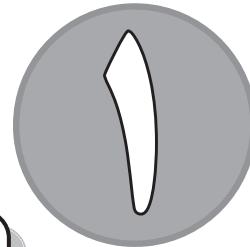

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه
۱۴۰۲/۹/۳

آزمون ۳ آذر ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

نام درس	۷۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید	مجموعاً دانش آموزان در هر رده ترازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱		
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱		
روان‌شناسی	۷	۵	۴	۲	۱		

نام و نام خانوادگی:

شمارنده:

تعداد سؤال:

مدت پاسخ‌گویی:

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰
۴	اجباری	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۵۱	۵۵	۵
		جامعه‌شناسی (۲)	۵	۵۶	۶۰	۵
۶	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به قریب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، محمد حمیدی، احمد رضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز یاسی‌پور، سعید جعفری، محمدامین داداش فام، سید علیرضا علوبیان، فرهاد فرزان‌کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	امیرمهدي افشار، ريحانه اميني، آزيتا بيدقى، كوش شاهحسيني، فاطمه صفرى، سيد محمد مدنى ديناني
روان‌شناسي	حميدرضا توکلى، مهدى جاهدى، محمد حبيبى
عربى زبان قرآن	ولى برچى، حسین رضائى، اميرحسين شکوري، احسان کلاتعربى، روح الله گلشن، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوى، آيدین مصطفى‌زاده، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانپور، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، اميرحسین کاروین، آرش مرتضائی فر، جواد میربلوکى
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنمایی، محمد آفاصالح، پرگل رحیمی، محمد رضائی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژادنچف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین سجادی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدى ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آرین حسینی	الله شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان، مهتاب شیرازی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	کوش شاهحسیني	كوش شاهحسيني	فاطمه صفرى، آرش مرتضائی فر	زهره قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفناکره فرهاد علی‌نژاد	زهره قموشی
عربى زبان قرآن	احسان کلاتعربى	سید محمدعلی مرتضوى	درویشلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	فاطمه عزیزی	عطیه محلوجی
فلسفه و منطق	سپا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، رامیلا عسگری	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سara شریفی	مرتضی عزیزی	زهره قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوى
مدیر دفترچه	فاطمه منصور خاکى
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

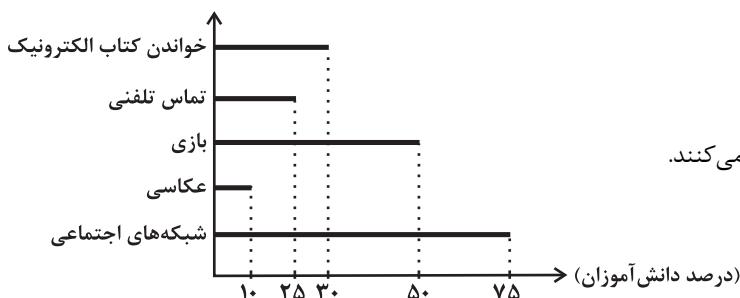

چرخه آمار در حل مسائل
(گام‌های چرخه آمار در حل مسائل)
صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- نتایج یک نظرسنجی، درباره فعالیت‌های انجام شده با تلفن هوشمند به صورت نمودار میله‌ای زیر گزارش شده است. میانه میزان استفاده از تلفن هوشمند ۱۰۰ دقیقه و چارک‌های اول و سوم به ترتیب $Q_1 = 80$ و $Q_3 = 130$ دقیقه است، کدام گزینه می‌تواند نادرست باشد؟

۱) دامنه میان چارکی استفاده از تلفن ۵۰ دقیقه است.

۲) بیشترین زمان استفاده مربوط به شبکه‌های اجتماعی است.

۳) نصف دانش‌آموزان از تلفن هوشمند برای بازی کردن استفاده می‌کنند.

۴) درصد دانش‌آموزان از تلفن هوشمند برای کارهایی غیر از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند.

۲- کدام گزینه بیانگر کارهایی است که در گام سوم چرخه آمار انجام می‌شود؟

۱) گردآوری داده‌ها - مرتب کردن داده‌ها - تفسیر نتایج

۲) اندازه‌گیری داده‌ها - سازمان‌دهی داده‌ها - گردآوری داده‌ها

۳) گردآوری داده‌ها - سازمان‌دهی داده‌ها - پاکسازی داده‌ها

۴) ایده‌های جدید - سازمان‌دهی داده‌ها - گزارش معیارها

۳- با توجه به نمودار جعبه‌ای حقوق کارگران کارخانه (الف) و (ب) کدام گزینه درست نیست؟

۱) حقوق بیش از ۲۵ درصد از کارگران کارخانه «ب» از حداقل حقوق کارگران کارخانه

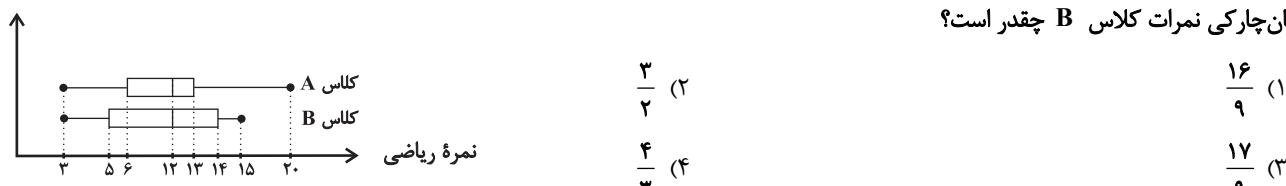
«الف» کمتر است.

۲) میانه حقوق کارگران کارخانه «الف» از چارک سوم حقوق کارگران کارخانه «ب» بیشتر است.

۳) کمترین حقوق کارگران کارخانه «الف» از میانه حقوق کارگران کارخانه «ب» کمتر است. حقوق کارگران

۴) چارک سوم حقوق کارگران کارخانه «الف» از بیشترین حقوق کارگران کارخانه «ب» کمتر است.

۴- نمودار جعبه‌ای مربوط به نمرات درس ریاضی دانش‌آموزان در کلاس‌های A و B به صورت زیر است. نسبت دامنه تغییرات نمرات کلاس A به دامنه میان چارکی نمرات کلاس B چقدر است؟

۵- با توجه به نمودارهای زیر که نشان‌دهنده شاخص‌های میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی دانش‌آموزان یک مدرسه از شبکه شاد است، کدام گزینه صحیح است؟

۱) ساعت استفاده دانش‌آموزان پایه دوازدهم نسبت به ساعت استفاده دانش‌آموزان پایه یازدهم به میانگین ساعت

استفاده کلاس خود نزدیکتر است.

۲) میانگین ساعت استفاده دانش‌آموزان پایه دوازدهم، کمتر از میانگین ساعت استفاده دانش‌آموزان پایه یازدهم است.

۳) بیشترین ساعت استفاده از شاد در هر دو پایه، ۸ ساعت است.

۴) نسبت میانگین به واریانس ساعت استفاده دانش‌آموزان پایه یازدهم همواره $\frac{3}{5}$ است.

۶- فراوانی داوطلبان کنکور در رشته‌های مختلف در نمودار دائیره‌ای زیر نمایش داده شده است، در این نمودار زاویه مربوط به تجربی ۱۲۰ درجه، ریاضی ۷۵ درجه، انسانی ۸۰ درجه و هنر ۲۵ درجه است. اگر ۶۰۰ هزار نفر در کنکور شرکت کرده باشند و هر داوطلب حق شرکت فقط در یک رشته را داشته باشد، تعداد داوطلبان در کنکور زبان چند نفر است؟

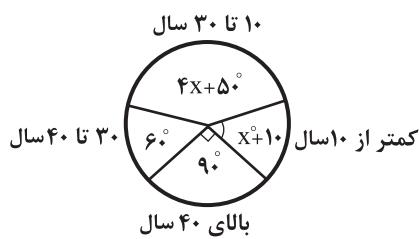
(۲) ۱۲۰,۰۰۰

(۱) ۱۰۰,۰۰۰

(۴) ۶۰,۰۰۰

(۳) ۹۰,۰۰۰

۷- فراوانی بازدیدکنندگان از یک سالن نمایش در گروههای سنی مختلف، مطابق نمودار دائیره‌ای زیر است، تقریباً چند درصد افراد بازدیدکننده کمتر از ۱۰ سال سن دارند؟

(۱) ۱۱/۱

(۲) ۸/۳

(۳) ۱۵/۲

(۴) ۱۴/۱

۸- با توجه به نمودار مقابل که مربوط به ۲۰ داده آماری است؛ مجموع مربعات اختلاف داده‌ها از میانگین، چند برابر میانگین داده‌ها است؟

(۱) ۴

(۲) ۱۰

(۳) ۶

(۴) ۵

۹- نمودار میانگین و انحراف معیار داده‌های $a - 2,5,2a + 1,14$ به صورت شکل زیر است. مقدار b کدام است؟

(۱) ۱۸

(۲) $9 + \sqrt{20}/5$ (۳) $9 + \sqrt{31}/5$

(۴) ۱۵

۱۰- با توجه به موارد زیر چه تعداد از تعریف‌ها با گام‌های ذکر شده مطابقت ندارد؟

الف) چگونگی نمونه‌گیری شیوه تحلیل داده‌ها → طرح و برنامه‌ریزی

ب) مشخص کردن هدف مطالعه → تحلیل داده‌ها

پ) گزارش معیارها و نتایج آماری → بحث و نتیجه‌گیری

ت) انتخاب معیار اندازه‌گیری مناسب → طرح و برنامه‌ریزی

ث) محدود کردن جامعه آماری با توجه به شرایط موجود → بیان مسئله

۲ (۴)

۳ (۳)

۴ (۲)

۱ (۱)

تابع
صفحه‌های ۳۹ تا ۷۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- بهازی چند مقدار طبیعی a ، رابطه $\{3a+5, 4, (6a+7, 3), (2a-4, 5), (a+6, 3)\}$ تابع نیست؟

۵ (۴)

۳ (۳)

۱ (۲)

۲ (۱)

۱۲- اگر $(a, b \in \mathbb{N})$ باشد، حاصل مقدار $a+b$ کدام می‌تواند باشد؟
 $f(x) = -4x + b$

۵ (۴)

۸ (۳)

۴ (۲)

۲ (۱)

۱۳- تعداد اعضای دامنه تابع f را c ، تعداد اعضا برد f را h و تعداد زوج‌های مرتب تابع f را با k نمایش می‌دهیم؛ زوج مرتب (k, h) کدام می‌تواند

باشد؟

(۴, ۵) (۴)

(۳, ۱) (۳)

(۳, ۰) (۲)

(۲, ۴) (۱)

۱۴- تابع خطی $f(x) = ax + b$ با خط $2y - 3x + 6 = 0$ برخورد نداشته است و همچین در نقطه‌ای به عرض ۲- با نیمساز ناحیه چهارم برخورد دارد.

فاصله محل برخورد $(x, f(x))$ با محور x ها از مبدأ مختصات چقدر است؟

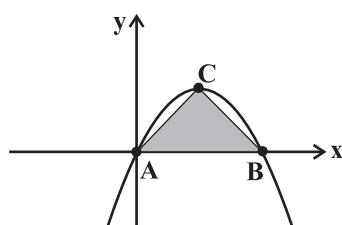
$\frac{10}{3}$ (۴)

$\frac{8}{3}$ (۳)

$\frac{5}{3}$ (۲)

$\frac{2}{3}$ (۱)

۱۵- اگر نمودار تابع $y = -x^2 + 2x$ به صورت زیر باشد، مساحت مثلث ABC چقدر است؟ (C رأس سهمی است).

$\frac{1}{2}$ (۱)

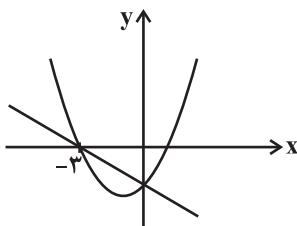
۱ (۲)

۴ (۳)

$\frac{9}{2}$ (۴)

محل انجام محاسبات

۱۶- شکل زیر نمودارهای تابع خطی $f(x) = mx + n$ و تابع درجه دوم (سهمی) $g(x) = ax^2 + bx + c$ را نشان می‌دهد. مقدار $\frac{3b - 9a}{m}$ کدام است؟

(۱) نمی‌توان تعیین کرد.

(۲) ۳

(۳) ۱

(۴) صفر

۱۷- می خواهیم در یک طرف دریاچه‌ای، زمینی مستطیل شکل با استفاده از ۴۸ متر طناب ایجاد کنیم. بیشترین مساحت این زمین چند متر مربع است؟

(ساحل دریاچه را خط صاف در نظر بگیرید.)

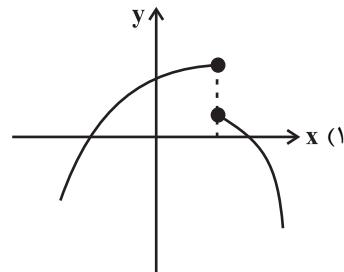
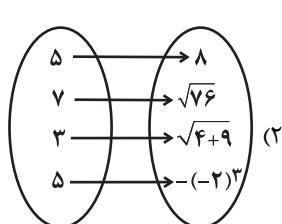
۲۹۶ (۴)

۲۸۸ (۳)

۲۵۶ (۲)

(۱) ۲۴۲

۱۸- کدام رابطه یا نمودار زیر یک تابع محسوب می‌شود؟

x	۲	$(\frac{1}{2})^{-1}$	۳	$\frac{1}{3}$
y	۵	۶	۷	۸

۱۹- دامنه تابع خطی f مجموعه $A = \{x \in \mathbb{R} \mid -3 < x < 5\}$ گذشته است. اگر $f(0) = f(1)$ باشد، برد تابع f کدام است؟

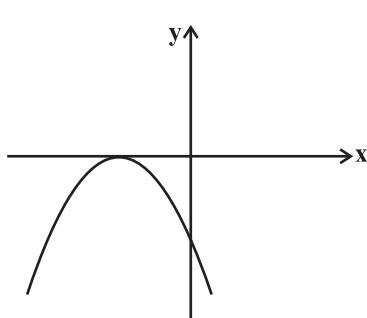
{y ∈ ℝ | -2 < y < 2} (۲)

{y ∈ ℝ | -5 < y < 11} (۱)

{y ∈ ℝ | -3 < y < 5} (۴)

{y ∈ ℝ | -4 < y < 8} (۳)

۲۰- اگر معادله سهمی زیر به صورت $f(x) = -3x^2 - 2x + 2k + \frac{5}{3}$ باشد، مقدار k کدام است؟

$-\frac{27}{2}$ (۱)

$-\frac{19}{2}$ (۲)

$-\frac{623}{3}$ (۳)

$-\frac{625}{3}$ (۴)

علوم و فنون ادبی (۳)
سبک‌شناسی قرن‌های دوازدهم و سیزدهم
(دوره بازگشت و بیداری) صفحه‌های ۴۱ تا ۴۷
علوم و فنون ادبی (۱)
فصل چهارم (درس‌های ۱۰ تا ۱۲) صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری است.**
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- با توجه به سبک شعر دوره بیداری کدام گزینه کاملاً صحیح است؟

۱) شاعرانی که به زبان مردم شعر می‌گفتند، شعر را بیشتر وسیله‌ای برای بیان احساسات و عواطف شخصی خود می‌دانستند.
۲) فرخی بزدی و ملک‌الشعرای بهار از شاخص‌ترین شاعران این سبک در حوزه توجه به مردم هستند.

۳) گرایش شاعران به محتوا و عدم تسلط کافی بر ادبیات کهن را می‌توان از عوامل کم‌توجهی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر دوره بیداری دانست.
۴) شاعران دوره بیداری تخلیلات سرایندگان پیشین را در نظر نداشتند و گاه با تأثیرپذیری از اوضاع اجتماع نوآوری‌های را در عرصه تخیل پدید آوردن.

۲۲- در متن زیر چند مورد نادرست وجود دارد؟

«نشر دوره بیداری ساده و قابل فهم است، واژه‌های انگلیسی، ترکی، عربی، فرانسوی و... به نثر وارد می‌شود و همچون نثر دوره‌های پیشین عبارت‌های وصفی کاوشی آشکار می‌باشد. نثر فارسی در این دوره قیدوبندهای نثر مصنوع و فنی را کنار نمی‌گذارد و کاربرد صنایع ادبی در نثر افزایش می‌یابد. اکثر نویسندهای این دوره، داستان را مطابق ذوق عامه مردم می‌نوشتند و سبک نویسندهای مطابقت کاملی با ادبیات داستانی جدید نداشت.»

۱) سه چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) هشت

۲۳- در نثر دوره بیداری به ترتیب موضوعات «دشمنی با استبداد و استعمار» و «تنفر از خرافات» بیشتر در کدام آثار مطرح است؟

۱) نثر داستانی - نثر روزنامه‌ای
۲) نثر روزنامه‌ای - نثر داستانی
۳) طنز سیاسی - نثر داستانی

۲۴- کدام گزینه در رابطه با تاریخ ادبیات قرن‌های پنجم و ششم درست است؟

۱) خاقانی و نظامی از شاعران نواحی مرکزی ایران هستند که سبک آن‌ها از سبک‌های پیشین متمایز بود.
۲) با ورود شعر به خانقاوهای بر دشواری بیان، قدرت عواطف، عمق افکار و اندیشه‌هایی که موضوع شعر بودند، افزوده شد.
۳) تحولی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند باعث شد که در اوایل قرن ششم شاعران بزرگی در غزل ظهر کنند.
۴) تا آغاز قرن ششم شعر همچنان تحت تأثیر سبک دوره سامانی و غزنوی است؛ اما نوآوری‌هایی نیز مشاهده می‌شود.

۲۵- سبک کدام بیت متفاوت است؟

۱) نشسته بر شاه بر دست راست
۲) ز روزگار خوش است این همه جز آن که لبم
۳) به سرای سپنج مهمان را
۴) مست بگذشتی و از خلوتیان ملکوت

۲۶- با توجه به ویژگی‌های سبک‌شناسی کدام ابیات متعلق به شعر عصر بیداری هستند؟

مگر آنان که به دام تو گرفتارانند
خرج عیش و نوش و اشیاء تجمل می‌کند؟
اینجا چه احتیاج به قانون حکمت است؟
به خوانین خراسان دو تلگراف کنم
مرد نشری سره و زن غزلی تر باشد (سره: تمام‌عیار و کامل)

۱) هـ - الف - ج ۲) الف - ب - هـ
۳) د - الف - ج ۴) هـ - ب - هـ

الف) هیچ‌کس را خبر از عالم آزادی نیست

ب) دسترنج کارگر را تا به کی سرمایه‌دار

ج) ڈھر آنچنان که قاعدة اوسست می‌رود

د) من به هر حیله بُود مقصد خود صاف کنم

هـ) زن بود شعر خدا، مرد بود نثر خدا

۱) هـ - الف - ج

۲) الف - ب - هـ

۲۷- از نظر فکری کدام بیت نمی‌تواند در تقسیم‌بندی شعر فارسی در سایت www.kanoon.ir به درس علوم و فنون ادبی اختصاص دارد. شما می‌توانید خلاصه درس‌ها، نمونه سؤالات پیشنهادی و آزمونک روزهای یکشنبه در سایت کانون

کاکنون بردن نصیب حبیب از بر حبیب
هر نفس در بی عدد حسرت فتاد
که بارگیر سلیمان نکوتراست صبا
کاھل دانش را ز هر لفظ امتحان آوردهام

۱) اکنون خورید باده و اکنون زیید شاد

۲) هر که او در وادی حیرت فتاد

۳) زبان ثناگر در گاه مصطفی خوش‌تر

۴) پادشاه نظم و نثرم در خراسان و عراق

یک روز، یک درس

روزهای یکشنبه در سایت کانون www.kanoon.ir به درس علوم و فنون ادبی اختصاص دارد. شما می‌توانید خلاصه درس‌ها، نمونه سؤالات پیشنهادی و آزمونک مربوط به درس علوم و فنون ادبی را در این روز از قسمت تازه‌ها در سایت کانون و نیز صفحه مقطع خود دریافت کنید.

گرش تن بمیرد نمیرد روان
غريب نیست که در شهر ما مقام کنند
که هر کس را فزون تر مهر حسرت بیشتر دارد
وان کند آهنگ آنکس کو کند آهنگ او

- ۲۸- کدام گزینه دارای جناس تام می باشد؟

  - (۱) کسی کش روان شد به دانش جوان
  - (۲) غریب مشرق و مغرب به آشنایی تو
  - (۳) ز هر کس بیشتر مهر تو دارم وین دلیلم بس
  - (۴) این برد فرمان آن کس کو کند فرمان او

رخش دل اندر صف مردن جهان
کجا رفت آن روان تمن ندانم
من پرم از کوی تو؟ هرگز که نه!
ای که تا روز قیامت عمر ما چون دوش باد

- ۱) پیرو ایشان شو و در آن جهان
۲) غم عشقت روان من بفرسود
۳) بال و پرم گر شکنی ای صنم
۴) دوش ساغرهای ساقی جمله مالامال بود

مسـت گـشـتـیـم اـز آـن مـدـام مـدـام (دارـای جـنـاس تـام)
لـیـک آـب چـشم و آـتش دـل هـر دـو هـست يـار (فـاقـد هـر دـو نـوع جـنـاس)
تاـیـکـی اـسـرـارـیـن گـرـدد تـمـام (فـاقـد جـنـاس)
از آـن کـه لـذـت عـاشـق وـدـای لـذـات اـسـت (دارـای اـشتـقاـق)

- ۳۰- توضیح مقابل کدام بیت نادرست است؟

  - ۱) ساقی عشق ساغری می داد
  - ۲) در عشق یار نیست مرا صبر و سیم و زر
  - ۳) صد هزاران مرد گم گردد مدام
  - ۴) چه داند آن که نداند که چیست لذت عشق

جفاجستہ جور جان کا همش
 یکی زین دو پنجاہ پنجاہمش
 از آن زخمه راه بے راہمش
 فرادست مردم یہ دالہمش
 به گھے وارہ مہر گھے گاہمش
 (۴) چہار سے (۳)

- ۳- چند بیت از ابیات زیر دارای جناس است؟

  - الف) وفاکرده دیده آلا وفا
  - ب) مرا می کشد یا مرا می کشد
  - ج) خراشیده تار و خروشنده وار
  - د) علیرغم فر فرودستی ام
  - ه) پناهنده از قهر بیگاه او

(۱) یک
 (۲) دو

من که را جویم که چون تو طبع هر جاییم نیست
ز انتهای شبان شهسوار می‌آید
وز چنگ بی‌زبان من سیصد زبان برآرم
د، خلمت، نشستم با دل آمده

- ۱) طبع تو سیر آمد از من جای دیگر دل نهاد

۲) کلید صبح به دست و سرود عشق به لب

۳) این جمله جان‌ها را در عشق چنگ سازم

۴) مست مه، المستم حام بله، به دستم

پناه می برم امشب به حکم لم یزلی
همی در سخن رای فرخ نهیم
چو با دوده بشینی از پیش خوان
مننا آن مه عاشة کش عما کجاست

الف - ج (٣) د) ج - د (٤) ب) حیوانی کے ماندتا ابتداء خورد آن چندان عصا و حبل را رازق حلق معانی ہم خداست ہما گھا و کشتھا بوسٹان

- (۱) الف - ب - ۳۴ - قافیه در کدام بیت، معیوب است؟

(۲) ب - ۵ ب - ۶

(۱) پس کریم آن است کاوه خود را دهد

(۲) حلق بخشید او عصای عدل را

(۳) پس معانی را چو اعیان حلقه هاست

(۴) کوهها و بحرا و دشتها

۳۵- قافیه در کدام بیت از قاعدة «۱» یا «۲» تبعیت نمی‌کند؟

تا کنم با حق خصوصت بهر تو
لیک هرگز رزم همچون بزم نیست
کسب و دکان مرا برهم زد
دل چرا در بی وفایان بسته‌ایم

۱) گفتش ای عم بک شهادت تو بگو

۲) زین دو ره گرچه به جز تو عزم نیست

۳) مرگ همسایه مرا واعظ شده

۴) رو به خاک آریم کز وی رسته‌ایم

۳۶- کدام بیت ذوقافیتیں نیست؟

خویش زد بر آتش آن شمع زود
می‌دهد از وی خبر الهام باز
گوهی از مجلس من گوش دار
سست است عدو تا تو کمان داری سخت

۱) بار دیگر بر گمان طمع سود

۲) صاحب وحیش در پیغام باز

۳) یک نفس ای مونس من کوش دار

۴) ای شاه زمین بر آسمان داری تخت

۳۷- کدام گزاره درباره رباعی زیر نادرست است؟

گه رند و خراباتی و مستم گویند
من شاد به این که هر چه هستم گویند»

«در عشق تو گاه بتپرستم گویند

این‌ها همه از بهر شکستم گویند

۱) در بیت دوم، دو صامت «ی» و دو مصوت بلند «ی» وجود دارد.

۲) بیت نخست فاقد جناس است.

۳) حرف روی «ت» است و تبصره قافیه مشهود است.

۴) با مصراج «من گوش استماع ندارم لمن تقول؟» تناسب مفهومی دارد.

۳۸- مفهوم بیت کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

هر کجا ناله ناکامی خود سر کردم
شادکام دگر از الفت ناکامی‌ها
قصه غصه که در دولت یار آخر شد
کاو چاشنی کام به کامت نرسانید

۱) در و دیوار به حال دل من زار گریست

۲) بس که با شاهد ناکامی‌ام الفت‌ها رفت

۳) باورم نیست ز بدهدی ایام هنوز

۴) خاقانی از این طالع خود کام چه جویی

۳۹- تصویر باد (نسیم سحری، صبا و ...) در کدام بیت متفاوت با سایر ابیات است؟

زین هر دو ندانم که کدامت نرسانید
زنها عرضه ده بر جانان پیام ما
که کند حافظ از او دیده دل نورانی
که صد جمشید و کیخسرو غلام کمترین دارد

۱) بر باد سپردم دل و جان تا به تو آرد

۲) ای باد اگر به گلشن احباب بگذری

۳) ای نسیم سحری خاک در یار بیار

۴) صبا از عشق من رمزی بگو با آن شه خوبان

۴۰- مفهوم بیت زیر با کدام بیت، تناسب دارد؟

«آن گرد شتابنده که در دامن صحراست

۱) دل ای سلیم در این کاروان سرای مبند

۲) ای که خوابآلوده واپس مانده‌ای از کاروان

۳) باز پس ماند ز همراهیت اگر آصف بود

۴) ای خفته همه عمر و شده خیره و مدهوش

درس سوم: نظم اجتماعی
درس چهارم: کنش اجتماعی
(خشست: بنای جامعه)
صفحه‌های ۱۹ تا ۳۶

پاسخ‌گویی به سوالات این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن موارد زیر در کدام گزینه به درستی نشان داده است؟
- جامعه‌شناس تلاش می‌کند با هنر آشنایی‌زدایی، از چشم‌انداز فردی آشنا به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از دانش عمومی عبور کند و به پیچیدگی و عمق آن موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود.

- «قواعد و هنجارهای باهم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند؟» از جمله پرسش‌های جامعه‌شناسان در شناخت نظم اجتماعی است.
- زندگی اجتماعی با قوانین رسمی و غیررسمی سامان می‌یابد.
- افراد در زندگی روزمره غالباً بنا به نیازهای علمی خود با هر موقعیت اجتماعی مواجه می‌شوند؛ و معمولاً از پیچیدگی و عمق آن موقعیت می‌کاهند.

(۱) غ - ص - ص - غ   (۲) ص - غ - غ - ص   (۳) غ - ص - ص - ص   (۴) ص - ص - غ

۴۲- چند مورد از عبارات زیر، نادرست می‌باشد؟

- ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی، ساختار اجتماعی نامیده می‌شود.
- ساماندهی ارتباط ما با دیگران و قابل پیش‌بینی بودن کنش‌های ما برای دیگران، از جمله فواید وجود ساختارهای اجتماعی است.
- منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.
- نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در کوتاه‌مدت حفظ کند.

(۱) ۱   (۲) ۳   (۳) ۲   (۴) ۴

۴۳- به ترتیب، هر عبارت با کدامیک از مفاهیم زیر در ارتباط است؟

- هرچه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد.
- در همه دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن هم روش تجربی است.
- رویکردی که جامعه‌شناسی را در زمرة دانش‌های ابزاری قرار می‌دهد.
- تنها بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها، دانش علمی و معتبر محسوب می‌شوند که مشاهده‌پذیر باشند.

(۱) هم‌تغییری - پوزیتیویسم - جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - دانش ابزاری

(۲) تبیین - وحدت روش علوم - تبیین تجربی - دانش تجربی

(۳) هم‌تغییری - وحدت روش علوم - فیزیک اجتماعی - تبیین

(۴) تبیین - پوزیتیویسم - جامعه‌شناسی تبیینی - تبیین‌های تجربی

۴۴- به ترتیب، در کدام گزینه به هدف، موضوع و روش جامعه‌شناسی تبیینی اشاره شده است؟

(۱) داوری درباره کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - کنش‌ها و پدیده‌های اجتماعی - تجربی

(۲) فهم و تبیین پدیده‌های اجتماعی - پدیده‌های طبیعی - عقلانی و وحیانی

(۳) توصیف و تبیین واقعی اجتماعی - ساختار اجتماعی - مشاهده و توصیف

(۴) پیش‌بینی و کنترل جامعه - پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی - حس و تجربه

۴۵- کدامیک از گزینه‌های زیر در ارتباط با جامعه‌شناسی تبیینی، نادرست است؟

(۱) جامعه، واقعیتی بیرونی تصور می‌شود که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت، اداره می‌شود.

(۲) می‌توان با استفاده از دانش‌های ابزاری، جامعه را شناخت و در آن تغییری بنیادین ایجاد کرد.

(۳) تفاوت میان جوامع صرفاً تفاوتی کمی است و جوامع پیشرفته‌تر، در رفع نیازهای خود توانانترند.

(۴) انسان‌ها نمی‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند و همه جوامع مسیر یکسانی را طی می‌کنند.

۴۶- تمامی عبارات زیر در رابطه با جنگ‌های نامنظم صحیح می‌باشند، بهجز ...

- ۱) مردم آمری، از این شیوه مبارزه استفاده کردند که در نهایت منجر به پیروزی آنان شد.
- ۲) این جنگ‌ها، میتبنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان غیربومی یک منطقه است.
- ۳) سربازان این جنگ‌ها معمولاً متناسب با موقعیت خاص جغرافیایی و فرهنگی خود عمل می‌کنند.
- ۴) این اصطلاح نخستین بار توسط شهید مصطفی چمران به کار برده شد.

۴۷- کدام گزینه جاهای خالی را بهدرستی کامل می‌کند؟

- ..... خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با ..... پدید می‌آیند.
- ..... هر چقدر هم جاافتاده و باسابقه باشند، با ..... به وجود آمده و برقرارند.
- ۱) کنش اجتماعی - کنش‌های اجتماعی - ساختارهای اجتماعی - کنش‌های افراد
- ۲) هنجار اجتماعی - کنش‌های اجتماعی - ساختارهای اجتماعی - کنش اجتماعی
- ۳) کنش اجتماعی - کنش‌های فردی - ساختارهای اجتماعی - کنش‌های فردی
- ۴) کنش اجتماعی - کنش‌های فردی - ارزش‌های اجتماعی - کنش اجتماعی

۴۸- کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح می‌باشد؟

- ۱) میزان تأثیرگذاری همه اعضای جامعه در حفظ یا تغییر وضع موجود، یکسان است.
- ۲) مشکلات و مسائل اجتماعی برخلاف آنچه که به نظر می‌رسند، بیرون از دایرة نفوذ و تأثیر ما هستند.
- ۳) همه ما از آنجا که عضوی از جامعه هستیم، با کنش‌های اجتماعی خود بر جامعه اثر می‌گذاریم.
- ۴) تنها افراد خاصی همانند مسئولان و مدیران، می‌توانند بر جهان اجتماعی تأثیر بگذارند.

۴۹- بهترین، کدام گزینه جدول زیر را کامل می‌کند؟

- شکل‌دهنده به اقدامات افراد

- پدید آمدن فرصت‌ها و محدودیت‌ها

- حرکت‌های فراتر از نظم جامعه

الف	نظم	ب
نارسایی‌های نظام اداری	ج	تبديل مدارس امام خطیب به مرکز اسلام‌گراها
۴) ج - الف - ب	۳) ب - الف - ج	۲) ج - ب - الف ۱) الف - ب - ج

۵۰- کدام گزینه عبارات زیر را بهدرستی کامل می‌کند؟

- انسان‌ها قادرند با توجه به ... نظم اجتماعی را تغییر دهند.
- عمل انسان‌ها برخلاف پدیده‌های طبیعی، آگاهانه و ... است.
- زندگی اجتماعی انسان و ... همزاد یکدیگرند.
- ... یعنی فعالیت معناداری که با توجه به دیگری انجام می‌شود.

- ۱) عقاید و ارزش‌های خود - ارادی - کنش - کنش اجتماعی
- ۲) آرمان‌ها و ارزش‌های خود - جهتدار - نظم - نظم اجتماعی
- ۳) آرمان‌ها و ارزش‌های خود - معنادار - نظم - کنش اجتماعی
- ۴) هنجارها و رفتارهای خود - معنادار - کنش - کنش اجتماعی

هویت
 (تفییرات هویت اجتماعی، تحولات هویتی)
 جهان اجتماعی «علل درونی»، تحولات هویتی جهان اجتماعی «علل بیرونی»
 صفحه‌های ۸۲ تا ۱۰۲

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
 به سؤال‌های ۵۱ تا ۵۵ «یا» به سؤال‌های ۶۵ تا ۷۰ پاسخ دهید.
 وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱- به ترتیب، پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- منظور از موقعیت اجتماعی چیست؟

- کدام گزینه مثالی برای تعریف اجتماعی نزولی می‌باشد؟

(۱) جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد. - حسابداری که به تازگی مسئول بخش شده است.

(۲) جایه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر. - کارمندی که به تازگی به بخش دیگر اداره منتقل شده است.

(۳) جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد. - مدیر فروشی که به تازگی کارمند یک بخش شده است.

(۴) جایه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر. - پیک موتوری که اکنون مغازه‌دار است.

۵۲- به ترتیب، کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر می‌باشد؟

- در کدام جهان اجتماعی حرکات صعودی مختص به صاحبان ثروت است؟

- تعارضات فرهنگی ناشی از علل درونی ریشه در چه چیزی دارند؟

- کودتای نظامی سال ۱۹۹۱ میلادی الجزایر، بیانگر چه موضوعی می‌باشد؟

(۱) جامعه آپارتاید - نوآوری‌های اعضای جهان اجتماعی - عدم امکان رأی دادن به قوانین الهی در جوامع دنیوی

(۲) جامعه سکولار - تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی - نفی هویت‌های الهی و معنوی

(۳) جامعه آپارتاید - تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی - نفی هویت‌های الهی و معنوی

(۴) جامعه دارای ارزش‌های اقتصادی - نوآوری‌های اعضای جهان اجتماعی - عدم امکان رأی دادن به قوانین الهی در جوامع دنیوی

۵۳- پاسخ هریک از سؤالات زیر کدام است؟

- اساس شکل‌گیری هویت فرهنگی جهان اجتماعی چیست؟

- تزلزل فرهنگی چه زمانی رخ می‌دهد؟

- جهان اسلام چگونه با فرهنگ یونان و روم مواجه شد؟

(۱) ارزش‌ها و هنجارها - زمانی که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های شکل‌دهنده هویت اجتماعی جهان فرهنگی، ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدھند. - تنها عناصر اساطیری این دو فرهنگ را اخذ کرد.

(۲) عقاید و ارزش‌های اجتماعی - هنگامی که آرمان‌ها و ارزش‌های جهان اجتماعی مورد تردید قرار گیرند. - تنها عناصر اساطیری این دو فرهنگ را اخذ کرد.

(۳) ارزش‌ها و هنجارها - هنگامی که آرمان‌ها و ارزش‌های جهان اجتماعی مورد تردید قرار گیرند. - تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد.

(۴) عقاید و ارزش‌های اجتماعی - زمانی که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های شکل‌دهنده جهان اجتماعی، ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدھند. - تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد.

۵۴- به ترتیب کدام گزینه در رابطه با «ترجیح دادن زندگی مجردی بر زندگی خانوادگی»، «عامل مؤثر در بازاندیشی دانشمندان درباره بنيان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی» و «فراموشی انسان از خود بهدلیل فراموشی خداوند» صحیح است؟

(۱) مورد تردید قرار گرفتن عقاید و ارزش‌های سازنده هویت فرهنگی جامعه - فرهنگ دنیاگریز - از خودبیگانگی فطری

(۲) ناتوانی جامعه در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود - علل درونی تحول فرهنگی جهان اجتماعی - از خودبیگانگی فرهنگی

(۳) تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی - کهولت و مرگ جهان اجتماعی - از خودبیگانگی تاریخی

(۴) ناتوانی جهان اجتماعی در سامان دادن کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود - کاستی و خلاً معنوی - از خودبیگانگی حقیقی

۵۵- به ترتیب، هر کدام از مفاهیم زیر با کدام گزینه در ارتباط است؟

- جشن هنر شیراز به ریاست فرح پهلوی

- خودباختگی جوامع غیرغربی

- غرب‌زدگی جوامع غیرغربی

- مانع شناخت صحیح انسان‌ها از عالم و آدم

(۱) خودباختگی فرهنگی - مرعوب قدرت اقتصادی و فرهنگی غرب گشتند. - پذیرش عناصر فرهنگ غرب به صورت تقليدي - جهان اجتماعی فاقد عقاید و ارزش‌های حق

(۲) از خودبیگانگی فرهنگی - مرعوب قدرت اقتصادی و فرهنگی غرب گشتند. - مانع تعامل با جهان غرب - جهان اجتماعی دارای عقاید و ارزش‌های حق

(۳) از خودبیگانگی فرهنگی - مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی غرب گشتند. - مانع تعامل با جهان غرب - جهان اجتماعی فاقد عقاید و ارزش‌های حق

(۴) از خودبیگانگی حقیقی - مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی غرب گشتند. - پذیرش عناصر فرهنگ غرب به صورت آگاهانه - جهان اجتماعی دارای عقاید و ارزش‌های حق

چالش‌های جهانی

(جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی، بحران‌های اقتصادی و زیست‌محیطی، بحران‌های معرفتی و معنوی)
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۰۳

اگر به سؤال‌های ۵۱ تا ۵۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۶۵ تا ۶۰ پاسخ دهید.

جامعه‌شناسی (۲)

- ۶۵- در ارتباط با جنگ‌های جهانی اول و دوم، کدام گزینه صحیح نیست؟
- ۱) هیچ یک از این دو جنگ، منشأ دینی نداشت و پوشش دینی و مذهبی نیز به خود نگرفت.
  - ۲) در جنگ جهانی اول، برای نخستین بار از سلاح‌های شیمیایی و در جنگ جهانی دوم برای اولین بار از بمب اتم استفاده شد.
  - ۳) در قالب اندیشه‌های لیبرالیستی، مارکسیستی و سوسیالیستی عمل می‌کردند و زمینه‌های فرهنگی متفاوتی داشتند.
  - ۴) آتش این دو جنگ به کشورهای اروپایی و غربی محدود نشد، بلکه همهٔ جهان را در گیر خود ساخت.
- ۶۶- به ترتیب، کدام گزینه در رابطه با «اصطلاحات سیاسی مشابه شمال و جنوب» غلط اما در رابطه با «بحران اقتصادی»، صحیح است؟
- ۱) اصطلاح توسعه یافته و توسعه نیافته به این نکته اشاره دارد که کشورهای صنعتی و ثروتمند، الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند. - در این بحران، سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی را به اقتدار ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند.
  - ۲) اصطلاح مرکز و پیرامون را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند. - آسیب‌های مربوط به آن همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است؛ به همین دلیل به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساخت.
  - ۳) براساس نظریه استعمارگر و استعمارگری، جوامع غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند. - در ابتدا به کشورهای غربی محدود می‌شدنند و متأثر از عوامل داخلی آن‌ها بودند.
  - ۴) مراد از جهان اول، کشورهای سرمایه‌داری بلوک غرب است و منظور از جهان سوم کشورهایی هستند که خارج از دو بلوک شرق و غرب قرار داشته و تحت نفوذ آن‌ها بوده‌اند. - درصورتی که کنترل نشود، می‌تواند به فروپاشی حکومت‌ها منجر شود.
- ۶۷- به ترتیب، علت هریک از عبارات زیر کدام است؟
- گسترش انواع آسیب‌های زیست محیطی
  - تشکیل همایش‌های بین‌المللی متعدد
  - کودکانه پنداشتن نگاه جوامع توحیدی به طبیعت
- ۱) گسترش زندگی مدرن در جهان - بحران محیط زیست - نگاه دنیوی انسان مدرن
  - ۲) گسترش زندگی مدرن در جهان - بحران‌های اقتصادی و سیاسی - فرهنگ مدرن
  - ۳) مهاجرت، بیکاری و فقر - بحران محیط زیست - نگاه دنیوی انسان مدرن
  - ۴) مهاجرت، بیکاری و فقر - بحران‌های اقتصادی و سیاسی - نگاه دنیوی انسان مدرن
- ۶۸- به ترتیب هر عبارت، پیامد، علت و پیامد کدام گزینه است؟
- تردید در هویت روشنگرانه معرفت علمی - تجربی
  - شناخته شدن کتاب مقدس و شهود آباء‌کلیسا به عنوان معتبرترین راه شناخت جهان در فرهنگ قرون وسطی.
  - زیر سؤال رفتن علم مدرن
- ۱) مخدوش شدن استقلال معرفت علمی تجربی - منجر شدن به بحران معرفت شناختی - در نیمة اول قرن بیستم علم به امور طبیعی محدود شد.
  - ۲) مشخص شدن وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی - نادیده گرفته شدن شناخت عقلی و تجربی - در نیمة دوم قرن بیستم، آشکار شد که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است.
  - ۳) وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی - سنجیده کردن شناخت از راه عقل و تجربه در دوران مدرن - تردید در بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب
  - ۴) تردید در هویت انسان‌شناختی جهان مدرن - نادیده گرفته شدن شناخت عقلی و تجربی - علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست.
- ۶۹- طی قرن ... نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد بلکه به سطوح مختلف زندگی بازگشت. بعضی متفکران از این موج که نشانه ... در فرهنگ غرب است، به عنوان پساسکولا ریسم یاد می‌کنند.
- ۱) بیستم - بحران معنویت
  - ۲) بیستم - افول روشنگری
  - ۳) نوزدهم - بحران معنویت
  - ۴) نوزدهم - بحران معنویت

احساس، توجه، ادراک
صفحه‌های ۶۶ تا ۸۷

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۶۱- وقتی در خانه نشسته‌ایم و مادر در آشپزخانه مشغول کار است و ناگهان بوبی به مشام ما می‌رسد، چه مرحله‌ای در ما شکل گرفته است؟
(۱) احساس (۲) ادراک (۳) توجه (۴) تفکر

۶۲- «ساختارهای شنوازی کودکی، در دوره جنینی، به دلیل آثار مخرب عوامل شیمیایی در جنگ معیوب شده و ناشنوا گشته است؛ او اکنون بالبخاری متوجه اکثر صحبت‌های دیگران می‌شود.» این مطلب به ترتیب چه موضوعی را به ذهن متابور می‌کند؟

(۱) ویژگی‌های رشد در دوره قبل از تولد - نقش تکاملی احساس (۲) نقش عوامل محیطی در رشد - نقش تکاملی احساس (۳) ویژگی‌های رشد در دوره قبل از تولد - جبران حسی (۴) نقش عوامل محیطی در رشد - محرومیت حسی

۶۳- «سجاد، حسن و محمد رضا یک سهم بورسی را خریداری کرده بودند که این سهم شروع به ریزش کرد. حسن و سجاد با دقت بیشتری به نمودار نگاه کردند و سجاد بعد از محاسبه و تحلیل بیشتر، تصمیم گرفت سهم در حال ریزش را از سبد خود حذف کند.» در رابطه با این روایت، کدام گزینه درست است؟

(۱) تنها سجاد از مرحله ادراک عبور کرده است. (۲) هر سه نفر به نوسانات نمودار توجه کرده‌اند. (۳) فقط حسن و سجاد تغییر نمودار را احساس کرده‌اند. (۴) سجاد و حسن ریزش نمودار را ادراک کرده‌اند.

۶۴- در مدرسه عده‌ای از افراد در حال صحبت راجع به شخصی با یکدیگر هستند و ما که در گوشاهای ایستاده‌ایم، صحبت آن‌ها به گوشمان می‌خورد. بعدها ناخودآگاه در مواجهه با فردی که راجع به او صحبت می‌کردد به رفتار او حساس شده‌ایم. چه چیزی این امر را تبیین می‌کند؟

(۱) آگاهی ما از پدیده‌ها و محرك‌های پیرامون، کامل نیست. (۲) با محرك ارائه شده تا حد زیادی خوگیری ایجاد شده است. (۳) ذهن دارای آگاهی پنهان از تمام محرك‌های محیطی است. (۴) سایر محرك‌ها باعث آماده‌سازی این محرك برای ادراک شده‌اند.

۶۵- هر یک از موقعیت‌های زیر به ترتیب به کدام یک از کارکردهای توجه اشاره دارد؟

- کم کردن زیر شعله گاز پس از اتمام آب برنج
- تشخیص پخته یا خام بودن برنج در فرآیند پخت
- پیدا کردن سنگریزه هنگام پاک کردن برنج

(۱) گوش به زنگی - ردیابی درست علامت - گوش به زنگی (۲) ردیابی درست علامت - جست‌وجو - جست‌وجو (۳) گوش به زنگی - ردیابی درست علامت - جست‌وجو - گوش به زنگی
۶۶- بیت زیر بر کدام موقعیت ردیابی علامت دلالت دارد؟
تو را در بزنگاه دیدن نیدم / همیشه گرفتار کمینی ام من (علیرضا آذر)

(۱) اصابت (۲) از دست دادن محرك هدف (۳) هشدار کاذب (۴) رذ درست

۶۷- خطاهای ادراکی دال بر چه موضوعی هستند؟

(۱) انحراف‌های اجتناب‌ناپذیر ذهن در دریافت محرك‌ها (۲) لزوم ترتیب فرایندهای ادراکی و اثر آن‌ها بر یکدیگر (۳) عدم انطباق الزامي فرایندهای شناختی بر هم (۴) فاصله همیشگی ادراک انسان با واقعیت

۶۸- درست یا نادرست بودن گزاره‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه مشخص شده است؟

- هم در توهم و هم در خطای ادراکی، ادراک رخ می‌دهد.

- هم در توهم و هم در خطای ادراکی، احساس رخ می‌دهد.

- اگر یک خطای ادراکی سطوح بالاتر تفکر ما را درگیر کند و نتایج وخیم‌تری داشته باشد، خطای شناختی رخ می‌دهد.

- اگر کسی فقط تصویر نصف چهره خود را در پروفایلش بارگذاری کند، ذهن ما نصف دیگر را کامل می‌کند.

(۱) ۵ - ن - ۵ (۲) ن - ۵ - ن - ۵ (۳) ن - ۵ - ن - ۵ (۴) ۵ - ن - ۵

۶۹- «یکی از راهبردهای شعبدهبازان در خلال اجرای مراسم، متفاوت نشان دادن اشیاء و پدیده‌ها است. برای مثال طوری وانمود می‌کنند انگار دستیار خود را با اره به دونیم کرده یا او را در جایی بسیار تنگ‌تر از حد ممکن، محصور می‌کنند در حالی که در واقع، دستیار نه دو نیم شده و نه در جایی کمتر از ابعاد خود قرار گرفته است.» بر این اساس، شعبدهبازان شکل‌گیری کدام پدیده روان‌شناختی را در مخاطب هدف‌گذاری می‌کنند؟

(۱) توهم (۲) خطای ادراکی (۳) احساس بدون ادراک (۴) خطای شناختی

۷۰- «در ضربات پنالتی دیدار نهایی مسابقات فوتبال جام جهانی، دروازه‌بان تیم ایتالیا، به ترتیب عملکردهای زیر را به اجرا گذاشت: او به هنگام پنالتی اول از خود واکنشی نشان نداد و به سمت توب حرکت نکرد، اما پنالتی دوم را به خوبی مهار کرد، این در حالی بود که در پنالتی سوم دچار اشتباه شد و بهدلیل نوع نگاه زننده ضربه، برخلاف مسیر توب شیرجه رفت.» این دروازه‌بان به ترتیب در چه موقعیت‌هایی قرار گرفته است؟

(۱) هشدار کاذب - رد درست - از دست دادن محرك هدف - اصابت - هشدار کاذب (۲) از دست دادن محرك هدف - هشدار کاذب (۳) هشدار کاذب - تصمیم درست - از دست دادن محرك هدف - رد درست - هشدار کاذب

دفترچه شماره (۲)

آزمون ۳ آذر ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

صبح جمعه
۱۴۰۲/۹/۳

مفهوم‌دانش آموزان در هر رده ترازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.						نام درس
۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰		
۱	۲	۳	۵	۶	عربي، زبان قرآن	
۱	۲	۴	۶	۷	تاریخ و جغرافیا	
۱	۲	۳	۵	۶	فلسفه و منطق	
۱	۲	۴	۵	۷	اقتصاد	

شمارنده:

نام و نام خانوادگی:

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۳) و (۱)	۲۰	۹۰	۷۱	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۹۵	۹۱	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۱۰۰	۹۶	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۰۵	۱۰۱	۵
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۱۰	۱۰۶	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران	۵	۱۱۵	۱۱۱	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۲۰	۱۱۶	۵
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۲۰	۱۲۱	۱۰
۷	اجباری	منطق	۱۰	۱۴۰	۱۳۱	۱۰
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۵۰	۱۴۱	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۶۰	۱۵۱	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به قریب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، محمد حمیدی، احمد رضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز یاسی‌پور، سعید جعفری، محمدامین داداش فام، سید علیرضا علوبیان، فرهاد فرزان‌کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	امیرمهدي افشار، ريحانه اميني، آزيتا بيدقى، كوش شاهحسيني، فاطمه صفرى، سيد محمد مدنى ديناني
روان‌شناسي	حميدرضا توکلى، مهدى جاهدى، محمد حبيبى
عربى زبان قرآن	ولى برچى، حسین رضائى، اميرحسين شکوري، احسان کلاتعربى، روح الله گلشىن، علی محسن‌زاده، سيد محمد على مرتضوى، آيدىن مصطفى‌زاده، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	على آقاجانپور، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، اميرحسین کاروین، آرش مرتضائی فر، جواد میربلوکى
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنمایی، محمد آفاصالح، پرگل رحیمی، محمد رضائی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژادنچف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین سجادی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدى ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آرین حسینی	الله شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد على نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد على نژاد	یاسین مهدیان، مهتاب شیرازی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	کوش شاهحسینی	كوش شاهحسینی	فاطمه صفری، آرش مرتضائی فر	زهره قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفناکره فرهاد على نژاد	زهره قموشی
عربى زبان قرآن	احسان کلاتعربى	سید محمد على مرتضوى	درویشلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	فاطمه عزیزی	عطیه محلوجی
فلسفه و منطق	سپا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد على نژاد، رامیلا عسگری	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سara شریفی	مرتضی عزیزی	زهره قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمد على مرتضوى
مدیر دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروفچین و صفحهآرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی (۳):
الوجه النافعُ و الوجه المضرُ
(متن درس ۲)
صفحه‌های ۱۹ تا ۲۴
عربی (۱):
المعالِمُ الخَلَابَةُ / صِناعَةُ النَّفَطِ
(درس‌های ۶ و ۷)
صفحه‌های ۵۹ تا ۸۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

■ ■ عین الأنسِ للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۷۸ - ۷۱)

٧١- ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلاً﴾:

- ۱) همانا کسانی که ایمان آورند و کارهای نیکو کاری کردند، قطعاً ما پاداش کسانی را که نیکو کاری کردند، تباہ نمی کنیم!
- ۲) قطعاً آنان که ایمان آورند و کارهای خوب انجام دادند، ما اجر کسی را که عملش نیکو تر است، ضایع نخواهیم کرد!
- ۳) بی شک آنان که ایمان آورند و نیکو کاری کردند، قطعاً ما اجر کسی را که کارهای پسندیده کرده است، تباہ نمی سازیم!
- ۴) مسلماً کسانی که ایمان آورند و کارهای شایسته انجام دادند، قطعاً ما پاداش کسی را که نیکو کاری کرده است، ضایع نمی کنیم!

٧٢- «كَانَ وَالَّدَ الْفَرْدُ قَدْ قَامَ بِبَنَاءِ الْمُخْتَبَرِ الْكَبِيرِ الَّذِي انْفَجَرَ فِي النَّهاِيَةِ!»:

- ۱) والدین آفرد اقدام به ساخت آزمایشگاه بزرگی کرده بودند که سرانجام منفجر شد!
- ۲) پدر آفرد اقدام به بنای آزمایشگاه بزرگی کرد که در نهایت منفجر شد!
- ۳) پدر و مادر آفرد سرانجام آزمایشگاهی بزرگ بربا کردنده منفجر شد!
- ۴) پدر آفرد آزمایشگاه بزرگی ساخته بود که در نهایت روزی منفجر شد!

٧٣- «يُنَقَّلُ النَّفَطُ بِالنَّاقَلاتِ فِي أَمَاكِنِ اسْتِهْلَاكٍ نَقْلُهُ بِوَاسْطَةِ الْأَنَابِيبِ أَكْثَرُ نَفَقَةً!»:

- ۱) در جایگاه‌های مصرف که انتقال نفت از طریق لوله‌ها بسیار هزینه‌بر باشد، نفتکش‌ها آن را جابه‌جا می کنند!
- ۲) در محل‌های مصرفی که انتقال نفت با لوله پُرهزینه‌تر است، نفت را به وسیله نفتکش‌ها منتقل می کنند!
- ۳) نفت به وسیله نفتکش‌ها منتقل می شود در محل‌های مصرفی که انتقال با لوله‌ها خرجش زیاد است!
- ۴) نفت در مکان‌های مصرفی که جابه‌جایی با لوله‌ها پُرهزینه‌تر است، با نفتکش‌ها جابه‌جا می شود!

٧٤- «وَصَفَ أَحَدُ الْأَطْبَاءِ حُبُوبًا مُهَدَّدَةً لِتَقْلِيلِ آلامِ رَجُلٍ تَصَادَمَ بِالسَّيَارَةِ فِي سَاحَةِ الْمَدِينَةِ!»:

- ۱) یکی از پزشک‌ها برای کاهش درد مردی که در میدان شهر با خودرو تصادف کرده بود قرص‌های آرام‌بخش تجویز کرد!
- ۲) یکی از پزشکان برای کاهش درد‌های مردی که با خودرو در میدان شهر تصادف کرده بود قرص‌هایی آرام‌بخش تجویز کرد!
- ۳) یک پزشک قرص‌هایی آرام‌بخش، برای کاهش درد‌های مردی که در میدان شهر خودرویی به او برخورد کرد تجویز نموده بود!
- ۴) یک نفر از پزشکان قرص‌هایی آرام‌بخش تجویز کرد برای این که دردهای مردی که با خودرو در میدان شهر تصادف کرده بود کم شود!

یک روز، یک درس

روزهای سه‌شنبه در سایت کانون www.kanoon.ir به درس عربی اختصاص دارد. شما می‌توانید خلاصه‌درس‌ها، نمونه سوالات پیشنهادی و آزمونک مربوط به درس عربی را در این روز از قسمت تازه‌ها در سایت کانون و نیز صفحه مقطع خود دریافت کنید.

۷۵- «بعض اختراعات الإنـسان ليست في مجال الإـعمـار و الـبـنـاء، لأنـه لم يـسـتـطـع أن يـدـرـك ماـذـا يـنـفـعـه و ماـذـا يـضـرـه!»:

بعضی از اختراعات انسان ...

۱) در جهـت آبـادـکـرـدن و سـاخـتنـنـمـی باـشـد، زـیرـا او قـادـرـنـیـسـت آـنـچـه رـا سـوـدـمـی رـسـانـد و آـنـچـه رـا زـیـانـمـی بـخـشـد، بشـنـاسـدـ!

۲) در زـمـيـنـه آـبـادـانـی و سـازـنـدـگـی نـیـسـتـ، زـیرـا او نـتوـانـسـتـه است درـکـ کـنـدـ چـهـ چـیـزـیـ بـهـ او سـوـدـمـی رـسـانـدـ و چـهـ چـیـزـیـ ضـرـرـمـی رـسـانـدـ!

۳) در عـرـصـة آـبـادـانـی و سـاخـتـ و سـازـ نـیـسـتـ، اـزـ آـنـجـاـ کـهـ قـادـرـ بـهـ درـکـ چـیـزـیـ کـهـ بـرـایـشـ سـوـدـبـخـشـ استـ و آـنـچـه زـیـانـبـخـشـ استـ نـمـیـ باـشـدـ!

۴) در مـسـيـرـ آـبـادـشـدنـ و سـازـنـدـهـ بـودـنـ نـمـیـ باـشـدـ، اـزـ اـينـ جـهـتـ کـهـ او نـتوـانـسـتـه استـ چـیـزـیـ کـهـ بـهـ او سـوـدـمـی رـسـانـدـ يا زـیـانـمـی زـنـدـ رـاـ بـفـهـمـدـ!

۷۶- عـيـنـ الصـحـيـحـ:

۱) قد سـجـلـتـ معـالـمـ بـلـدـنـا التـارـيـخـيـةـ فـيـ قـائـمـةـ التـرـاثـ العـالـمـيـ!ـ: آـثـارـ كـشـورـ تـارـيـخـيـ ماـ درـ لـيـسـتـ مـيرـاثـ جـهـانـیـ ثـبـتـ شـدـهـ استـ!

۲) هـنـاكـ آـلـافـ مـنـ الـظـواـهـرـ الطـبـيـعـيـةـ الـتـيـ قدـ جـذـبـتـ سـيـاحـاـ كـثـيرـيـنـ!ـ: هـزـارـانـ يـكـ اـزـ پـدـیدـهـهـاـيـ طـبـيـعـيـ وـجـودـ دـارـنـدـ کـهـ بـسـيـارـيـ اـزـ گـرـدـشـگـرـانـ رـاـ بـهـ خـودـ جـذـبـ کـرـدـهـانـدـ!

۳) هـذـهـ الجـوـائزـ ثـمـنـحـ إـلـىـ منـ قدـ سـهـلـواـ حـيـاةـ الـبـشـرـ!ـ: اـيـنـ جـوـايـزـ رـاـ بـهـ کـسـانـیـ کـهـ زـنـدـگـیـ اـنـسـانـ رـاـ آـسـانـ کـرـدـهـانـدـ، اـهـداـ مـیـ کـنـنـدـ!

۴) قد قـيـلـ فـيـ الـقـرـآنـ أـنـ النـاسـ يـعـرـفـونـ الـمـجـرـمـيـنـ فـيـ يـوـمـ الـقـيـامـةـ مـنـ سـيـماـهـمـ!ـ: درـ قـرـآنـ گـفـتـهـ شـدـهـ استـ کـهـ درـ رـوـزـ قـيـامـتـ مرـدـمـ، مـجـرـمـانـ رـاـ اـزـ چـهـرـهـشـانـ مـیـ شـنـاسـنـدـ!

۷۷- عـيـنـ الـخـطاـ:

۱) ليـتـ أـعـاظـمـ الـقـومـ يـرـشـدـونـنـاـ دائمـاـ إـلـىـ الـعـلـمـ وـ الـأـخـلـاقـ الـحـسـنـةـ!ـ: اـيـ کـاشـ بـزـرـگـانـ قـومـ ماـ رـاـ بـهـ عـلـمـ وـ اـخـلـاقـ نـيـکـ رـاهـنـمـاـيـيـ مـیـ کـرـدـنـدـ!

۲) إنـ تـبـحـثـ عنـ غـاـيـةـ مـعـيـنـةـ فـلاـ تـشـعـرـ بـخـيـةـ الـأـمـلـ!ـ: اـگـرـ بـهـ دـنـبـالـ هـدـفـیـ مشـخـصـ مـیـ گـرـدـیـ، اـحسـاسـ نـالـمـیدـیـ نـکـنـ!

۳) قد تـشـاهـدـ أـنـ بـعـضـ النـاسـ يـذـكـرـونـ عـلـمـاءـ الـقـومـ بـالـسـوـءـ بـعـدـ مـوـتـهـمـ!ـ: گـاهـیـ مـیـ بـیـنـیـمـ کـهـ برـخـیـ اـزـ مـرـدـمـ دـانـشـمـنـدانـ قـومـ رـاـ بـعـدـ اـزـ مـرـگـشـانـ بـهـ بـدـیـ یـادـ مـیـ کـنـنـدـ!

۴) لـيـلـعـمـ أـنـ اللـهـ لـاـ يـعـيـرـ مـاـ بـنـاـ حتـیـ تـغـيـرـ مـاـ بـأـنـفـسـنـاـ!ـ: بـاـيـدـ بـدـانـیـمـ کـهـ خـداـونـدـ آـنـچـهـ رـاـ درـ ماـ هـسـتـ دـگـرـگـونـ نـمـیـ سـازـدـ، تـاـ اـيـنـکـهـ آـنـچـهـ رـاـ کـهـ درـ درـونـمـانـ استـ تـغـيـرـ بـدـهـيـمـ!

۷۸- «آن پرستارها داروهای نوشته شده روی این برگه را می‌خواهند و می‌گویند که بیمارشان بیماری پوستی دارد!»:

۱) أولئك الممرضات يُرددن الأدوية المكتوبة على هذه الورقة و يقلن انّ مريضهنّ مرض جلدي!

۲) أولئك الممرضات يطلبنّ الأدوية المكتوبة على هذه الورقة و يقلن انّ لمريضهنّ مرضًا جلديًا!

۳) ممرضون يطلبون بطلبون الأدوية المكتوبة على هذه الورقة و يقولون انّ مريضه لهم مرض جلدي!

۴) أولئك الممرضون يُريدون هذه الأدوية المكتوبة على الورقة و يقولون انّ مريضهم له مرضًا جلديًا!

■ ■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٧٩ - ٨٣) بما يناسب النص:

من المسائل الفلسفية المهمة التي أثارت اهتمام الفلاسفة بها و اختلفوا فيها كثيراً، هي مسألة الزمان التي طرحت حولها نظريات عديدة، يقول مشاهير الفلاسفة: إن الزمان هو مقدار الحركة و هو موجود غير قار الوجود، اختار ملachers لإثبات الزمان المنهج الطبيعي الذي يعتمد عليه العلماء الطبيعيون في إثبات مسائلهم من خلال المشاهدة و الحس. يقول ابن سينا: إن الزمان هو أمر يُعرف عندما يُنسب شيء إليه؛ مثلاً يُقال سافر فلان حين طلوع الشمس، إذن الزمان عرضي و يحدث عندما يحدث شيء آخر.

أما المسألة الأخرى فهي أنه هل يستطيع الإنسان السيطرة على الزمان و إدارته؟ إن الزمان من أثمن ما يملكه الإنسان و في الواقع هو رأس مال أعطى للإنسان. من خلال آيات القرآن و كذلك أقوال العلماء المتخصصين نكتشف أنّ أمر السيطرة على الزمان ليس باختيار و إرادة الإنسان و يجب على الإنسان أن ينتفع بهذه الموهبة الإلهية بأحسن وجه من خلال البرامج الدقيقة و تقسيم الأعمال على أساس الأولويات.

٧٩- عِين الخطأ حسب النص:

۱) قد طرح العلماء المتخصصون أسئلة عديدة حول الزمان!

۲) قد أثبتت جميع الفلاسفة مسألة الزمان بالمشاهدة و الحس!

۳) إن الزمان بمعنى الحركة كما يعبر الفلاسفة عنه في نظرياتهم!

۴) قد أرشدنا القرآن إلى أنّ الإنسان مسؤول عن الزمان و كيفية الانتفاع به!

٨٠- عين الصحيح حسب مفهوم العبارة: «يُعرف الزمان عندما يُنْسَب شئٌ إِلَيْهِ!»

١) إنَّ الزَّمَانَ أَثْمَنَ وَأَهْمَّ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ يُنْسَبُ إِلَيْهِ!

٢) لِيُسَ الْوَقْتُ أَمْرًا بِذَاتِهِ بَلْ يُدْرِكُ بِالْأَمْرِ الْأُخْرَى!

٣) تُدْرِكُ مَعْنَى الزَّمَانَ عَنْ طَرِيقِ قَوَافِلِ الْطَّبِيعَةِ فَقَطْ!

٤) مِنَ الْبَدِيْهِيِّ أَنْ يَحْدُثَ كُلَّ شَيْءٍ بِالْعَالَمِ فِي زَمَانٍ مُعِيْنٍ!

٨١- عين الأصح لتكميل الفراغ: عندما نتكلّم عن إدارة الزَّمَانِ، فلنعلم . . .

١) أَنَّهَا بِمَعْنَى إِدَارَةِ النَّفْسِ لَا غَنَامَ الْفَرَصِ فِي حَيَاةِ الْبَشَرِ!

٢) أَنَّ الْإِنْسَانَ رُبَّمَا يَسْتَطِعُ يَوْمًا أَنْ يُسْرِعَ أَوْ يُبَطِّئَ حَرْكَتَهُ!

٣) أَنَّ الْإِنْسَانَ عَاجِزٌ عَنْهَا فِي حَيَاةِ فَلِيهِمْ بِالْأَمْرِ الْأُخْرَى!

٤) أَنَّهَا غَيْرِ ممْكُنٌ لِلْمَرءِ فَعَلَيْهِ أَنْ يَنْسَاهَا وَلَا يَتَأْمِلُ فِيهَا كَثِيرًا!

■ عين الخطأ في الإعراب و التحليل الصّرفي (٨٢ و ٨٣)

٨٢- «اختلفوا - طرحت - المشاهدة - يُنْسَب» :

١) اختلفوا: فعل - للجمع المذكر الغائب - مزيد ثلثي من باب افعال - معلوم / فعل و فاعل

٢) طرحت: فعل ماض - مجرّد ثلثي، حروفه الأصلية: ط ر ح - مجهول / فعل، و الجملة فعلية

٣) المشاهدة: مصدر من الأفعال المديدة، من باب «مفعولة» - معرفة - معرب / مضاف اليه و مجرور بعلامة الكسرة

٤) يُنْسَب: مضارع - صيغته للمفرد المذكر الغائب - مجرّد ثلثي، و ليس له حرف زائد - معلوم / فعل و فاعله: شيء

٨٣- «نكتشف - ينتفع - يملك - أعطي» :

١) نكتشف: مضارع - للمتكلّم مع الغير - متعد - معلوم / فعل، و الجملة فعلية

٢) ينتفع: فعل مضارع - مزيد ثلثي من باب افعال، و مصدره: انتفاع / فعل و فاعل

٣) يملك: فعل مضارع - مجرّد ثلثي، دون حرف زائد - معلوم / فاعله: الإنسان، و مفعوله: ضمير «هـ»

٤) أعطي: فعل ماضٍ من صيغة الغائب - مزيد ثلثي، من مصدر: إعطاء - مجهول / فعل، و الجملة فعلية

■■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٩٠ - ٨٤)

٨٤- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

١) يُنقلُ النَّفْطُ مِن الدُّولَيِّ المُصَدَّرَةِ بِوَاسِطَةِ الْأَنَابِيبِ عَبَرَ الْمُنْحَدَرَاتِ!

٢) إِنَّ الْعُلَمَاءَ يُؤكِّدُونَ أَنَّ لِسَانَ الْقِطْ مَمْلُوءٌ بِغُدُدٍ تُفَرِّزُ سَائِلًا مُطَهِّرًا!

٣) مُنظَّمةُ الْيُونِيْسِكُو سَجَّلَتْ بَعْضَ الْعِمَارَاتِ الْأَثَرِيَّةِ الإِيرَانِيَّةِ فِي الشَّمَالِ!

٤) الْمَرَافِقُ الْعَامَّةُ هِي الْأَمَاكِنُ الَّتِي تَمْتَكُّنُ الدُّولَةُ وَالْحَفَاظُ عَلَيْهَا مَسْؤُلِيَّةً مُشَرَّكَةً!

٨٥- عین غير المناسب للمفهوم: «سکوت اللسان سلامه الانسان!»

١) ای پسر پند و نصیحت گوش کن گر نجاتی باید خاموش کن

٢) رو زبان را در دهان محبوس دار وز خلائق خویش را مأیوس دار

٣) گر کند عقل و شرع حکم سخن تو به طبع و هوا خموش مکن

٤) زبان در کام کش صائب اگر آسودگی خواهی که دائم شمع بر جان از زبان آتشین لرزد

٨٦- عین الصحيح للفragin:

«تعتبر إيران من البلدان السياحية الآمنة فيشجع . . . إلى السفر إليها لرؤيه طبيعتها . . . . !»

١) السَّائِحُونَ / الْخَلَابَةُ

٣) السَّائِحِينَ / الْخَلَابَةُ

٨٧- عین المفعول نصبه بالياء:

١) أَيَّهَا النَّاسُ لَا تَتَبَعُوا الشَّيَاطِينَ فَإِنَّهُمْ لَا يُرِيدُونَ إِلَّا اِحْتِيالَكُمْ!

٢) وَجَدْتُ فِي طَرِيقِي إِلَى الْمَقْصِدِ رَجَالًا صَالِحِينَ سَاعَدُونِي كَثِيرًا!

٣) لَمَّا دَخَلْنَا الْمُتْحَفَ رَأَيْنَا أُولَئِكَ السَّائِحِينَ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ أَمْرِيْكَا الْوُسْطَىِ!

٤) شَسْطِيعُ الْحِرَباءِ أَنْ تُدِيرَ عَيْنِهَا فِي اِتَّجَاهَاتِ مُخْتَلَفةٍ دُونَ أَنْ تُحرِّكَ رَأْسَهَا!

٨٨- عين عبارة ليس فيها نائب الفاعل:

١) في خطوط النقل تُستخدم آلات حديثة لتقليل ضغط النقل!

٢) يُكرم الأفضل من بين الناس لأنهم محبوبون في المجتمع!

٣) الزميل الذي يُزعج معلّمه بتصرّفاته لا يحصل على النجاح!

٤) زرت مسجداً كبيراً في مدينة القاهرة يُشجع حفاظ القرآن الصغار فيه!

٨٩- عين نائب الفاعل يكون موصوفاً:

١) في الربيع ثرثَيْنِ حديقتنا بالأزهارِ الجميلةِ و تَمُوا غصون الأشجار النَّصْرَةِ!

٢) انشدت بعض القصائد في القرن الثالث عشر في مدح الحُكَّام العادلين!

٣) يكتب مقالات قيمة عن هذا الموضوع من جاء نحونا!

٤) للغرب صوتٌ تُحدِّر به حيوانات الغابة المختلفة!

٩٠- عين الصحيح في البناء للمجهول:

١) تُعرَفني أمي إلى الأصدقاء في الحفلة ← تُعرَفني إلى الأصدقاء في الحفلة!

٢) المُتكلّم يروي مواعظ كثيرة عن الرَّسُول (ص) ← رُوي مواعظ كثيرة عن الرَّسُول (ص)!

٣) يفحص الطبيب أسنان الولد الصغير في المستوصف ← يُفحص الولد الصغير في المستوصف!

٤) الأصحاب أنقذوا الشَّابَ عندما كاد يغرق في البحيرة ← أُنْقَذَ الشَّابَ عندما كاد يغرق في البحيرة!

درس چهارم: اوضاع اجتماعی،
اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار
صفحه‌های ۴۷ تا ۶۰

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان احباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۳)

۹۱- هر یک از ویژگی‌های زیر مربوط به کدام‌یک از گروه‌های جامعه ایرانی دوره قاجار است؟

(الف) همواره به عنوان نیروهای مسلح در موقع جنگ، یکی از منابع تأمین نیروی نظامی حکومت قاجار به شمار می‌رفتند.

(ب) این گروه کم و بیش تحت ستم اربابان و مأموران مالیاتی بودند.

(ج) سران این گروه اغلب در مناطق تحت نفوذ خود بهطور مستقل حکومت می‌کردند.

(۲) روستاییان - ایلات - ایلات

(۱) ایلات - شهرنشینان - روستاییان

(۴) شهرنشینان - ایلات - روستاییان

(۳) ایلات - روستاییان - ایلات

۹۲- کدام گزینه در مورد شیوه تولید سهمبری دهقانی دوره قاجار نادرست است؟

(۱) در این شیوه ساکنان روستاهای و کشاورزان از تولید، سهم معینی را دریافت می‌کردند.

(۲) روستاییان اغلب زمین‌دار بودند و روی اراضی خودشان کار می‌کردند.

(۳) روستاییان بی‌زمین در ازای بهره‌برداری از ملک ارباب، گاه تا یک سوم محصول را به عنوان بهره مالکانه به او تحويل می‌دادند.

(۴) بخشی از محصول به عنوان مالیات به دولت پرداخت می‌شد و بخشی هم سهم خود روستاییان بود.

۹۳- چند گزاره درباره مراکز آموزشی جدید در عصر قاجار درست است؟

(الف) نخستین مدرسه‌های جدید به دست افراد سرشناس فرهنگی و سیاسی داخلی تأسیس شد.

(ب) غالب مدارس تازه تأسیس شده، متناسب با فرهنگ اروپاییان ساخته شده بود.

(ج) دارالفنون از جمله مراکز آموزشی جدیدی بود که با هدف آموزش علوم مختلف و فنون جدید به دانشجویان ایرانی در داخل کشور تأسیس شد.

(د) دانش‌آموختگان مراکز علمی و آموزشی جدید، نقش مؤثری در انتشار و ترویج افکار نو، بهویژه تفکر مشروطه‌خواهی و حکومت قانون داشتند.

(۴) چهار

(۳) سه

(۲) دو

(۱) یک

۹۴- مشکل حکومت قاجار برای تأمین منابع مالی واردات کالا از اروپا به چه دلیلی شکل گرفت و این وضعیت منجر به کدام نتیجه شد؟

(۱) رکود صنعت صادرات ابریشم و کمبود طلا و نقره - رونق صادرات فرش

(۲) انحطاط صنایع دستی ایران و کمبود طلا و نقره - رونق صادرات فرش

(۳) ورود بی‌ برنامه شرکت‌ها، مستشاران و محصولات اروپایی به ایران - تجاری شدن کشاورزی و صادرات پنبه، ابریشم و تریاک

(۴) رکود صنعت ابریشم و انحطاط صنایع دستی ایران - تجاری شدن کشاورزی و صادرات برخی از محصولات کشاورزی

۹۵- کدام گزینه درباره وضعیت هنر و معماری در دوره قاجار صحیح بیان شده است؟

(۱) در این دوره هنر نگارگری به دلیل جنگ‌های داخلی و خارجی رو به افول نهاد.

(۲) هنر تعزیه که ریشه در آیین‌های باستانی داشت در این عصر نیز رواج یافت.

(۳) هنر تئاتر به سبک نمایش‌های روح‌پسی انتقادهای سیاسی و اجتماعی را بیان می‌کرد.

(۴) سبک معماری فرنگی بر معماری ایرانی غلبه یافت و عناصر و ویژگی‌های معماري اروپايي در بنهاها بروز یافت.

فصل سوم: ایران در عصر باستان
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۹۰ تا ۱۱۷

در این بخش، از میان سوالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوالات ۹۶ تا ۱۰۰ «ب» به سوالات ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۱)

۹۶- کدام گزینه در مورد مقایسه شیوه حکومت و فرمانروایی حکومت‌های اشکانی و سasanی درست است؟

۱) نظام حکومتی اشکانیان مجموعه‌ای از حکومت‌های مستقل بود؛ اما نظام حکومتی سasanیان متمرکز و قدرتمند بود.

۲) نظام حکومتی سasanیان مجموعه‌ای از حکومت‌های نیمه‌مستقل بود؛ اما نظام حکومتی اشکانیان ملوک‌الطوایفی بود.

۳) نظام حکومتی اشکانیان ملوک‌الطوایفی بود؛ اما نظام حکومتی سasanیان نیمه‌مستقل بود.

۴) نظام حکومتی اشکانیان مجموعه‌ای از حکومت‌های نیمه‌مستقل بود؛ اما نظام حکومتی سasanیان متمرکز و قدرتمند بود.

۹۷- دلیل اصلی اختلاف دائمی رومیان با ایران در زمان شاهان اشکانی و سasanی چه بود؟

۱) سرکوب سرداران و فرماندهان رومی در جنگها

۲) وجود اقوام و فرقه‌های دینی گوناگون در ایران

۳) تسلط بر مسیرهای تجاری منتهی به هند و چین

۹۸- با توجه به واقعیات تاریخی در دوره هخامنشیان، امکان وقوع کدام موقعیت زیر وجود داشته است؟

۱) یکی از نجایی مادی، فرماندهی یک ناو ایرانی در نبرد سalamیس را عهددار بود.

۲) داریوش یکم، یکی از نجایی بلندپایه اهل فنیقیه را به ریاست انبارشاهی منصوب کرد.

۳) چند جوان ورزیده پارسی و مادی، دوره آموزش ویژه در سپاه جاویدان را با موفقیت گذراندند.

۴) کمبوجیه یک نظامی بلندپایه پارسی را به فرماندهی نواهی ایرانی در خلیج‌فارس منصوب کرد.

۹۹- سورنا، سردار معروف اشکانی با استفاده از چه حربه‌ای در جنگ حرآن پیروز شد؟

۱) به کارگیری نیروی دریایی

۲) استفاده از صدای طبل

۳) کاربرد اسب‌های دارای پوشش زرهی

۴) بهره‌گیری از سواره‌نظام دارای سلاح سنگین

۱۰۰- هسته اصلی جامعه آریایی کدام گروه بود و کدام مورد تا عهد هخامنشی تداوم داشت؛ اما پس از آن محدودتر شد؟

۱) ارتش - حکومت‌های موروثی محلی

۲) پیاده نظام

۳) خانواده - خانواده گسترده

۴) دیوانسalarی - حکومت‌های موروثی محلی

فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام
تا پایان صفویه
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۳۴

اگر به سؤال‌های ۹۶ تا ۱۰۰ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.

تاریخ (۲)

۱۰۱- کدام گزینه ترتیب درست زمانی وقوع رویدادهای دوره سلجوقی که در زیر آمده، را نشان می‌دهد؟

الف) وقوع نبرد ملازگرد و شکست امپراتوری روم شرقی از سلجوقیان

ب) پیروزی تکش خوارزمشاه بر سلطان سلجوقی

ج) اعطای لقب رکن‌الدوله به طغل سلجوقی

د) مرگ وزیر و پادشاه قدرتمند سلجوقیان یعنی خواجه نظام‌الملک و ملکشاه

۴) ج - د - الف - ب

۳) ب - الف - ج - د

۲) ج - الف - د - ب

۱) الف - ج - د - ب

۱۰۲- واکنش سلطان محمد خوارزمشاه به عدم تأیید حکومتش توسط خلیفه عباسی چه بود؟

۱) با دولت فاطمیان مصر برای مقابله با عباسیان متحد شد.

۲) برای مقابله با مغولان به بغداد لشکر کشید.

۳) با همکاری اسماعیلیان خلافت عباسی را از میان برداشت.

۴) یکی از سادات حسینی را به عنوان خلیفه اعلام کرد.

۱۰۳- کدام موارد درباره اتحادیه قبیله‌ای آق قویونلو درست است؟

الف) اتحادیه‌ای از ترکمانان بود و در قرن ۹ ه.ق، در زمان جانشینان شاهرخ بر غرب و مرکز ایران حاکم شد.

ب) پیش از روی کار آمدن اتحادیه قراقویونلو قدرت گرفت و بر نواحی غربی و مرکزی ایران مسلط شد.

ج) در آغاز سده دهم بر قسمت‌هایی از غرب و جنوب ایران حاکم بود و در زمان آغاز کار اسماعیل صفوی به نهایت ضعف رسیده بود.

د) در نیمة دوم قرن ۹ ه.ق. شکل گرفت و برخلاف قراقویونلوها، در تمام دوران حیات خود با رهبران طریقت صفوی روابطی دوستانه داشت.

۴) «ب» و «د»

۳) «ب» و «ج»

۲) «الف» و «د»

۱) «الف» و «ج»

۱۰۴- کدام گزینه از جمله اقدامات اصلاحی غازان خان نیست؟

۲) اصلاح قوانین مالیاتی

۱) بازسازی قنات‌ها

۴) تدوین مجموعه قوانین تزوکات

۳) اصلاح نظام زمین‌داری

۱۰۵- چرا تاریخ‌نگاری به زبان فارسی در عهد ایلخانان رشد کرد؟

۱) گسترش مراکز علمی و آموزشی هم‌زمان با تحولات عظیم علمی در اروپا

۲) ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی و بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی ایران

۳) علاقه‌مندی ایلخانان و فرمانروایان تیموری به جاودانه ساختن موفقیت‌های سیاسی و نظامی خود

۴) نگارش زندگی‌نامه مفاخر و مشاهیر محلی، ادبیان و دانشمندان عصر ایلخانی و تیموری

درس دوم: مدیریت شهر
و روستا
صفحه‌های ۲۱ تا ۳۷

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیا (۳)

۱۰۶- کدام گزینه وجه تمایز حاشیه‌نشینی و زاغه‌نشینی در برخی شهرهای بزرگ را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) زاغه‌نشینی برخلاف حاشیه‌نشینی، نوعی اسکان غیررسمی است که ممکن است در نقاط مختلف شهرها به وجود بیاید.
- (۲) زاغه‌نشینی برخلاف حاشیه‌نشینی، نوعی اسکان غیررسمی است که در حاشیه شهرها به وجود می‌آید.
- (۳) حاشیه‌نشینی همانند زاغه‌نشینی، نوعی اسکان غیررسمی است که ممکن است در نقاط مختلف شهرها به وجود بیاید.
- (۴) حاشیه‌نشینی همانند زاغه‌نشینی، نوعی اسکان غیررسمی است که در حاشیه شهرها به وجود می‌آید.

۱۰۷- براساس پدیده «وندالیسم شهری» و کاهش امنیت اجتماعی شهری، کدام مورد نادرست است؟

- (۱) به کمک هوشمندسازی شهری و امکانات آن از گسترش این پدیده جلوگیری می‌شود.
- (۲) برنامه‌ریزان شهری از طریق مبلمان شهری، گسترش این پدیده را کنترل می‌کنند.
- (۳) با برگزاری کارگاه‌های آموزشی می‌توان تا حدودی از پیشرفت آن جلوگیری نمود.
- (۴) با افزایش اسکان غیررسمی به ویژه زاغه‌نشینی، روند آن تشیدید می‌شود.

۱۰۸- تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی از وظایف کدام نهاد است؟

- (۱) جهاد سازندگی
- (۲) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
- (۳) جهاد کشاورزی
- (۴) شهرداری‌ها و دهیاری‌ها

۱۰۹- کدام گزینه در بردازندۀ عبارت نادرست درباره مدیریت شهر و روستا می‌باشد؟

- (۱) از مشکلات اقتصادی و خدماتی روستاییان تحت عنوان «قر رستایی» یاد می‌شود.
- (۲) امروزه در طراحی برنامه توسعه روستایی جنبه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و ... با سهم نابرابر دارای اهمیت است.
- (۳) در طرح‌های هادی روستایی کاربری‌های اراضی روستا شناسایی و نقشه‌های وضع موجود آن تهیه می‌شود.
- (۴) مشکلات ایجاد شده در مناطق شهری بستگی مهمی به عوامل دافعه مهاجرت از روستا به شهر دارد.

۱۱۰- کدام گزینه راهکار مناسبی برای کنترل جهان در حال شهری شدن ارائه می‌کند؟

- (۱) برنامه‌ریزی و مدیریت شهر و روستا براساس همکاری و مشارکت مردم
- (۲) اجرای طرح‌های توسعه روستایی به منظور دسترسی به خدمات اجتماعی
- (۳) اجرای سیاست‌های کلی اقتصادی و اجتماعی در سطح ملی
- (۴) تدوین برنامه‌های عمومی و آمایش سرزمین در مقیاس ملی

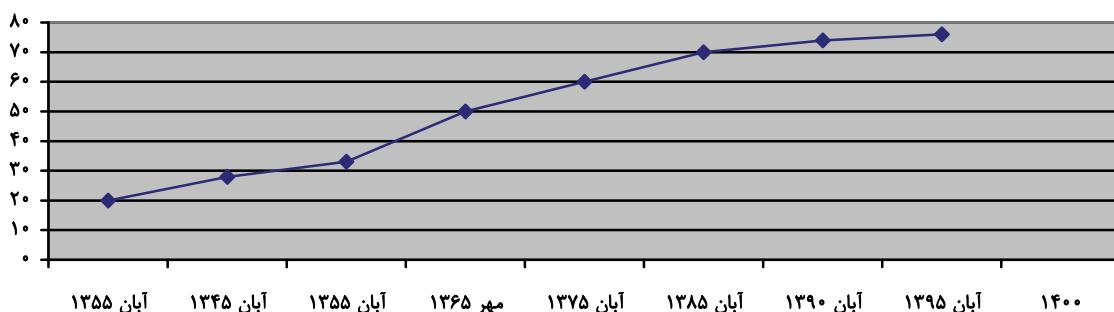

فصل سوم: جغرافیای انسانی
ایران
(درسهای ۷ و ۸)
صفحه‌های ۶۱ تا ۷۷

در این بخش، از میان سوالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوالهای ۱۱۱ تا ۱۱۵ «یا» به سوالهای ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیای ایران

۱۱۱- با توجه به نمودار زیر که روند افزایش جمعیت کشورمان را در دهه‌های گذشته نمایش می‌دهد، کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) رشد مطلق جمعیت شهرها و روستاهای یعنی افزایش میزان موالید به اضافه مهاجرت روستاییان به شهرها بوده است.
 ۲) با مهاجرت گسترده مردم از سراسر کشور جمعیت شهرها به طور تدریجی افزایش یافته است.
 ۳) برخی روستاهای افزایش جمعیت به نقاط شهری تبدیل شدند یا در بافت شهری ادغام شده‌اند.
 ۴) رشد طبیعی جمعیت شهرها و روستاهای افزایش میزان موالید نسبت به میزان مرگ و میر بوده است.

۱۱۲- سیاست کنترل جمعیت چگونه باید باشد؟

- ۱) ساختمان سنی جمعیت به سمت کهن‌سالی حرکت نکند.
 ۲) قاعده هرم سنی جمعیت به سمت باریک بودن متمایل شود.
 ۳) هرم سنی جمعیت به مرور از مرحله جوانی به سالخوردگی حرکت کند.
 ۴) در هر دوره به مناسبت تعداد گروه‌های سنی مختلف متفاوت باشد.

۱۱۳- در کدام گزینه، راهکار مناسبی برای کنترل «پیری جمعیت» ارائه شده است؟

- ۱) ارتقای سطح سلامت
 ۲) تغییر ساختمان سنی جمعیت
 ۳) افزایش رشد طبیعی جمعیت
 ۴) استخراج آمار و اطلاعات جمعیتی

۱۱۴- در خصوص تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران، کدام گزینه به خط زمان درستی از موارد مطرح شده اشاره دارد؟

- الف) در این دوره به واحدهایی تحت عنوان ایالت تقسیم می‌شد.
 ب) در این دوره به چهار ایالت و دوازده ولایت، تقسیم می‌شد.
 ج) به قسمت‌های ایالت، خوره، تسوگ و رستاک تقسیم شده بود.
 د) به قسمت‌های ایالت، ولایت، بلوک و قصبه تقسیم شده بود.

۱۱۵- کدام گزینه نظام اداری تقسیمات کشوری ایران را به طور صحیح نشان می‌دهد؟

- ۱) شهرستان تابع بخش و توسط فرماندار اداره می‌شود.
 ۲) بخش تابع استان و توسط فرماندار اداره می‌شود.
 ۳) دهستان تابع شهرستان و توسط دهدار اداره می‌شود.
 ۴) بخش تابع شهرستان و توسط بخشدار اداره می‌شود.

فصل سوم: نواحی انسانی
(درس‌های ۷ و ۸)
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۱۴

اگر به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۱۶- کدام موارد از فعالیت‌های اقتصادی زیر در یک دسته قرار می‌گیرند؟

الف) بهره‌برداری از منابع نفت و گاز در دریای خزر

ب) تولید فرش دستیافت و صادرات آن به کشورهای جهان

ج) کشت انواع غلات، حبوبات، سبزیجات و محصولات جالیزی

د) احداث راه و ساخت و استفاده از وسایل نقلیه در کشور

(۱) «الف» و «ب»

(۲) «ب» و «د»

(۳) «ب» و «ج»

۱۱۷- کدام موارد، متن زیر را به درستی تکمیل می‌کنند؟

«کشورهای فیلیپین و پاکستان در زمینه تولید برنج توانستند به خودکفایی برسند. این کشورها بدليل ... توانستند تولید کشاورزی خود را به چند برابر افزایش دهند.»

الف) شرایط خاص آب و هوایی و صرفاً داشتن رطوبت بسیار زیاد

ب) شرایط خاص آب و هوایی و موقع بارش در ماههای مختلف سال

ج) به کار بردن روش‌های علمی در استفاده از کودها و آفت‌کش‌های غیرشیمیایی

د) استفاده از بذرهای اصلاح شده، آفت‌کش‌های شیمیایی و ماشین‌آلات

(۱) «ب» و «د»

(۲) «ب» و «ج»

(۳) «الف» و «د»

(۴) «الف» و «ج»

۱۱۸- پلاتیشن عبارت است از ... اختصاص دارد و ... از محصولات کشاورزی آن محسوب نمی‌شود.

۱) زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص - قهوه ۲) زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص - گندم

۳) زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید چند محصول - نیشکر ۴) زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید چند محصول - ذرت

۱۱۹- برای آنکه به وضعیت نابرابر نواحی در اقتصاد جهانی امروز بهتر پی ببریم؛ باید به ...

۱) جایگاه متفاوت کشورها در اقتصاد جهانی توجه کنیم.

۲) تأثیرات اقتصاد جهانی بر زندگی مردم کشورهای مختلف توجه کنیم.

۳) منابع درآمد کشورها و نوع مبادله انواع کالاها در آن‌ها توجه کنیم.

۴) پیشینه تعلیم و روابط اقتصادی در جهان توجه کنیم.

۱۲۰- در نظام سرمایه‌داری جهانی، کدام گزینه با مشخصات کشور ژاپن مطابقت دارد؟

۱) از طریق سرمایه‌گذاری یا شرکت‌های چندملیتی از نیروی کار ارزان‌قیمت کشورهای پیرامون یا نیمه‌پیرامون استفاده می‌کند.

۲) با سرمایه‌گذاری در کشورهای پیرامون، مواد خام آن‌ها را با قیمت ارزان‌تر خریداری می‌کند و کالاهای ساخته شده صنعتی را با سود بیشتر به آن‌ها می‌فروشد.

۳) افراد با استعداد و متخصص یا مغزهای متفکر را از کشورهای مرکز و پیرامون جذب می‌کند.

۴) این کشور با واردات کالای صنعتی از کشورهای پیرامون و نیمه‌پیرامون، بازار خوبی برای تولیدات آن‌ها فراهم می‌کند.

درس سوم: جهان علی و معلولی
درس چهارم: کدام تصویر از جهان?
صفحه‌های ۱۳ تا ۲۷

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری** است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- تفاوت رابطه علیت با سایر روابط در چیست؟

۱) این که رابطه از حیث زمانی، پیش از طرف دوم شکل گرفته است.

۲) در آن، وجود یکی از طرفین عقلاً متأخر از خود رابطه می‌باشد.

۳) علیت بر خلاف سایر روابط، سه طرف دارد که علت، معلول و وجود می‌باشند.

۴) در رابطه علیت، هیچ یک از طرفین پیش از رابطه وجود ندارند.

۱۲۲- وجه اشتراک دکارت و تجربه‌گرایان کدام است؟

۲) نیازمندی به تجربه و آزمایش در یافتن مصاديق علت و معلول

۱) عدم نیازمندی رابطه علیت به تجربه و آزمایش

۴) پیشینی بودن رابطه علیت برای انسان

۳) پیشینی بودن درک رابطه علیت برای انسان

۱۲۳- کدام مورد به درستی، یکی از مشترکات دیدگاه فیلسوفان مسلمان با دیدگاه برخی فیلسوفان اروپایی را بیان می‌کند؟

۱) هیوم نیز معتقد بود رابطه علت و معلول را نمی‌توان بر مبنای حس و تجربه توجیه کرد.

۲) تجربه‌گرایان قبل هیوم نیز معتقد بودند درک مصاديق علیت بدون تجربه ممکن نیست.

۳) دکارت نیز معتقد بود اصل امتناع اجتماع نقیضین بدون نیاز به استدلال درک می‌شود.

۴) دکارت نیز علیت را با تعقل محض می‌پذیرفت و آن را با تجربه قابل درک نمی‌دانست.

۱۲۴- دانشمندان برای علت‌بایی پدیده‌ها چه کاری انجام می‌دهند؟

۱) به سراغ عواملی می‌روند که با آن پدیده ارتباط پس از وجودی دارند.

۲) نسبت آن را با سایر پدیده‌ها در نظر می‌گیرند تا متوجه ارتباط آن‌ها شوند.

۳) با بررسی معلول تلاش می‌کنند تابع آن را بیابند.

۴) علت آن پدیده را در میان عواملی جست‌وجو می‌کنند که تناسب بیشتری با آن پدیده دارند.

۱۲۵- کدام‌یک از ابیات زیر مرتبط با اصل ساخته علت و معلول است؟

خلل یابد همه عالم سراپای

۱) اگر یک ذره را برگیری از جای

وگرنه هیچ ذره نیست بی‌نور

۲) بود نامحرمان را چشم و دل کور

یکی نوری است تابان گشته زان پاک

۳) که تا دانی که در هر ذره خاک

گرچه بسیارند انجم آفتابی بیش نیست

۴) در هزاران جام گوناگون شرایی بیش نیست

یک روز، یک درس

روزهای شنبه در سایت کانون www.kanoon.ir به درس فلسفه و منطق اختصاص دارد. شما می‌توانید خلاصه‌درس‌ها، نمونه سوالات پیشنهادی و آزمونک مربوط به درس فلسفه و منطق را در این روز از قسمت تازه‌ها در سایت کانون و نیز صفحه مقطع خود دریافت کنید.

۱۲۶- با توجه به رابطه علیت نمی‌توان گفت ...

- (۱) آنچه علت از معلوم طلب می‌کند، هستی‌بخشی است.
- (۲) آنچه معلوم از علت طلب می‌کند، هستی‌بایی است.
- (۳) یک طرف رابطه علیت خود این رابطه وجودبخشی است.
- (۴) اگر قائم بر وجود طرفین باشد، تحصیل حاصل اتفاق می‌افتد.

۱۲۷- کدام بیت معنای اول اتفاق را بهطور کامل مردود می‌کند؟

- (۱) بلی در طبع هر دانشمند هست
- (۲) نه هر ایزدپرست ایزد پرسست
- (۳) با آن که خداوند رحیم است و کریم
- (۴) چرخ گردون چه بخندد چه نخندد تو بخند

که با گردندۀ گرداننده‌ای هست

چو خود را قبله سازد خود پرسست

گندم ندهد بار چو جو می‌کاری

مشکلی گر سر راه تو ببنند تو بخند

۱۲۸- کدام نظریه امکان رخ دادن هر چهار معنای اتفاق را به ذهن می‌آورد؟

- (۱) نظریه دموکریتوس
- (۲) نظریه مهبانگ
- (۳) نظریه زیست‌شناسان برای تحول انواع
- (۴) نظریه تکاملی بودن جهان بدون وجود خدا

۱۲۹- در کدام گزینه شاهد عدم مطابقت توضیح و معنای اتفاق هستیم؟

- (۱) معنای اول اتفاق: افرادی که از علت تامه - که مجموعه‌ای از همه عوامل است. - آگاه نیستند، گمان می‌کنند رابطه علیت ضروری نیست.
- (۲) معنای دوم اتفاق: مانند این است که قابل‌هم را روی آتش بگذاریم، اما خنک‌تر شود.
- (۳) معنای سوم اتفاق: پذیرفتن این معنای اتفاق معمولاً نفی علت نخستین را به دنبال دارد.
- (۴) معنای چهارم اتفاق: این معنای اتفاق، نسبی است؛ یعنی یک حادثه برای همه اتفاقی نیست؛ که با هیچ‌بک از لوازم علیت متعارض نیست.

۱۳۰- چه نسبتی را می‌توان میان معنای مختلف اتفاق برقرار دانست؟

- (۱) پذیرفتن معنی اول اتفاق ضرورتاً به پذیرش معنای دوم آن خواهد انجامید.
- (۲) نمی‌توان معنی سوم اتفاق را پذیرفت، مگر آن که معتقد به معنای اول هم باشیم.
- (۳) پذیرش معنی اول و نفی معنی سوم اتفاق به صورت همزمان امکان‌پذیر است.
- (۴) پذیرش معنی چهارم اتفاق، نظام حاصل از نفی مفاد معنی اول آن را خدشه‌دار می‌کند.

اقسام و شرایط تعریف
صفحه‌های ۲۷ تا ۲۸

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۳۱- کدام عبارت درباره تعریف درست است؟

۱) در تعریف با استفاده از تصورهای مجھول به تصورهای معلوم می‌رسیم.

۲) گاهی اوقات ریشه اصلی اختلافات مشترک نبودن قواعد تعریف میان دو طرف است.

۳) آموختن تعریف صحیح همه مفاهیم و انواع تعریف‌ها، برای جلوگیری از خطای ذهنی الزامی است.

۴) منطق علاوه بر تعریف اصطلاحات تخصصی خودش، قواعد کلی تعریف را نیز مطرح می‌کند.

۱۳۲- کدامیک از تعاریف زیر با توجه به نوع تعریف با بقیه فرق می‌کند؟

۱) تصور = دانش بدون حکم

۲) رئالیسم = گرفته شده از «رئال» به معنای واقعی

۳) خفّاش = پستانداری که پرواز می‌کند و در شب شکار می‌کند.

۴) عینک دو کانونی = عینکی برای دید دور و نزدیک، که کنار هم در یک لنز قرار دارند و فرد را قادر می‌سازد که هر دو فاصله دور و نزدیک را به وسیله یک عینک ببیند.

۱۳۳- کدام تعریف مربوط به حیطه الفاظ و کدام تعریف مفهومی می‌باشد؟

۱) جسم نامی یعنی جسم رشد کننده. - انسان یعنی جسم نامی متحرک به اراده ناطق.

۲) دانشگاه را می‌توان همان آکادمی دانست. - علم یعنی همان دانش و دانستن و معرفت.

۳) ایرانی‌ها و چینی‌ها همگی آسیابی هستند. - شمع چیزی است از جنس پارافین که برای روشنایی بخشی استفاده می‌شود.

۴) تعریف از ریشه عَرَفَ به معنی شناخت است. - انسان را نمی‌توان حیوان راست‌قامت دانست.

۱۳۴- در کدامیک از عبارات زیر، دو نوع تعریف با یکدیگر ترکیب شده‌اند؟

۱) فعل: کلمه‌ای که انجام کار یا وقوع حالت را نشان می‌دهد.

۲) نفس: جان، روح، خود.

۳) حیوان: از ریشه عربی «حیء» به معنی جاندار.

۴) آزادی: رهایی و خودآیینی؛ حالتی که چیزی محدود به چیزهای دیگر نباشد.

۱۳۵- در یک تعریف مفهومی منطقی ...

۱) مفهوم عام و مفهوم خاص هر دو مفهوم کلی هستند.

۲) مفهوم خاص جزئی و مفهوم عام کلی است.

۳) بین امر مجھول و مفهوم خاص همیشه رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار است.

۴) ممکن است همه مفاهیم به کار رفته عام و کلی باشند.

۱۳۶- اگر در تعریف مفهومی فقط به ویژگی اختصاصی آن مفهوم اشاره شود، احتمال عدم رعایت کدام شرط در آن می‌رود؟

- (۱) واضح بودن   (۲) جامع بودن   (۳) مانع بودن   (۴) دوری نبودن

۱۳۷- کدام یک از تعریف‌های زیر جامع و مانع نیست؟

- (۱) گیاه: موجود زنده دارای شاخ و برگ
(۲) اسب: حیوان دارای یال و دم
(۳) فعل: کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت کند.
(۴) حیوان: جسم رشد کننده‌ای که به اراده حرکت کند.

۱۳۸- تعریف باید مانع اغیار باشد؛ یعنی ... مانند ...

- (۱) صرفاً بر دیگر مصادیق مفهوم مورد نظر صدق کند. - تعریف انسان به حیوان رانند
(۲) عدم شمول آن بر مصادیق نامرتبط - انسان: حیوان شاعر
(۳) صدق بر مفاهیم مرتبط - تعریف آینه به شئی‌ای که نور را منعکس می‌کند.
(۴) در بر نداشتن مفاهیم نامرتبط - تعریف مستطیل به شکلی با چهار ضلع که دو به دو موازی هستند.

۱۳۹- کدام گزینه می‌تواند مصادیقی از یک تعریف غیرمانع باشد؟

- (۱) تعریفی از مفهومی غیرانسان که شامل مفهومی غیرحیوان شود.
(۲) تعریفی از گربه‌سانان که کفتار را نیز شامل بشود.
(۳) تعریفی از غیرانسان که تمامی مصادیق «ناطق» را نیز دربرگیرد.
(۴) تعریفی از پرندگان که شامل مرغ و شترمرغ نشود.

۱۴۰- اگر تعریفی جامع باشد ولی مانع نباشد و یا مانع باشد ولی جامع نباشد و یا اینکه نه جامع باشد نه مانع، نسبت میان مفهوم مورد تعریف و تعریف

به ترتیب چگونه خواهد بود؟

- (۱) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص منوجه - تباین
(۲) عموم و خصوص مطلق (از عام به خاص) - عموم و خصوص مطلق (از خاص به عام) - عموم و خصوص منوجه
(۳) عموم و خصوص منوجه - عموم و خصوص مطلق - تباین
(۴) عموم و خصوص مطلق (از خاص به عام) - عموم و خصوص مطلق (از عام به خاص) - عموم و خصوص منوجه

زنگی براساس اندیشه
صفحه‌های ۳۶ تا ۴۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۴۱- کدامیک از عبارات زیر به درستی متن زیر را تکمیل نمی‌کند؟

«.....»

۱) زندگی اش با فلسفه حقیقی سپری شد.

۲) کتاب‌های او به جای نمانده‌اند.

۳) روش بحثی داشت که امروز هم به نام خودش به جا مانده است.

۴) می‌گفت: ما باید کمال نفسمان را بر جسم و مال و ثروت ترجیح دهیم.

۱۴۲- کدام گزینه را نمی‌توان از خطابهای سocrates نسبت به مردم آتن در نظر گرفت؟

۱) نباید به جسم و مال و ثروت توجه نمود.
۲) موارد مفید برای جامعه از فضیلت به دست می‌آید.

۳) هدف من بیدار ساختن و پند دادن به همه شما است.
۴) ثروت فضیلت نمی‌آورد.

۱۴۳- درباره روش سocrates کدام توضیح مناسب است؟

۱) در این روش از مجھولات پرسش نمی‌شود بلکه از مطالب مورد غفلت مخاطب سؤال می‌شود.

۲) این روش از جهت راحت‌تر کردن مسیر آموزش، شبیه کاری است که یک ماما انجام می‌دهد.

۳) از نمونه‌های آن، آثار مکتوب افلاطون است که به صورت سؤال و جواب با مخاطب نوشته شده‌اند.

۴) این روش را برای آموزش هرگونه مطلب مهم و حیاتی یا مسائل روزمره می‌توان به کار گرفت.

۱۴۴- کدام گزینه در خصوص سocrates و روش او صحیح است؟

۱) نتیجه‌هایی که از مطالعه و تأمل در زندگی سocrates حاصل می‌شود، این است که متوجه شویم فلسفه نقشی در زندگی انسان ندارد.

۲) نقطه آغاز روش بحث سocrates، سؤال از چیستی یک مفهوم با اهمیت در زندگی انسان است که می‌توان آن را به مبحث تعریف ربط داد.

۳) یکی از دلایلی که برای مطالعه اندیشه‌های سocrates باید به آثار افلاطون مراجعه کنیم این است که آثار او هیچ یک باقی نمانده‌اند.

۴) از آثار افلاطون می‌توان فهمید که یکی از مباحث مهم و حیاتی که به زندگی مربوط است و در دوره سocrates اهمیت داشته، مفهوم خداست.

۱۴۵- کدام گزینه درباره روش سocrates صحیح است؟

۱) با پرسش آغاز می‌شود و به پرسش نیز ختم می‌شود.

۲) با پرسشی از جانب مخاطب آغاز می‌شود و پاسخ سocrates را در پی دارد.

۳) آنچه در نهایت حاصل می‌شود به دست آمده از رویارویی افراد با پرسش‌هاست.

۴) در این روش خود افراد هستند که به حقیقت می‌رسند و سocrates نقشی در آن ندارد.

۱۴۶- کدام گزینه در مورد اتهامات وارد شده به سقراط در دادگاه، نادرست است؟

- (۱) مبتنی بر دو ادعا بود که یکی نتیجه و تابع دیگری به شمار می‌رفت.
- (۲) سقراط بخشی از اتهام را به وسیله برهانی که باور به امور ماورایی یکی از مقدماتش بود، رد کرد.
- (۳) ریشه اصلی این اتهامات در این بود که سقراط جهل مدعیان دانایی را بر ملا می‌کرد.
- (۴) این اتهامات، اتهاماتی بودند که ملتوس برای اولین بار به سقراط نسبت می‌داد.

۱۴۷- در رابطه با دفاعیات سقراط در دادگاه و اثبات باور به «خدا» کدام مورد درست است؟

- (۱) از راه وجود خودش و امور وابسته به خدا، وجود خدا را اثبات کرد.
- (۲) به وسیله علم و عدالت فوق بشری، ماهیت خدا را به تصویر کشید.
- (۳) از راه چیستی انسان و آثارش، خدا را ثابت کرد.
- (۴) از راه باورش به امور فوق بشری، باورش به وجود خدا را ثابت کرد.

۱۴۸- کدام گزاره را هم ملتوس و هم سقراط قبول دارد؟

- (۱) خورشید یک سنگ و ماه نیز تنها کره‌ای خاکی است که به دست دنای حقیقی خلق شده‌اند.
- (۲) جوانان آتنی حق جلوه دادن باطل را از سقراط آموختند و در نتیجه از دین و آیین پدرانشان برگشتند.
- (۳) کسی که وجود زین، لگام و سایر امور مربوط به اسب را می‌پذیرد، حتماً وجود اسب را نیز قبول دارد.
- (۴) اگر کسی نسبت به مرگ در دل خود هراس راه بدهد در واقع خود را دانا می‌پندارد، بی‌آنکه دانا باشد.

۱۴۹- ریشه این اعتقاد سقراط که اگر از فرمان خدا سرپیچی کند، مدعی دروغین دانش شده است، چیست؟

- (۱) عصیان‌گران در عمل به خدا ایمان ندارند.
- (۲) فرار از مرگ دشوارتر از فرار از بدی‌ها است.
- (۳) کسی که داناست به دنبال دانش نمی‌رود.
- (۴) کارهای اشتباه، نتیجه جهل مرکب هستند.

۱۵۰- سقراط در دادگاه خطاب به حاضران گفت در چه صورتی هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه داد؟

- (۱) در صورتی که انسان راه درست را پیدا کرده باشد.
- (۲) در صورتی که انسان طبق فرمان الهی عمل کرده باشد.
- (۳) در صورتی که انسان به خدا اعتقاد داشته باشد.
- (۴) در صورتی که انسان به عدالت فوق بشری اعتقاد داشته باشد.

بازیگران اصلی در میدان اقتصاد
(درس پنجم و ششم)
صفحه‌های ۴۳ تا ۶۶

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان **اجباری است.**
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

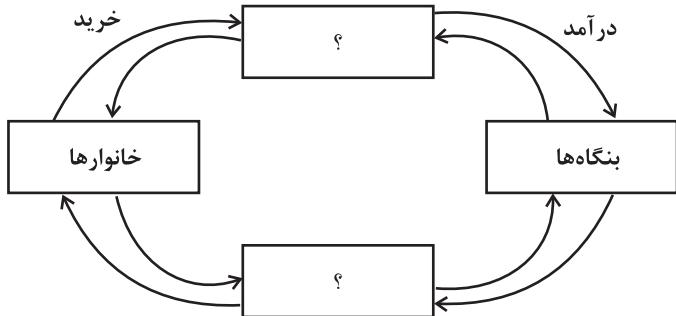
اقتصاد

۱۵۱- با توجه به نمودار جریان چرخشی تعاملات بین بازیگران کلیدی اقتصاد، کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) نیمة پایینی نمودار، تبادل در کدام بازار را نشان می‌دهد؟

ب) کدام گزینه در خصوص بازار محصولات، صحیح است؟

ج) در ازای خرید منابع تولید، به خانوارها چه چیزی پرداخت می‌شود؟

۱) الف) بازار محصولات ب) در بازار کالاهای و خدمات، خانوارها خریدار و بنگاهها فروشنده‌اند. ج) بهره - کارمزد - عوارض گمرکی

۲) الف) بازار عوامل تولید ب) پولی که خانوارها بابت خرید کالاهای و خدمات پرداخت می‌کنند، با عبور از بازار محصولات به عنوان درآمد بنگاه دریافت

می‌شود. ج) دستمزد - اجاره - سود

۳) الف) بازار عوامل تولید ب) تبادل عوامل تولید (زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی) نیز در بازار کالاهای و خدمات نشان داده می‌شود. ج) بهره - کارمزد - عوارض گمرکی

۴) الف) بازار محصولات ب) در این بازار خانوارها فروشنده و بنگاهها خریدار هستند. ج) دستمزد - اجاره - سود

۱۵۲- با توجه به نمودار زیر کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

- در قیمت ۱۰ هزار تومان، حداقل درآمد تولیدکننده، چقدر است؟

- در قیمت ۴۰ هزار تومان بازار با چه وضعیتی مواجه است؟

- در قیمت ۲۰ هزار تومان کدام عامل بازار را به تعادل می‌رساند؟

۱) ۱۰۰ هزار تومان - ۲۰ کیلوگرم کمبود تقاضا - افزایش قیمت به میزان ۱۰ هزار تومان

۲) ۱۰۰ هزار تومان - ۴۰ کیلوگرم مازاد تقاضا - افزایش قیمت به میزان ۱۰ هزار تومان

۳) ۵۰۰ هزار تومان - ۲۰ کیلوگرم کمبود تقاضا - کاهش قیمت به

میزان ۳۰ هزار تومان

۴) ۵۰۰ هزار تومان - ۴۰ کیلوگرم مازاد تقاضا - کاهش قیمت به میزان ۳۰ هزار تومان

۱۵۳- به ترتیب، عبارات ذکر شده در کدام گزینه برای هر یک از موقعیت‌های زیر، صحیح است؟

- ساعت هوشمند در بازار مدد می‌شود.

- قیمت مواد اولیه جهت تولید قارچ افزایش می‌یابد.

- دستگاهی اختراع می‌شود که می‌تواند با تعداد کارگر کمتری، سرامیک تولید کند.

۱) مقدار تقاضا برای ساعت هوشمند افزایش می‌یابد. - میزان عرضه قارچ کاهش می‌یابد. - میزان عرضه سرامیک افزایش می‌یابد.

۲) مقدار تقاضا برای ساعت هوشمند افزایش می‌یابد. - میزان عرضه قارچ کاهش می‌یابد. - میزان عرضه سرامیک کاهش می‌یابد.

۳) مقدار تقاضا برای ساعت هوشمند کاهش می‌یابد. - میزان عرضه قارچ افزایش می‌یابد. - میزان عرضه سرامیک کاهش می‌یابد.

۴) مقدار تقاضا برای ساعت هوشمند کاهش می‌یابد. - میزان عرضه قارچ افزایش می‌یابد. - میزان عرضه سرامیک افزایش می‌یابد.

۱۵۴- با توجه به جدول زیر که میزان مالیات پرداختی در یک جامعه را ارائه می‌دهد، پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

۲۰۰ میلیون تومان	مالیات بر مصرف
۸۰ میلیون تومان	مالیات بر درآمد اشخاص
$\frac{1}{3}$ مالیات بر درآمد	مالیات بر دارایی
۳۰ میلیون تومان	مالیات بر درآمد
۲۵ درصد مالیات بر مصرف	عوارض نوسازی
۲ برابر مالیات بر دارایی	VAT

الف) مجموع میزان مالیات مستقیم چند میلیون تومان است؟

ب) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات چند میلیون تومان است؟

ج) افراد این جامعه چند میلیون تومان مالیات غیرمستقیم پرداخته‌اند؟

(۱) ۴۴۰، ۱۱۰

(۲) ۴۷۰، ۸۰، ۵۲۰

(۳) ۲۵۰، ۱۱۰، ۵۲۰

(۴) ۴۷۰، ۸۰، ۴۴۰

۱۵۵- با توجه به اطلاعات جدول زیر، اگر دولت بر تولید و فروش کفش، ۱۰ درصد مالیات بر ارزش افزوده اعمال کند، آنگاه:

مرحله ۳: کارگاه تولید کفش، چرم‌ها را به کفش تبدیل می‌کند و به قیمت ۷۵۰۰ تومان به مشتری می‌فروشد.	مرحله ۲: کارخانه تولید چرم، چرم‌های طراحی شده را به قیمت ۴۲۵۰ تومان به کارگاه تولید کفش می‌فروشد.	مرحله ۱: دامپروران پوست دام دباغی شده را به قیمت ۲۵۰۰ تومان به کارخانه تولید چرم می‌فروشند.
---	--	--

الف) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله دوم چند تومان است؟

ب) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده چند تومان است؟

ج) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله دوم چند تومان است؟

(۱) الف) ۱۸۰ تومان (ب) ۷۵۰ تومان (ج) ۴۵۰۰ تومان

(۲) الف) ۱۷۵ تومان (ب) ۷۵۰ تومان (ج) ۴۶۷۵ تومان

(۳) الف) ۱۸۰ تومان (ب) ۸۲۵ تومان (ج) ۴۶۷۵ تومان

(۴) الف) ۱۷۵ تومان (ب) ۸۲۵ تومان (ج) ۴۵۰۰ تومان

۱۵۶- کدام گزینه در مورد درآمدهای دولت صحیح نیست؟

۱) فارغ از سه هدف اصلی مالیات‌ستانی توسط دولت، سیستم مالیاتی زمانی کارایی دارد که موجب افزایش درآمد دولت تا حدی شود که امکان عملکرد مؤثر را به او بدهد.

۲) بخشی از درآمد دولت که از طریق فروش دارایی‌های بین‌نسلی ایجاد می‌شود، تنها از طریق خلق دارایی‌های دیگر کارآمد خواهد بود.

۳) بخشی از درآمد پایدار دولت از طریق شریک ساختن افراد جامعه در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های است که در ازای پرداخت سود به افراد کسب می‌شود.

۴) سیاست‌گذاری، فرهنگ‌سازی و توزیع عادلانه درآمد از جمله اهدافی است که در یک سیستم مالیاتی کارآمد نهفته است.

۱۵۷- رابطه قیمت و تقاضا در کالاهای جانشین و مکمل مانند برنج، ماکارونی، خمیر دندان و مسوک را در نظر بگیرید. کدام مورد در این باره درست است؟

(۱) با افزایش قیمت مسوک، تقاضای خمیر دندان افزایش می‌یابد.
(۲) با افزایش قیمت برنج، تقاضای ماکارونی کاهش می‌یابد.

(۳) با کاهش قیمت برنج، تقاضای ماکارونی افزایش می‌یابد.
(۴) با افزایش قیمت مسوک، تقاضای خمیر دندان کاهش می‌یابد.

۱۵۸- جدول زیر نشان‌دهنده میزان عرضه و تقاضای گوشت قرمز در بازار است. با توجه به آن:

(الف) در کدام ردیف‌های جدول خریداران تلاش می‌کنند با پرداخت قیمت بالاتر محصول را به دست آورند؟

ردیف	قیمت گوشت قرمز	A	B
۱	۵۰,۰۰۰	۱۰	۳۰
۲	۶۰,۰۰۰	۱۵	۲۵
۳	۷۰,۰۰۰	۲۰	۲۰
۴	۸۰,۰۰۰	۲۵	۱۵
۵	۹۰,۰۰۰	۳۰	۱۰

(ب) به ترتیب، کدام ستون بیانگر میزان عرضه و کدام ستون بیانگر میزان تقاضا است؟

(ج) در کدام قیمت خریداران به دنبال خرید گوشت سفید می‌روند؟

(۱) الف) ردیف ۱ و ۲ (ب) - A - B (۲) ج) ۸۰,۰۰۰ تومان

(۲) الف) ردیف ۴ و ۵ (ب) - B - A (۳) ج) ۶۰,۰۰۰ تومان

(۳) الف) ردیف ۱ و ۲ (ب) - A - B (۴) ج) ۷۰,۰۰۰ تومان

(۴) الف) ردیف ۴ و ۵ (ب) - B - A (۵) ج) ۹۰,۰۰۰ تومان

۱۵۹- به ترتیب هر یک از موارد زیر در نتیجه کدام اقدام دولت پدید آمده است؟

(الف) تعریض نکردن افراد به حقوق یکدیگر

(ب) تسهیل و تشویق مبادلاتی که به نفع خریداران و فروشنده‌گان است.

(ج) تضمین وجود اطلاعات و آگاهی لازم برای مبادلات بین افراد

(۱) الف) حضور دولت و عملکرد قوی آن، ب) وضع و اجرای مجموعه گسترهای از قوانین، ج) وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف

(۲) الف) تأمین کالاها و خدمات عمومی، ب) حضور نظارتی دولت و عملکرد قوی آن، ج) حمایت از حقوق مالکیت و تأیید کیفیت کالاها و خدمات

موجود

(۳) الف) حضور دولت و عملکرد قوی آن، ب) وضع و اجرای مجموعه گسترهای از قوانین، ج) حمایت از حقوق مالکیت و تأیید کیفیت کالاها و

خدمات موجود

(۴) الف) تأمین کالاها و خدمات عمومی، ب) حضور نظارتی دولت و عملکرد قوی آن، ج) وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف

۱۶۰- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب به کدامیک از انواع مالیات‌ها اشاره دارد؟

- این نوع از مالیات نهایتاً توسط مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود.

- این نوع از مالیات، علاوه بر این که یکی از راههای درآمدزایی دولتها است، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شود.

- در این نوع از مالیات، منبع مالیات را کسب‌وکارها از فروش خودشان جمع‌آوری و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.

- این نوع از مالیات‌ها، تابع سیاست‌های کلان بازارگانی و شرایط اقتصادی کشورها است.

(۱) عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده

(۲) مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی و خدماتی

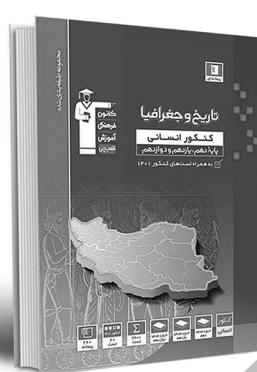
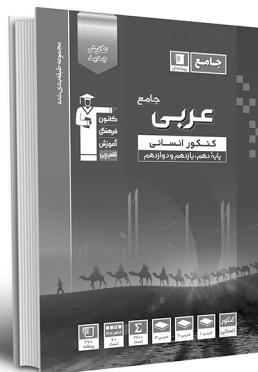
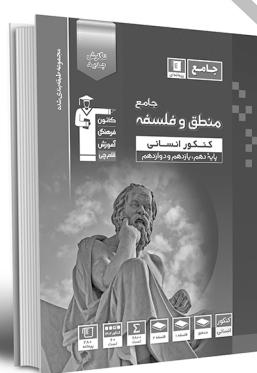
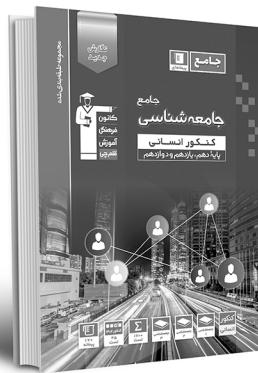
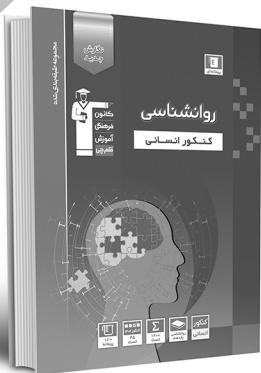
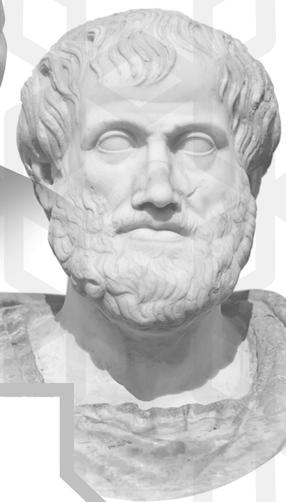
(۳) مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف - مالیات بر درآمد - مالیات بر ارزش افزوده

(۴) مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی و خدماتی

کتاب‌های دانش انسانی

پیمانه‌ای که روش‌گردید

۸۴۵۱
www.kanoon.ir
www.kanoonbook.ir
<https://konkur.info>

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۴۰۲ آذر ماه

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۰۶۴۶۳-۰۲۱

« تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به قریب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، گلناز بینقی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، محمد حمیدی، احمد رضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، عزیز یاسی‌پور، سعید جعفری، محمدامین داداش فام، سید علیرضا علوبیان، فرهاد فرزان‌کیا، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	امیرمهدي افشار، ريحانه اميني، آزيتا بيدقى، كوش شاهحسيني، فاطمه صفرى، سيد محمد مدنى ديناني
روان‌شناسي	حميدرضا توکلى، مهدى جاهدى، محمد حبيبى
عربى زبان قرآن	ولى برچى، حسین رضائى، اميرحسين شکوري، احسان کلاتعربى، روح الله گلشىن، علی محسن‌زاده، سيد محمد على مرتضوى، آيدىن مصطفى‌زاده، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	على آقاجانپور، زهرا دامیار، فاطمه سخایی، اميرحسین کاروین، آرش مرتضائی فر، جواد میربلوکى
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنمایی، محمد آفاصالح، پرگل رحیمی، محمد رضائی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژادنچف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین سجادی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، سید محمد مدنی دینانی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدى ملارمضانی، علی مرشد، محمد حمیدی، آرین حسینی	الله شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد على نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد على نژاد	یاسین مهدیان، مهتاب شیرازی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	کوش شاهحسینی	كوش شاهحسینی	فاطمه صفری، آرش مرتضائی فر	زهره قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	محمد صمدی زاداسفناکره فرهاد على نژاد	زهره قموشی
عربى زبان قرآن	احسان کلاتعربى	سید محمد على مرتضوى	درویشلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	فاطمه عزیزی	عطیه محلوجی
فلسفه و منطق	سپا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد على نژاد، رامیلا عسگری	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سara شریفی	مرتضی عزیزی	زهره قموشی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمد على مرتضوى
مدیر دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهره قموشی
حروفچین و صفحهآرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

$$\begin{aligned} & \left. \begin{array}{l} \text{کمترین نمره} = ۳ \\ \text{بیشترین نمره} = ۱۵ \\ Q_1 = ۵ \\ Q_2 = ۱۲ \\ Q_3 = ۱۴ \end{array} \right\} \text{چارک اول} \\ & \Rightarrow IQR_B = Q_3 - Q_1 = ۱۴ - ۵ = ۹ \end{aligned}$$

در نهایت داریم:

$$\frac{R_A}{IQR_B} = \frac{۱۷}{۹}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

۵- گزینه «۱» (ممدم همیدی)
با توجه به اینکه انحراف معیار داده‌های مربوط به پایه دوازدهم کوچکتر است، پس پراکندگی کمتری دارد پس ساعات استفاده از شبکه شاد به میانگین نزدیکتر است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

۶- گزینه «۱» (ممدم بهیرابی)
ابتدا زاویه مرکزی مربوط به رشته زبان را به دست می‌آوریم:

$$60^\circ = 60^\circ / 600 \times 360^\circ = 360^\circ$$
 حال به کمک تناسب داریم:

$$60^\circ = 60^\circ / x \Rightarrow x = 600 \times 60 / 360 = 100$$

۱۰۰ هزار نفر در کنکور زبان شرکت کرده‌اند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷)

۷- گزینه «۱» (ممدم همیدی)
با توجه به آن که مجموع زوایای مرکزی دایره برابر است با 360° پس:

$$4x + 50^\circ + 60^\circ + 90^\circ + x + 10^\circ = 360^\circ$$

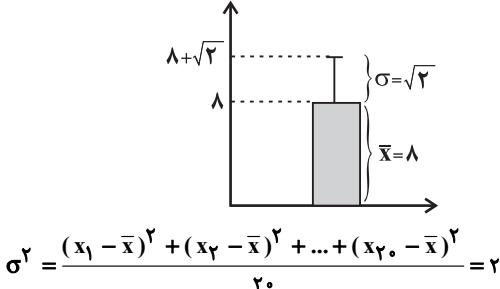
$$\Rightarrow 5x = 360^\circ - 210^\circ = 150^\circ \Rightarrow x = 30^\circ$$

$$\Rightarrow 30^\circ + 10^\circ = 40^\circ$$

$$\Rightarrow \frac{40}{360^\circ} \times 100 = 11.1$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷)

۸- گزینه «۴» (امیر زراندوز)
با توجه به نمودار جعبه‌ای مربوط به کلاس A داریم:

ریاضی و آمار (۳)

(ممدم بهیرابی)

۱- گزینه «۲» (ممدم بهیرابی)
دامنه میان چارکی برابر است با $IQR = Q_3 - Q_1 = ۱۳۰ - ۸۰ = ۵۰$

۲۵ درصد دانش‌آموزان از تلفن همراه برای ورود به شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند و ۲۵ درصد دانش‌آموزانی که در این شبکه‌ها نیستند، از گوشی برای کارهایی غیر از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند.

۵۰ درصد دانش‌آموزان برابر نصف دانش‌آموزان است، پس نصف دانش‌آموزان از تلفن هوشمند برای بازی استفاده می‌کنند.

از آنجایی که نمودار درصد دانش‌آموزان را نشان می‌دهد نه زمان استفاده از تلفن هوشمند پس گزینه «۲» می‌تواند نادرست باشد به طور مثال ۵۰ درصدی که به بازی مشغول هستند می‌تواند زمانی بیشتری صرف بازی کرده باشند اما ۷۵ درصدی که در شبکه‌های اجتماعی بوده‌اند هر یک زمان کوتاه‌تر را صرف آن کرده‌اند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۲- گزینه «۳» (ممدم نظامی)

برای حل و بررسی مسائل آمار، طبق جدول زیر ۵ گام داریم:

شماره گام	اسم گام	کارهایی که در این گام انجام می‌شود
۱	بیان و فهم مسئله	تعريف دقیق مسئله - فهم مسئله
۲	طرح و برنامه‌ریزی	شیوه اندازه‌گیری - روش نمونه‌گیری - روش کار
۳	گردآوری داده‌ها - سازماندهی داده‌ها - پاکسازی داده‌ها	گردآوری داده‌ها - سازماندهی داده‌ها - پاکسازی داده‌ها
۴	تحلیل داده‌ها	مرتب کردن داده‌ها - گزارش معیارها - رسم نمودار و جدولها
۵	بحث و نتیجه‌گیری - نقد و بررسی - ایده‌های جدید	تفسیر نتایج - نتیجه‌گیری - نقد و بررسی

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷)

۳- گزینه «۳» (ابوالفضل بخاری)

چارک سوم حقوق کارگران کارخانه «الف» با بیشترین حقوق کارگران کارخانه «ب» برابر است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷)

۴- گزینه «۳» (سعید عزیزانی)

با توجه به نمودار جعبه‌ای مربوط به کلاس A داریم:

$$\begin{cases} \text{کمترین نمره} = ۳ \\ \text{بیشترین نمره} = ۲۰ \\ Q_1 = ۶ \\ Q_2 = ۱۲ \\ Q_3 = ۱۳ \end{cases}$$

$$\Rightarrow A = ۲۰ - ۳ = ۱۷$$

با توجه به نمودار جعبه‌ای مربوط به کلاس B داریم:

شیب تابع خطی منفی است پس $f(x) < f(4)$ از طرفی $a \in N$ پس
یا بزرگترین عضو دامنه و یا کوچکترین عضو دامنه است، در نتیجه:
 $f(a) = -13$ یا $f(a) = -5$
 $f(a) = -13 \rightarrow -4a + b = -13 \quad (\text{II})$

از I و II نتیجه می‌گیریم:

$$\begin{cases} 4a + b = 11 \\ -4a + b = -13 \end{cases} \Rightarrow b = -1 \quad \text{غیرق} \quad \text{ا}$$

 $f(a) = -5 \rightarrow -4a + b = -5 \quad (\text{III})$
 از I و III نتیجه می‌گیریم:

$$\begin{cases} 4a + b = 11 \\ -4a + b = -5 \end{cases} \Rightarrow b = 3, a = 2$$

 حال با توجه به مقادیر a به دست آمده و b داریم:
 $\Rightarrow a + b = 5$
 (ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۶۲)

۱۳- گزینه «۳»
 (محمدابراهیم تووزنده‌چانی)
 تعداد اعضاًی دامنه همواره با تعداد زوج مرتب‌های تابع برابر بوده و بزرگتر با مساوی تعداد اعضاًی برد است لذا $k = c$ و $k \geq h$ در نتیجه گزینه‌های «۱» و «۴» رد می‌شوند، گزینه «۲» هم قابل قبول نیست چون زمانی که ۳ زوج مرتب داریم، تعداد اعضاًی برد نمی‌تواند صفر باشد. در نتیجه پاسخ گزینه «۳» است.
 (ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۶۲)

۱۴- گزینه «۴»
 (محمد نظامی)
 چون تابع $f(x)$ با خط $2y - 3x + 6 = 0$ برخورد نداشته است، این دو خط با هم موازی‌اند و دو خط موازی شیب‌های برابری دارند:
 $2y - 3x + 6 = 0 \Rightarrow y = \frac{3}{2}x - 3 \Rightarrow \text{شیب خط } = \frac{3}{2}$

همچنین می‌دانیم ضابطه نیمساز ناحیه دوم و چهارم $y = -x$ است، پس اگر عرض نقطه برخورد (x) با نیمساز ناحیه چهارم -2 است، طول این نقطه 2 است.

(۲,-۲) : مختصات نقطه برخورد (x) با نیمساز ناحیه چهارم نقطه (۲,-۲) در ضابطه تابع $f(x)$ صدق می‌کند:

$$f(x) = \frac{3}{2}x + b \xrightarrow{(2,-2)} -2 = \frac{3}{2}(2) + b$$
 $b = -5 \Rightarrow f(x) = \frac{3}{2}x - 5$

$x \quad f(x) = 0 \Rightarrow \frac{3}{2}x - 5 = 0 \Rightarrow x = \frac{10}{3}$

پس فاصله محل برخورد نمودار تابع f از مبدأ مختصات برابر با قدر مطلق طول نقطه برخورد آن نمودار با محور x هاست.

$$|\frac{10}{3}| = \frac{10}{3}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۶۲)

= (مجموع مربعات اختلاف داده‌ها از میانگین) $\Rightarrow 40$

$\Rightarrow \frac{40}{8} = 5$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵۰ تا ۶۲)

۹- گزینه «۹»

با توجه به نمودار میانگین داده‌ها برابر $2a - 3$ است. میانگین داده‌ها را محاسبه کرده و با $2a - 3$ برابر قرار می‌دهیم:

$$\bar{x} = \frac{a - 2 + 5 + 2a + 1 + 14}{4} = 2a - 3 \Rightarrow \frac{3a + 18}{4} = 2a - 3$$

طرفین وسطین $\rightarrow 8a - 12 = 3a + 18 \Rightarrow 5a = 30 \Rightarrow a = 6$

$$\bar{x} = 2a - 3 = 2 \times 6 - 3 = 9$$

$\Rightarrow$ داده‌ها $\Rightarrow 4, 5, 13, 14$

$$\sigma^2 = \frac{(4-9)^2 + (5-9)^2 + (13-9)^2 + (14-9)^2}{4}$$

$$= \frac{25 + 16 + 16 + 25}{4} = \frac{82}{4} = 20.5$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{20.5}$$

$$b = \bar{x} + \sigma = 9 + \sqrt{20.5}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵۰ تا ۶۲)

۱۰- گزینه «۱۰»

ب) مشخص کردن هدف مطالعه $\leftarrow$ بیان مسئله
پ) گزارش معیارها و نتایج آماری $\leftarrow$ تحلیل داده‌ها

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۴)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۱۱»

با توجه به تعریف تابع اگر مؤلفه‌های اول، زوج‌های مرتب با هم برابر باشند در صورتی که مؤلفه‌های دوم یکسان نباشند، رابطه تابع نیست، لذا حالات زیر را بررسی می‌کنیم:

$$3a + 5 = 6a + 7 \Rightarrow 3a = -2 \Rightarrow a = \frac{-2}{3}$$

$$3a + 5 = 2a - 4 \Rightarrow a = -9$$

$$3a + 5 = a + 6 \Rightarrow 2a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{2}$$

$$6a + 7 = 2a - 4 \Rightarrow 4a = -11 \Rightarrow a = \frac{-11}{4}$$

$$2a - 4 = a + 6 \Rightarrow a = 10$$

به ازای مقادیر $a = \frac{-2}{3}, -9, \frac{1}{2}, \frac{-11}{4}$ رابطه تابع نیست، تنها $a = 10$ در

بین این اعداد، جزء اعداد طبیعی محاسبه می‌شود.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۹)

(محمد بعیرابی)

$$f(3) = -4a - 1 \Rightarrow -4 \times 3 + b = -4a - 1$$

$$4a + b = 11 \quad (\text{I})$$

۱۲- گزینه «۱۲»

تابع مساحت به دست آمده یک سهمی است که رو به پایین است. بیشترین مقدار آن در نقطه رأس سهمی اتفاق می‌افتد.

$$x = -\frac{b}{2a} = -\frac{48}{-4} = 12$$

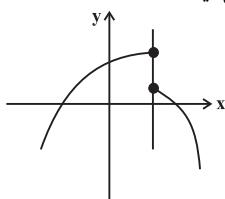
$$x = 12 \Rightarrow S_{\max} = -2 \times 12^2 + 48 \times 12 = -2 \times 144 + 576$$

متربوط

(ریاضی و آمار (ا)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

(امیر زراندوز)

در رابطه گزینه «۱» می‌توان خطی عمودی رسم کرد که نمودار را در دو نقطه قطع کند، پس تابع نیست.

در گزینه «۲» از پنج دو پیکان خارج شده اما هر دو به یک مقدار برابر رسیده، پس رابطه تابع است.

$$-(-2)^3 = -(-8) = 8$$

در گزینه «۳» $\frac{1}{2}^{-1} = 2$ و به ازای $x = 2$ دو مقدار ۵ و ۶ برای y به دست می‌آید، پس تابع نیست.

در گزینه «۴» یک عدد می‌تواند پیش از یک مقسوم‌علیه اول داشته باشد، پس تابع نیست.

(ریاضی و آمار (ا)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

(علی قهرمانزاده)

$$f(0) = f(1) - 2 \frac{(1,3)}{f(1)=3} \rightarrow f(0) = 3 - 2 = 1$$

$$f(x) = ax + b \xrightarrow{f(0)=1} b=1$$

$$f(1) = 3 \Rightarrow a + b = 3 \xrightarrow{b=1} a = 2$$

$$\Rightarrow f(x) = 2x + 1 \xrightarrow{-3 < x < 5} \begin{cases} f(-3) = -5 \\ f(5) = 11 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \{y \in \mathbb{R} \mid -5 < y < 11\}$$

(ریاضی و آمار (ا)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

(ابوالفضل بواری)

سهمی محور x ها در یک نقطه قطع کرده است، معادله دارای ریشه مضاعف است؛ پس در معادله $f(x) = 0$ $\Delta = 0$ باید باشد:

$$\Delta = 0 \Rightarrow b^2 - 4ac = 0 \Rightarrow (-2)^2 - 4(-3)(2k + \frac{\Delta}{3}) = 0$$

$$\Rightarrow 4 + 24k + 0 = 0$$

$$24k + 4 = 0 \Rightarrow 24k = -4 \Rightarrow k = -\frac{1}{6}$$

$$f(x) = -3x^2 - 2x + 2(-1) + \frac{\Delta}{3} \Rightarrow f(x) = -3x^2 - 2x - \frac{1}{3}$$

$$f(8) = -3(8)^2 - 2(8) - \frac{1}{3} = -192 - 16 - \frac{1}{3} = -208 - \frac{1}{3} = \frac{-625}{3}$$

(ریاضی و آمار (ا)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

(امیر رضا ذکرزاوه)

برای به دست آوردن مساحت مثلث ABC ابتدا طول قاعده AB را به دست می‌وریم.

نقاط A و B محل برخورد سهمی با محور x ها است، بنابراین داریم:

$$-x^2 + 2x = 0 \Rightarrow x(-x+2) = 0$$

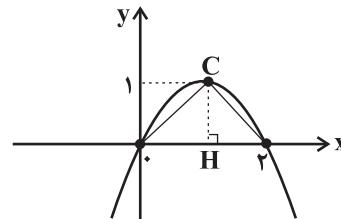
$$\Rightarrow \begin{cases} x_A = 0 \\ x_B = 2 \end{cases} \Rightarrow AB = 2$$

پس قاعده برابر ۲ است.

همچنین برای به دست آوردن ارتفاع مثلث باید عرض نقطه C ، که همان عرض رأس سهمی است را محاسبه کنیم.

$$x = -\frac{b}{2a} \Rightarrow x = \frac{-2}{-4} = \frac{1}{2}$$

$$y = -(1)^2 + 2(1) = 1 = CH = \text{ارتفاع رأس}$$

$$\text{ارتفاع} \times \text{قاعده} = \frac{1 \times 2}{2} = 1$$

(ریاضی و آمار (ا)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

(سعید عزیزانی)

با توجه به شکل عرض از مبدأ دو تابع یکسان است، یعنی:

$$f(0) = g(0) \Rightarrow m(0) + n = a(0) + b(0) + c \Rightarrow n = c$$

از طرف دیگر $x = -3$ صفر (ریشه) دو تابع f و g است یعنی:

$$f(-3) = 0 \Rightarrow -3m + n = 0 \Rightarrow 3m = n \Rightarrow m = \frac{n}{3}$$

$$g(-3) = 0 \Rightarrow a(-3)^2 + b(-3) + c = 0$$

$$\Rightarrow 9a - 3b + c = 0$$

$$\Rightarrow c = 3b - 9a \xrightarrow{c=n} n = 3b - 9a$$

پس با توجه به مقادیر به دست آمده داریم:

$$\frac{3b - 9a}{m} = \frac{n}{n} = \frac{3n}{n} = 3$$

(ریاضی و آمار (ا)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

(امیر معموریان)

طول دو ضلع عمود بر دریاچه را x در نظر می‌گیریم:

بنابراین طول ضلع دیگر (موازی دریاچه) برابر است با:

مساحت این زمین برابر است با:

$$S = x(48 - 2x) = -2x^2 + 48x$$

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: سبک خراسانی: همه واژه‌های بیت فارسی هستند و شعر حماسی است.

گزینه ۲: سبک خراسانی: شعر واقع‌گرا و مধی است. شاعر افسوس می‌خورد که در خدمت پادشاه نیست، اما در عین حال به شادی و خوشباشی می‌گذراند.

گزینه ۳: سبک خراسانی: شعر شامل پند و اندرز ساده است، زبان شعر ساده است و شاعر از واژه‌های کهن (سپنج) استفاده کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

(فرهار فروزان‌کیا)

۲۶- گزینه ۴:

ایات «ب»، «د» و «ه» و پیزگی‌های فکری شعر عصر بیداری را دارند. الف) آزادی در این بیت به مفهوم عام «رهایی» است و با مفهوم «آزادی» در شعر بیداری متفاوت است، ضمناً گزاره گرفتاران دام تو آشاره به معشوق آسمانی [نشان می‌دهد که این بیت حال و هوای عرفانی دارد.]

ب) توجه به کارگران و طبقات پایین جامعه از پیزگی‌های برجسته فکری شعر عصر بیداری است.

ج) قانون در این بیت به مفهوم عام «قاعده» است و با «قانون‌مداری» که در عصر مشروطه مطرح شد متفاوت است، ضمناً مفهوم مصراج نخست [قاعده‌مندی و نظم کیهانی] نشان می‌دهد که در این بیت قانون به مفهوم سیاسی-اجتماعی به کار نرفته است.

د) استفاده از لغات مربوط به دانش‌ها و فنون جدید (تلگراف) نشان‌دهنده توجه به این دانش‌ها و فنون است که در شعر عصر بیداری دیده می‌شود. ه) بیان ارزش‌های والای زن و سخن از جایگاه زنان در شعر از پیزگی‌های فکری شعر عصر بیداری است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

(سیدعلیرضا خلوبیان)

۲۷- گزینه ۱:

این بیت با درونمایه‌ای در وصف خوشی و باده‌نوشی با روح نشاط و فکر و کلام ساده است که از مفاهیم فکری شعر در دوره خراسانی (پیش از قرن‌های پنجم و ششم) است.

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: اشاره به وادی حیرت از هفت وادی عرفان (ورود اصطلاحات عرفانی)

گزینه ۳: در ستایش و مدح پیامبر اکرم (رواج حسن دینی) **گزینه ۴:** بیان قدرت شاعری و نویسنده‌گی و بالیدن شاعر به فضل خویش (رواج مفاخره)

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۵)

(شیوا نظری)

۲۸- گزینه ۲:

«غريب» اول در این بیت، به معنای «بیگانه و دور از وطن» و «غريب» دوم به معنای «شگفتانگیز و عجیب» است.

در سایر گزینه‌ها، تکرار (واژه‌آرایی) وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی، صفحه ۹۱)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱):**۲۱- گزینه ۳:**

علاوه بر عوامل مذکور در گزینه ۳، شتاب شاعران در سرودن شعر برای انتشار اشعار در روزنامه‌ها و آگاه‌سازی مردم دلیل دیگر این کم‌توجهی است.

تشرییم گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: شاعرانی که به زبان مردم شعر می‌گفتند، شعر را بیشتر وسیله‌ای برای بیان مقاصد خود می‌دانستند.

گزینه ۲: فرخی یزدی و ابوالقاسم لاهوتی از شاخص ترین شاعران حوزه توجه به مردم هستند و ملک‌الشعرای بهار در کنار علامه دهخدا و ادیب‌الممالک فراهانی از بزرگانی بودند که توجه فراوانی به مفهوم وطن داشتند.

گزینه ۴: شاعران دوره بیداری تخیلات سرایندگان پیشین را در نظر داشتند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۲۲- گزینه ۲:**تشرییم موارد نادرست:**

۱) در این دوره بسیاری از واژه‌های انگلیسی، ترکی، فرانسوی و... به نثر وارد می‌شود و ترکیب‌های عربی کمتر می‌شود.

۲) برخلاف نثر دوره‌های پیشین، در این دوره عبارت‌های وصفی کاهشی آشکار می‌باشد.

۳) نثر فارسی، قیدوبندهای نثر مصنوع و فنی را کنار می‌گذارد.

۴) صنایع ادبی از نثر جدا می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۲۳- گزینه ۲:

دشمنی با استبداد و استعمار یکی از موضوعاتی بود که در نثر روزنامه‌ای بسیار مورد توجه قرار گرفت. بسیاری از نثرهای دوره بیداری به ویژه نثر داستانی به موضوع تنفر از خرافات می‌پردازند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۴۶)

(یاسین مهریان)

۲۴- گزینه ۴:**تشرییم سایر گزینه‌ها:**

گزینه ۱: خاقانی و نظامی از شاعران ناحیه آذربایجان هستند.

گزینه ۲: با ورود شعر به خانقاہ‌ها بر سادگی بیان افزوده شد، نه دشواری آن.

گزینه ۳: تحولی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند باعث شد که در قرن هفتم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۱ و ۷۲)

(سعید مجفری)

۲۵- گزینه ۴:

مشوش آسمانی است و واژگان عربی بیت نسبتاً زیاد است. ضمناً کاربرد اصطلاحات دینی و عرفانی (ملکوت، قیامت و...) فضای شعر را بیشتر به سبک عراقی نزدیک کرده است.

(سیدعلیرضا علویان)

۳۳- گزینه «۴»

قافية این دو بیت، فاقد حروف الحاقی است.

تشریح ابیات:

- (الف) «علی» و «لِم بِزَلی»، «ی» الحاقی و حروف اصلی قافیه: «ـ لـ».
 (ب) «دَهیم» و «نَهیم»، «یم» الحاقی و حروف اصلی قافیه: «ـ هـ یـ ـ هـ»
 ضمناً این بیت، ذوقافیتین است.
 (ج) «بازخوان» و «خوان» (سفره)، حروف اصلی قافیه: «ـ انـ» و فاقد حرف الحاقی.
 (د) «یار» و «عیار»، حروف اصلی قافیه: «ـ اـرـ» و فاقد حرف الحاقی.
 (علوم و فنون ادبی (ا)، قافية، صفحه ۹۱)

(همون نمازی)

۳۴- گزینه «۲»

- «عدل» و «حبل» حروف اصلی شان به ترتیب عبارت است از: «ـ دـلـ» و «ـ بـلـ»
 طبعاً نمی‌توانند قافیه باشند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: «ـ دـه + دـ» در مصراع نخست، با واژه «ابد» هم‌قافیه است.
 گزینه «۳»: حلقه + ها و خدا: در یکی از دو مصراع، پسوند (ها) وجود دارد
 که با «خدا» قافیه قرار می‌گیرد و «ست» ردیف محسوب می‌شود.
 گزینه «۴»: دشت + ها / کشت + ها: اختلاف دو واژه در مصوت است، ولی
 این عیب با آمدن حرف الحاقی برطرف شده است.
 (علوم و فنون ادبی (ا)، قافية، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

(سیدعلیرضا احمدی)

۳۵- گزینه «۱»

- در مصراع نخست، واژه «بگو» و در مصراع دوم، واژه «تو» در جایگاه قافیه
 آمده‌اند که با توجه به مصوت پایانی متفاوت که در «بگو»، مصوت بلند «او»
 و در «تو»، مصوت کوتاه «ـ» است، قافیه معیوب است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۲»: «نیست» و «نیست»: قافیه (قاعده ۲) / «عزم» و «بزم»: قافیه
 (قاعده ۲)

- گزینه «۳»: «شده» و «زده»: قافیه ← توجه: در صورتی که تفاوت حروف
 اصلی تنها در یک مصوت کوتاه باشد و واژه‌های قافیه دارای حروف الحاقی
 باشند، قافیه درست است. (قاعده ۲)

- گزینه «۴»: «رسـته» و «بـستـه»: قافیه (قاعده ۲)

(علوم و فنون ادبی (ا)، قافية، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۲)

(سیدعلیرضا احمدی)

۳۶- گزینه «۱»

- تلخظ صحیح واژگان پایانی مصراع اول این چنین است: «ـ طـمـعـ سـوـدـ»، و با
 توجه به کسره گرفتن واژه «طـمـعـ» این واژه نمی‌تواند با واژه «ـ شـمـعـ» قافیه
 شود، چراکه حرف روی در یک طرف متحرك و در طرف دیگر ساکن است.
 (رجوع کنید به گزینه «۴» سوال ۳۸ کنکور دی ۱۴۰۱)

تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۲»: «پیغام» و «الهـامـ» / «بـارـ» در دو معنای «گشـودـه» و «دوـبـارـه»
 آمده است.

- گزینه «۳»: «مونـسـ» و «مجلـسـ» / «کوشـ» و «گوشـ» ← توجه: واژه «من»
 حاچـ است. حاجـ و واژـ تکراری است که میان دو قافیه میـ آید و خللـی در

(پاسین مهریان)

جناس همسان: «پرم» در مصراع اول: پر من، «پرم» در مصراع دوم: پرم /

جناس ناهمسان: «پر» و «گر»

تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: جناس همسان: «جهـانـ» در مصراع اول: دنـیـاـ، «جهـانـ» در
 مصراع دوم: فعل امر / فاقد جناس ناهمسان
 گزینه «۲»: فاقد جناس همسان (معنای «روـانـ»ها یکـسانـ است). / جناس
 ناهمسان: «من» و «تن»
 گزینه «۴»: فاقد جناس همسان (معنای «دوـشـ»ها یکـسانـ است). / جناس
 ناهمسان: «تا» و «ما»

(علوم و فنون ادبی (ا)، بربع لغظی، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

(سیدعلیرضا احمدی)

۳۰- گزینه «۲»

- بیت دارای هر دو نوع جناس است. جناس ناقص: در، زر، هر / جناس تام:
 واژه «یار» ابتدا در معنای «معشوق و دلدار» آمده است و سپس در پایان
 بیت، معنای «دوست و همراه» دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: جناس تام: «مدام» ابتدا به معنای «شراب» آمده است و سپس
 معنای «همیشه» می‌دهد.

- گزینه «۳»: بیت، فاقد جناس تام می‌باشد («گردد» تکرار شده است). و
 «دام» و «تمام» جناس ناقص ندارند.

- گزینه «۴»: «عشق» و «عاشق» از یک ریشه‌اند و «لذت» و «لذات» هم
 همین طور ← اشتقاق

(علوم و فنون ادبی (ا)، بربع لغظی، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

(سیدعلیرضا احمدی)

۳۱- گزینه «۱»

- جناس در بیت «ب»: «ـ مـیـ گـشـدـ» و «ـ مـیـ گـشـدـ» است. در سایر ابیات، جناس
 مشهود نیست.

توضیح نکته درسی:

- در بیت نخست، نمی‌توانیم واژه‌های «جـفـاجـسـتـهـ» و «ـ وـفـاـ» را دارای جناس
 بدانیم، چراکه کلمات مرکب به نفع جناس، جداجدا نمی‌شوند و نمی‌توان
 برای این که در این بیت، جناس ساخت واژه «ـ وـفـاـ» را از واژه «ـ جـفـاجـسـتـهـ»
 جدا کرد.

(علوم و فنون ادبی (ا)، بربع لغظی، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

(مهدی فرهادی)

۳۲- گزینه «۳»

- هر دو «ـ چـنـگـ» در این گزینه، به معنی «نوعی ساز» است و بیت فاقد آرایه
 جناس است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: که (اول): چه کسی - که (دوم): حرف ربط
 گزینه «۲»: لب و شب = جناس ناقص اختلافی (هنگام جست و جوی جناس،
 نشانه‌های جمع مانند «ـ آـنـ» و «ـ آـتـ» و نیز «ـ یـ» نکره را در نظر نمی‌گیریم و
 به شکل مستقل واژه توجه می‌کنیم).

- گزینه «۴»: مـستـ و دـستـ = جناس ناقص اختلافی (در این بیت، به خاطر
 وجود ضمیر پیوسته، یافتن جناس دشوار است، پس حواستان باشد ابتدا
 ضمایر پیوسته را حذف و سپس جناس را مشخص کنید).

(علوم و فنون ادبی (ا)، بربع لغظی، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

جامعه‌شناسی (۳)

(فاطمه صفری)

۴۱- گزینه «۱»**تشرییم موارد نادرست:**

- جامعه‌شناس تلاش می‌کند با هنر آشنایی‌زدایی، از چشم‌انداز فردی غریب به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از دانش عمومی عبور کند و به پیچیدگی و عمق آن موقعیت اجتماعی نزدیک‌تر شود.

- افراد در زندگی روزمره غالباً بنا به نیازهای عملی خود با هر موقعیت اجتماعی مواجه می‌شوند؛ و معمولاً از پیچیدگی و عمق آن موقعیت می‌کاهند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۲)

(امیرمهری اغشار)

۴۲- گزینه «۳»**تشرییم عبارات نادرست:**

- قواعد اجتماعی، ارتباط ما با یکدیگر را امکان‌پذیر می‌کنند و سامان می‌دهند، کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کنند و امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می‌آورند.

- نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

(ازیتا بدیقی)

۴۳- گزینه «۴»

هر چه همبستگی اجتماعی میان افراد بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد ← تبیین

در همه دانش‌های علمی، روش مطالعه، یکسان است و آن هم روش تجربی است ← پوزیتیویسم

رویکردی که جامعه‌شناسی را در زمرة دانش‌های ابزاری قرار می‌دهد ← جامعه‌شناسی تبیینی

بیان روابط علت و معلولی صرف؛ حسی و تجربی و مشاهده‌پذیر ← تبیین تجربی

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(کوثر شاه‌حسینی)

۴۴- گزینه «۴»

همان طور که علوم طبیعی با شناخت نظم موجود در طبیعت، امکان پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل طبیعت را برای انسان‌ها فراهم می‌کند،

جامعه‌شناسی نیز با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد، لذا در این رویکرد (تبیینی) هدف

جامعه‌شناسی نیز همانند هدف علوم طبیعی است.

جامعه‌شناسی تبیینی

هدف	روش	موضوع
پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی	حس و تجربه (نگاه از بیرون)	پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۶)

ذوق‌افیتین بودن بیت هم وارد نمی‌سازد؛ برای مثال در بیت زیر، واژه «شیخ» حاجب است و بیت ذوق‌افیتین است:

چون ندید از یاری ما شیخ سود / باز گردانید ما را شیخ زود

گزینه «۴»: «داری» اول به معنای «داری هستی» و «داری» دوم به معنای «می‌گردانی» آمده است و قافیه بعدی در کلمات «تخت» و «سخت» است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۹۱ و ۹۳)

۴۷- گزینه «۴»

رباعی درباره رسایی عاشق در عشق یار سخن می‌گوید و مصراع مذکور در گزینه «۴»، به پند نشینیدن عاشق اشاره دارد.

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صامت «ی» در «گویند» دوبار تکرار شده است و مصوت «ی» هم در «این‌ها» و «این‌که» وجود دارد.

گزینه «۲»: واژه‌های «گاه» و «گه» یک معنا دارند. ← توجه: کلمات متاجنس غیر هم‌معنا هستند.

گزینه «۳»: حرف روی به آخرین حرف از حروف اصلی می‌گویند و تبصره قافیه همان داشتن حروف الحاقی است.

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۴۸- گزینه «۳»

ابيات همه گزینه‌ها درباره ناکامی شاعر و نرسیدن او به مراد دلش هستند و تنها بیت گزینه «۳» درباره شادی و کامروایی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۶)

۴۹- گزینه «۳»

در بیت گزینه «۳» نسیم سحری خاک در گاه معشوق را برای عاشق می‌آورد، اما در ابیات دیگر گزینه‌ها نقش باد، رساندن پیام عاشق به معشوق است. مثلاً در بیت گزینه «۱» شاعر می‌گوید دل و جانم را به باد سپردم تا برای تو (معشوق) بیاورد، در گزینه «۲» و «۴» هم همین طور.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۶)

(کنکور فارج از کشور ۹۱)

در بیت صورت سؤال و بیت گزینه «۲»، شاعر به کسی که از کاروان همراهان بازمانده است، هشدار می‌دهد که در غفلت نماند و خود را به آن‌ها برسانند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۶)

۵۰- گزینه «۲»

(ریهانه امینی)

- انسان‌ها قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند.
- انسان‌ها، برخلاف پدیده‌های طبیعی آگاهه عمل می‌کنند و عملشان معنادار است.
- زندگی اجتماعی انسان و نظم، همزاد یکدیگرند.
- کنش اجتماعی یعنی فعالیت معناداری که با توجه به دیگری انجام می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

جامعه‌شناسی (۱)

(سیدمحمد مردنی (ینانی))

- منظور از موقعیت اجتماعی، جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد.
- مدیر فروشی که به تازگی کارمند یک بخش شده است، تحرک اجتماعی نزولی داشته است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

(سیدمحمد مردنی (ینانی))

- جامعه‌ای که روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی (جامعه سرمایه‌داری) می‌باشد، تحرک اجتماعی سعودی را برای صاحبان ثروت مهیا می‌کند.
- تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی بازمی‌گردد.
- در جوامع سکولار و دنیوی، امکان رأی دادن به قوانین الهی وجود ندارد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۷ تا ۸۵)

(ریهانه امینی)

- هویت فرهنگی جهان اجتماعی، براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد.

- تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدھند.

- جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد و به تناسب جهان‌شناسی توحیدی خود در دانش‌های مختلف آن‌ها دخل و تصرف کرد و عناصر اساطیری و مشرکانه آن‌ها را نپذیرفت.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۰ و ۹۷)

«۵۰- گزینه ۳»

(سیدمحمد مردنی (ینانی))

اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاورده انسانی ندانیم، یعنی آن را واقعیتی بیرونی تصور کنیم که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت، اداره می‌شود، در آن صورت ما فقط می‌توانیم از دانش‌های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم، اما قادر نخواهیم بود، تغییری بنیادین در جامعه به وجود آوریم.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

«۴۵- گزینه ۲»

جنگ‌های نامنظم مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است که قادرند در موقعیت بومی خود، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

«۴۶- گزینه ۲»

کش اجتماعی، خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند. ساختارهای اجتماعی، هر چقدر هم جاافتاده و باسابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده و برقرارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۳)

«۴۷- گزینه ۱»

کش اجتماعی، خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند. ساختارهای اجتماعی، هر چقدر هم جاافتاده و باسابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده و برقرارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۴)

«۴۸- گزینه ۳»

تشریح عبارات نادرست:

گزینه ۱: میزان تأثیرگذاری همه اعضای جامعه یکسان نیست و صاحبان برخی مشاغل و مسئولیت‌ها، نسبت به سایرین اثرگذاری بیشتری دارند.

گزینه ۲: مشکلات و مسائل اجتماعی، آنچنان که به نظر می‌رسند، بیرون از دایرة نفوذ و تأثیر مانیستند.

گزینه ۳: این گونه نیست که فقط افراد خاصی، مثل مسئولان و مدیران، بتوانند بر مشکلات اجتماعی تأثیر بگذارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۵)

«۴۹- گزینه ۴»

- هر جامعه‌ای نظمی دارد. این نظم تا حد زیادی حاکم بر افراد است و به اقدامات آن‌ها شکل می‌دهد.

- تبدیل مدارس امام خطیب به مرکز اسلام‌گراها، نشان‌دهنده حرکت‌هایی خارج از چارچوب نظم جامعه است.

- نارسایی‌های نظام اداری، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی برای کنشگران به همراه دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۵)

گزینه «۳»: غلط (مربوط به اصطلاح مرکز و پیرامون است). - صحیح

گزینه «۴»: صحیح - صحیح

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بهوانی، صفحه‌های ۱۱۱ و ۹۳ و ۱۹)

(کوثر شاهسینی)

«۵۸- گزینه «۱»

- با گسترش زندگی مدرن در جهان، انواع آسیب‌های زیستمحیطی نیز به سرعت گسترش یافته‌ند.

- بحران زیستمحیطی، ابتدا در حوزه رابطه انسان با طبیعت قرار داشت، ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد و به آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی همچون مهاجرت، حاشیه‌نشینی، بیکاری، فقر و اختلافات سیاسی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای منجر شد. به منظور چاره‌اندیشی برای این آسیب‌ها، همايش‌های بین‌المللی متعددی درباره بحران زیستمحیطی برگزار شده است.

- انسان مدرن بهدلیل نگاه دنیوی، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پنداشد و تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بهوانی، صفحه ۹۵ و ۹۶)

(آریتا بیدقی)

«۵۹- گزینه «۲»

تردید در هویت روشنگرانه معرفت علمی، تجربی $\xleftarrow{\text{پیامد}}$ وابستگی علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی

در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا معتبرترین راه

شناخت جهان بود $\xleftarrow{\text{علت}}$ نادیده گرفتن شناخت عقلی و تجربی

زیر سوال رفتن علم مدرن $\xrightarrow{\text{پیامد}}$ در نیمة دوم قرن بیستم آشکار شد که علم تجربی دارای مبانی غیرتجربی است.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بهوانی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

(سیدمحمد مدñی (ینانی))

«۶- گزینه «۱»

طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد بلکه در سال‌های پایانی آن، نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت. بعضی متفکران از این موج که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است، با عنوانین «افول سکولاریسم» و «پساسکولاریسم» یاد کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بهوانی، صفحه ۱۰)

(فاطمه صفری)

گاهی تعارض فرهنگی یا همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد. این وضعیت می‌تواند به تزلزل فرهنگی منجر شود. ترجیح زندگی مجردی بر زندگی خانوادگی نیز نوعی تزلزل فرهنگی محسوب می‌شود.

کاستی و خلاً معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند.

اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خود بیگانگی حقیقی (فطری) می‌شود. بر همین اساس، قرآن کریم فراموش کردن خداوند را سبب فراموشی انسان از خود می‌داند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۳ و ۱۰)

«۵۴- گزینه «۴»

گاهی تعارض فرهنگی یا همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد. این وضعیت می‌تواند به تزلزل فرهنگی منجر شود. ترجیح زندگی مجردی بر زندگی خانوادگی نیز نوعی تزلزل فرهنگی محسوب می‌شود.

کاستی و خلاً معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند.

اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خود بیگانگی حقیقی (فطری) می‌شود. بر همین اساس، قرآن کریم فراموش کردن خداوند را سبب فراموشی انسان از خود می‌داند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۳ و ۱۰)

«۵۵- گزینه «۳»

- جشن هنر شیراز، مراسمی که خارج از معیارهای اخلاقی بود و توسط فرج پهلوی برگزار شد، نمونه‌ای از «از خودبیگانگی فرهنگی» می‌باشد.

- بسیاری از جوامع غیرغربی، در رویارویی با جهان غرب، بهدلیل اینکه مرعوب قدرت اقتصادی و سیاسی برتر غرب گشتند، به خودباختگی فرهنگی دچار شدند.

- غرب‌زدگی جوامع غیرغربی مهم‌ترین مانع تعامل آن‌ها با جهان غرب است.

- جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند و از عقاید و ارزش‌های حق برخوردار نیستند، مانع از آن می‌شوند که انسان‌ها به شناخت و تفسیری صحیح از عالم و آدم برسند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۹ تا ۱۰۱)

جامعه‌شناسی (۲)

«۵۶- گزینه «۳»

طرفهای درگیر در جنگ‌های جهانی اول و دوم در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می‌کردند. بنابراین زمینه‌های فرهنگی این دو جنگ نیز ریشه در فرهنگ غرب داشت.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بهوانی، صفحه‌های ۱۴۵ و ۱۵۰)

(فاطمه صفری)

«۵۷- گزینه «۳»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صحیح - صحیح

گزینه «۲»: غلط (مربوط به اصطلاح استعمارگر و استعمارگرده است). - غلط (بهدلیل شکل گیری اقتصاد جهانی و کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی، بحران اقتصادی به سرعت آثار و پیامدهای خود را در سطح جهان آشکار ساخت).

(محمد هبیبی)

«۶۶- گزینه ۲»

شاعر، علامت حاضر را ردیابی نکرده و محرك هدف را از دست داده است.

(روان‌شناسی، احساس، توهجه، ادرآک، صفحه ۷۷)

(محمد رضا توکلی)

«۶۷- گزینه ۳»

وجود خطاهای ادراکی نشانگ این است که آنچه را حس می‌کنیم، الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراکش می‌کنیم. بنابراین، فرایندهای شناختی همچون ادراک و احساس انطباق کامل ندارند و احتمال وجود خطا در آن‌ها زیاد است.

(روان‌شناسی، احساس، توهجه، ادرآک، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

(محمد هبیبی)

«۶۸- گزینه ۴»

شکل درست گزاره‌های علم:

در توهجه محرك احساس نمی‌شود.
خطای شناختی حاصل مجموعه‌ای از خطاهای ادراکی است نه یک خطای ادراکی.

(روان‌شناسی، احساس، توهجه، ادرآک، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

(مهری پاحدی)

«۶۹- گزینه ۳»

در فرآیند اجرای مراسم شعبده بازی آن‌چه مخاطب می‌بیند (برای مثال تکان خوردن اره بر روی جعبه‌ای که دستیار درون آن قرار دارد). با آن‌چه ادراک می‌کند (بدن دستیار بریده شده است). متفاوت است. زمانی که ادراک مغایر با احساس باشد با پدیده خطای ادراکی مواجهیم.

(روان‌شناسی، احساس، توهجه، ادرآک، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

(کتاب آنی پیمانه‌ای)

«۷۰- گزینه ۲»

عدم واکنش دلالت بر از دست دادن محرك هدف دارد، واکنش دقیق در پنالتی دوم، اشاره به اصابت می‌کند و اشتباه پنالتی سوم که به دلیل فریب نگاه زننده توپ بوده است، دلالت بر هشدار کاذب می‌کند.

(روان‌شناسی، احساس، توهجه، ادرآک، صفحه ۷۷)

روان‌شناسی

«۶۱- گزینه ۱»

(محمد رضا توکلی)

در فرض مطرح شده زمانی که بوبی به گیرنده‌ها برخورد می‌کند، در ابتداء احساس می‌شوند و سؤال نیز تا همین مرحله پیش رفته است و متن سؤال نشانه‌ای از ادراک یا توجه به ما نمی‌دهد.

(روان‌شناسی، احساس، توهجه، ادرآک، صفحه‌های ۶۶ تا ۷۰)

«۶۲- گزینه ۳»

(محمد هبیبی)

معیوب شدن شنوایی به دلیل عوامل شیمیایی جنگ در دوره جنینی مربوط به ویژگی‌های رشد در دوره قبل از تولد است و لب خوانی یک ناشنوای حاکی از پدیده جبران حسی است.

(روان‌شناسی، ترکیبی)

«۶۳- گزینه ۱»

(مهری پاحدی)

سجاد، حسن و محمدرضا هر سه دارای سهم مشابه بوده‌اند و ریزش نمودار را مشاهده کرده‌اند. پس هر سه به مرحله احساس رسیده‌اند. از طرفی با ریزش نمودار، سجاد و حسن با دقت بیشتری به نمودار نگاه کرده و محرك ریزش نمودار را انتخاب کرده‌اند. این انتخاب نشان‌دهنده «توجه» است. همچنین تنها سجاد در مواجهه با نمودار به تحلیل می‌پردازد. پس تنها سجاد به مرحله ادراک رسیده است؛ از آن عبور کرده و وارد مرحله تفکر شده است.

(روان‌شناسی، احساس، توهجه، ادرآک، صفحه ۷۰)

«۶۴- گزینه ۱»

(محمد رضا توکلی)

پدیده مطرح شده در سؤال، نشان می‌دهد که به همه آنچه در محیط می‌گذرد و در دامنه توجه ما قرار می‌گیرد، آگاهی کامل نداریم.

(روان‌شناسی، احساس، توهجه، ادرآک، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

«۶۵- گزینه ۴»

(مهری پاحدی)

زمانی که در فرآیند پخت برنج، منظر می‌مانیم و با دیدن نشانه‌ای زیر شعله گاز را کم می‌کنیم از کارکرد گوش به زنگی استفاده کرده‌ایم. همچنین زمانی که لازم است با عالم مشخصی (مثلاً نرمی برنج) تشخیص دهیم که برنج پخته یا خیر از کارکرد ردیابی درست عالم استفاده کرده‌ایم و در نهایت پیدا کردن سنگریزه در بستر مکانی سینی یا ظرف برنج مصدق جست‌وجو است.

(روان‌شناسی، احساس، توهجه، ادرآک، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

(علی محسن زاده)

۷۶- گزینه «۴»
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه ترکیب «معالم بَلْدَنَا التَّارِيخِيَّةُ» نادرست است و ترجمة درست آن «آثار تاریخی کشور ما» می‌باشد. (دقیق کنید «التاریخیَّة» مؤنث است و صفت برای «معالم» می‌باشد).

گزینه «۲»: ترجمه «سَيِّاحاً كثِيرِين» نادرست است و ترجمة درست آن «گردشگران بسیاری» می‌باشد، همچنین در ترجمه، «به خود» اضافی است.

گزینه «۳»: «تُمَنَّحَ» فعل مجھول است و ترجمة درست آن «اھدا می‌شود» است.

(ترجمه)

(علی محسن زاده)

۷۷- گزینه «۱»

واژه « دائمًا » به معنی « همیشه » ترجمه نشده است، همچنین فعل جمله به درستی ترجمه نشده است و ترجمة درست آن، « کاش ... ما را راهنمایی کنند » می‌باشد. (لیت + فعل مضارع ← مضارع التزامی)

(ترجمه)

(روح الله گلشن)

۷۸- گزینه «۴»

«آن پرستارها»: اوئلک الممرضات، اوئلک الممرضون (رد گزینه ۳؛ با توجه به عبارت فارسی، اسم بعد از اشاره، باید «الـ» دار باید). / «داروهای نوشته شده»: الأدوية المكتوبة / «ین برگه»: هذه الورقة (رد گزینه ۴) / «می خواهند»: يطلبون، يطلبونا / «می گویند»: يقلن، يقولون / «بیمارشان بیماری پوستی دارد»: لمريضهن مرضاً جلدیاً (رد سایر گزینه‌ها؛ دقیق کنید «لـ» در ابتدای جمله یا عبارت، معنای مالکیت (داشتن) می‌دهد، همچنین جنس و تعداد ضمیرها باید با مرجع ضمیر در جمله مطابقت کامل داشته باشد).

(ترجمه)

ترجمه متن در ک مطلب:

از مسائل فلسفی مهتمی که توجه فلسفه را به خود برانگیخت و در آن بسیار اختلاف داشتند، مسأله زمان است که نظریه‌های گوناگونی پیرامون آن طرح شد. فلاسفه مشهور می‌گویند: همانا زمان مقدار حرکت است و موجودی غیرقار الوجود است، ملاصدرا برای اثبات زمان، روشی طبیعی را انتخاب کرد که دانشمندان علوم طبیعی در اثبات مسئله‌شان از طریق مشاهده و حس بر آن تکیه می‌کنند. ابن سینا می‌گوید: زمان امری است که شناخته می‌شود و قوی که چیزی بدان نسبت داده می‌شود؛ مثلاً گفته می‌شود فلاٹی هنگام طلوع خورشید سفر کرد، بنابراین زمان عرضی است و هنگامی روی می‌دهد که چیزی دیگر روی دهد. اما مسأله دیگر این است که آیا انسان می‌تواند بر زمان مسلط شود و آن را اداره کند؟ بدون شک زمان از گرانبهاترین چیزهایی است که انسان دارد و در واقع اصل دارایی ای است که به انسان داده شده است. از میان آیات قرآن و نیز سخنان دانشمندان متخصص کشف می‌کنیم که موضوع تسلط بر زمان در اختیار و اراده انسان نیست و انسان باید از این موهبت الهی به بهترین شکل از طریق برنامه‌های دقیق و تقسیم کارها براساس اولویت‌ها بهره‌مند شود.

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۷۱- گزینه «۴»

«آمُونَ»: ایمان آوردن / «عملوا الصالحت»: کارهای شایسته انجام دادند (رد گزینه ۳) / «لا نُصِيبَ»: ضایع نمی‌کنیم (رد گزینه ۲) / «من أَحْسَنَ عَمَلاً»: کسی را که نیکوکاری کرده است (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۷۲- گزینه «۱»

«کان قد قاما ب»: اقدام کرده بودند به ...، پرداخته بودند به ... (رد سایر گزینه‌ها) / «والدًا أَفْرَد»: والدین آفرد، پدر و مادر آفرد (رد گزینه‌ها) / «بَنَاءً الْمُخْتَبِرِ الْكَبِيرِ الَّذِي ...»: ساخت آزمایشگاه بزرگی که ...، بنای آزمایشگاهی بزرگ که .... (رد گزینه‌های ۳ و ۴) در گزینه «۴»، «روزی» هم اضافی است.

نکات مهم درس:

۱- هرگاه یک اسم «مثنی» یا «جمع مذکر سالم»، مضاف واقع شود، یا به عبارتی مضاف‌الیه بگیرد، حرف «ن» در انتهای حذف می‌شود:

۲- فعل «قام» به معنی «برخاست»، فعل «قام ب....» به معنی «اقدام کرد به ...، پرداخت به ....» و فعل «أقام» به معنی «برپا ساخت» است.

۳- هرگاه پیش از «فعل ماضی»، «کان» داشته باشیم، باید آن فعل را به صورت «ماضی بعید» ترجمه کنیم.

(ترجمه)

۷۳- گزینه «۴»

«ینقل»: (فعل مجھول) جایه‌جا می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «الأَنَابِيبُ»: لوله‌ها (رد گزینه ۲) / «أَكْثَرُ»: بیشتر (أَكْثَرَ نفقةً: پُرْهَزِينَه‌تر) (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۷۴- گزینه «۲»

«وصف»: تجویز کرد (رد گزینه ۳) / «أَحَدُ الْأَطْبَاءِ»: یکی از پرشکان (رد گزینه ۳) / «خُبُوْبَا مُهَدَّةَ»: قرص‌هایی آرامبخش (رد گزینه ۱) / «الْتَّقْلِيلُ»: برای کاهش (رد گزینه ۴) / «آلام»: دردها (رد گزینه ۱) / «السِّيَارَةُ»: خودرو (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۷۵- گزینه «۲»

«فی مجال»: در زمینه، در عرصه (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الإِعْمَارُ»: آبدانی، آباد کردن (رد گزینه ۴) / «البناء»: ساختن، سازندگی (رد گزینه ۴) / «لم یستطع»: نتوانسته است، نتوانست (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «أن يُدْرِكَ»: در کنند، بفهمد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «ماذا»: چه چیزی (رد سایر گزینه‌ها) / «بنفعه»: به او سود می‌رساند (در گزینه ۱ ضمیر متصل ترجمه نشده است و در گزینه ۳ اشتباه ترجمه شده است) / «ماذا»: چه چیزی (رد سایر گزینه‌ها) / «يضر»: ضرر می‌رساند، زیان می‌زند (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

(علی محسن زاده)

گزینه ۴

حرکت واژه «تمتکها» نادرست و شکل درست آن «تمتکها» می‌باشد. (فعل مضارع از باب «افتعال» و بر وزن «یفتَعلُّ» می‌باشد.) همچنین حرکت واژه «الخطاط» نادرست و شکل درست آن «الخطاط» می‌باشد.

(فقط هر کات)

(آیدین مصطفی‌زاده)

گزینه ۳

مفهوم عبارت صورت سؤال: «سکوت کردن باعث سلامتی انسان می‌شود!» همین مفهوم را در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ می‌یابیم، ولی گزینه «۳» به «سخن گفتن در هنگام حکم کردن عقل و شرع» اشاره دارد.

(مفهوم ۳)

(ولی برهی - ابهر)

گزینه ۲

فعل «یُشَجَّعُ» مجھول است، پس بعد از آن نیاز به نائب فاعل داریم که باید مرفوع باشد، جمع‌های مذکر سالم در حالت مرفوعی «ون» می‌گیرند، بنابراین «السائحون» صحیح است. همچنین «الخلابة» صفت برای «طبيعة» است، «طبيعة» مضاف الیه و مجرور است، پس صفت آن نیز باید مجرور باید، بنابراین «الخلابة» صحیح است.

(انواع بملات)

(ولی برهی - ابهر)

گزینه ۴

در گزینه «۴»، «عینیها» مثنی و مفعول است که با علامت «یاء» (ی) منصوب شده است و نون آن به دلیل مضاف شدن، حذف شده است. (در اصل، «عینین + ها» بوده است.)

تشرییم سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱»، «الشیاطین» مفعول و منصوب با فتحه است، دقت کنید «الشیاطین» جمع مذکر سالم نیست، بلکه جمع مکسر است. در گزینه «۲»، «صالحین» منصوب با «یاء» است، اما صفت برای «رجالاً» است نه «مفعول» در این عبارت «رجالاً» مفعول است. در گزینه «۳» نیز «اولئک» مفعول است نه «السائحين».

(انواع بملات)

(پیروز وهان - گنبد)

گزینه ۳

«یزعج» و «لا یحصل» هر دو فعل معلوم هستند و فاعل دارند نه نائب فاعل؛ ترجمۀ عبارت: همشاگردی‌ای که معلمانت را رفتارهایش آزرده می‌کند، به موققیت دست پیدا نمی‌کند!

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تُستَخدِم» فعل مجھول و «آلات» نائب فاعل است.

گزینه «۲»: «یَكْرَم» فعل مجھول و «الأفضل» نائب فاعل است.

گزینه «۴»: «يُشَجَّعُ» فعل مجھول و «الخطاط» نائب فاعل است.

(انواع بملات)

(سید محمدعلی مرتفوی)

عبارت «همۀ فلاسفه مسأله زمان را با مشاهده و حسن اثبات کرده‌اند!» مطابق متن درست نیست.

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: داشمندان متخصص سؤالات زیادی را در مورد زمان مطرح کرده‌اند!

گزینه «۳»: زمان به معنی حرکت است آنطور که فلاسفه در نظریاتشان از آن تعبیر می‌کنند!

گزینه «۴»: قرآن ما را راهنمایی کرده است که انسان درباره زمان و چیزی بهره بردن از آن، مسؤول است!

(درک مطلب)

(سید محمدعلی مرتفوی)

مفهوم عبارت داده شده، نسبی بودن زمان است، عبارت گزینه «۲» هم به همین موضوع اشاره می‌کند: «وقت به ذات خود، موضوع نیست، بلکه به وسیله امور دیگر درک می‌شود!»

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بی‌شک زمان گرانبهاتر و مهم‌تر از هر چیزی است که بدان نسبت داده می‌شود!

گزینه «۳»: معنی زمان را فقط از طریق قوانین طبیعت درک می‌کنیم!

گزینه «۴»: بدینهی است که هر چیزی در عالم در زمان معینی رخ می‌دهد!

(درک مطلب)

(سید محمدعلی مرتفوی)

هنگامی که از اداره زمان صحبت می‌کنیم، باید بدانیم ... که آن، به معنی اداره نفس برای غنیمت شمردن فرست‌ها در زندگی بشر است!

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: که انسان شاید روزی بتواند حرکتش را سریعتر یا آرامتر کند!

گزینه «۳»: که انسان در زندگیش از آن ناتوان است پس باید به امور دیگر اهتمام ورزد!

گزینه «۴»: که آن برای انسان غیرممکن است پس باید آن را فراموش کند و زیاد در آن درنگ نکند!

(درک مطلب)

(سید محمدعلی مرتفوی)

«نیسب» فعلی مجھول است، «شی» هم نائب فاعل آن محسوب می‌شود.

(تمهیل صرفی و اعراب)

(سید محمدعلی مرتفوی)

فعل «ینتفع» از ریشه (ن ف ع) و بر وزن «یفتَعلُّ»، مضارع باب افتعال است.

(تمهیل صرفی و اعراب)

گزینه ۴**گزینه ۲**

(علی آقایانبور)

۹۳- گزینه «۳»

در دوره قاجار، نگاه برخی حاکمان داخلی و روش‌فکران به پیشرفت‌های کشورهای اروپایی دوخته شده بود. از سوی دیگر، برخی از کشورهای استعمارگر نیز به دلیل منافع خود، در صدد تغییر روش‌های تعلیم و تربیت در ایران بودند. در چنین فضایی و پس از آشنایی با پیشرفت‌های ایجاد شده در اروپا، نخستین مدرسه‌ها به دست مسیونرهای اروپایی و آمریکایی، تأسیس شد و بعد از آن، حکومت قاجار و برخی افراد سرشناس فرهنگی و سیاسی نیز تصمیم گرفتند تا مدارس جدیدی در ایران براساس روش‌های جدید تعلیم و تربیت عمومی، تأسیس کنند. غالب این مدارس تازه تأسیس شده، متناسب با فرهنگ اروپاییان ساخته شده بود و تفاوت‌های جدی با سبک و فرهنگ تعلیم و تربیت در ایران اسلامی داشت. میرزا حسن رشیدیه از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار بود که برای تأسیس مدرسه‌های جدید در شهرهای مختلف ایران بسیار تلاش کرد. دانش‌آموختگان مراکز علمی و آموزشی جدید، نقش مؤثری در انتشار و ترویج افکار نو به ویژه تفکر مشروطه‌خواهی و حکومت قانون داشتند.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

۹۴- گزینه «۱»

ركود صنعت صادرات ابریشم و کمبود طلا و نقره برای تأمین مالی واردات کالا از اروپا و سایر کشورها به ایران، تأثیر بهسازی بر رونق صادرات فرش به عنوان کالای جایگزین در دوران حکومت قاجار داشت.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

(زهراء امیر)

۹۵- گزینه «۲»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به دنبال سقوط صفویان، هنر نگارگری در سایه جنگ‌های داخلی رو به افول نهاد؛ اما در عصر قاجار به دنبال وحدت سیاسی و استقرار امنیت و در سایه حمایت پادشاه و دربار از یک سو و ارتباط با غرب از سوی دیگر، دچار تحولی اساسی شد.

گزینه «۳»: هنر تئاتر به سبک اروپایی از دوره قاجار به همت دانشجویان اعزامی به اروپا، در ایران گسترش یافت.

گزینه «۴»: در این دوره بسیاری از معماران به سفارش دربار و ثروتمندان با استفاده از برخی از عناصر معماری فرنگی و تلفیق آن با معماری ایرانی، سیکی از معماری را به وجود آوردند که در آن عناصر و ویژگی‌های معماری ایرانی و اروپایی ترکیب شده بود.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۹)

(امیرحسین شکوری)

صورت سؤال، نائب فاعل را می‌خواهد که موصوف باشد؛ در گزینه «۴»، «حیوانات» نائب فاعل است که موصوف واقع شده و «المختلفة» صفت آن است.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «**نُزَيْنُ**» فعل مجھول این عبارت است و «**حَدِيقَةٌ**» نائب فاعل است اما موصوف نیست و مضاف است. ضمناً توجه کنید «تَنَمُّو» فعلی معلوم است و فاعل دارد نه نائب فاعل.

گزینه «۲»: «**أَنْشَدَتْ**» فعل مجھول این عبارت است و «**بَعْضٌ**» نائب فاعل است اما موصوف نیست و مضاف است.

گزینه «۳»: «**يَكْتُبُ**» در این عبارت فعل معلوم است، «**مَقَالَاتٍ**» مفعول آن است که موصوف شده و «**مَنْ**» نیز فاعل این فعل است.

(انواع بملات)

۹۰- گزینه «۴»

(آیدین مصطفی‌زاده) صورت سؤال از ما گزینه‌ای را خواسته است که مجھول جمله اول را به شکل صحیح نوشته باشد. برای این کار ابتدا باید فعل معلوم به شکل مجھول درآید، سپس فاعل حذف شود و مفعول به عنوان جانشین آن قرار بگیرد (نائب فاعل). در گزینه «۴»، مجھول فعل «أنقد: نجات داد» به صورت «أنقد: نجات داد شد» است.

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «**ي**» در «**تَعْرِفَنِي**» مفعول و «**أَمْ**» فاعل است، پس فعل مجھول باید به صورت «**أَعْرَفُ**» نوشته شود.

گزینه «۲»: «**تَيْرُوِي**» فعل مضارع است، پس مجھول آن هم باید به شکل مضارع باید نه ماضی.

گزینه «۳»: «**أَسْنَانٌ**» مفعول جمله معلوم است و نباید در هنگام مجھول شدن، از جمله حذف شود.

(انواع بملات)

تاریخ (۳)

۹۱- گزینه «۳»

الف) همواره به عنوان نیروهای مسلح در موقع جنگ، یکی از منابع تأمین نیروی نظامی حکومت قاجار به شمار می‌رفتند: ایلات

ب) جمعیت روستایی اغلب افرادی بودند که زمین نداشتند و در اراضی مالکان کار می‌کردند. این گروه کم و بیش تحت ستم اریابان و مأموران مالیاتی بودند: روستاییان

ج) سران این گروه اغلب در مناطق تحت نفوذ خود به‌طور مستقل حکومت می‌کردند: ایلات

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۱۴۸)

۹۲- گزینه «۲»

در شیوه تولید سهمبری دهقانی، ساکنان روستاهای و کشاورزان از تولید، سهم معینی را دریافت می‌کردند. روستاییان بی‌زمین اغلب روی اراضی مالکان کار می‌کردند.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۱۴۹)

تاریخ (۲)

۱۰۱- گزینه «۲»
(پواد میربلوکی)

ترتیب زمانی وقوع حوادث در گزینه «۲» صحیح آمده است.
(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۰۳)

۱۰۲- گزینه «۴»
(پواد میربلوکی)

در زمان سلطان محمد خوارزمشاه، روابط خوارزمشاهیان با خلافت عباسی، به تیرگی گرایید. خلیفه عباسی که در آن زمان در صدد احیای قدرت سیاسی و نظامی خود بود، از تأیید حکومت خوارزمشاهیان خودداری کرد. به همین سبب سلطان محمد خوارزمشاه برای مقابله با عباسیان، یکی از سادات حسینی را به عنوان خلیفه اعلام کرد و به بغداد لشکر کشید.
(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۰۳- گزینه «۱»
(کلشور سراسری ۱۴۰۲- نوبت اول دی ماه)

پس از مرگ شاهرخ، شاهزادگان تیموری که بر مناطق مختلف حکومت می‌کردند، با یکدیگر به رقابت و ستیز برخاستند. در چنین اوضاع و احوالی بود که دو اتحادیه قبیله‌ای متشکل از ترکمانان به نامهای قراقویونلو و آق قراقویونلو به ترتیب با پی افکنند حکومت‌هایی، نواحی غربی و مرکزی ایران را تصرف کردن و حکومت تیموریان به مناطق شرقی ایران محدود شد. حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن دهم هجری با به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر مواراء‌النهر به پایان رسید.
(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۱۸)

۱۰۴- گزینه «۴»
(امیرحسین کاروین)

تیمور با وجود مسلمان بودن، به نسبت مغولی خود و سنت‌های مغولی افتخار می‌کرد و مجموعه قوانینی موسوم به تزوکات را به وجود آورد.
(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۲۲)

۱۰۵- گزینه «۳»
(زهرا (امیر))

علاقه‌مندی ایلخانان و فرمانروایان تیموری به جاودانه ساختن کشورگشایی و موفقیت‌های سیاسی و نظامی خود و خودآگاهی رجال ایرانی، تأثیر بهسازی بر رشد و شکوفایی تاریخ‌نگاری در آن عصر نهاد.
(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۳۲)

جغرافیا (۳)

۱۰۶- گزینه «۴»
(زهرا (امیر))

حاشیه‌نشینی و زاغه‌نشینی جلوه‌هایی از پدیده اسکان غیررسمی یا غیرقانونی هستند. در حاشیه‌نشینی مهاجران فقیر به طور غیرقانونی مسکن‌هایی موقتی در حاشیه و اطراف شهر می‌سازند. در زاغه‌نشینی علاوه بر حاشیه شهر ممکن است در نقاط مختلف شهر به وجود بیاید.

(جغرافیا (۳)، پیغامبر اسلام (صلوات الله علیه و آله و سلم) و ائمه امامیان، صفحه ۲۲)

تاریخ (۱)

۹۶- گزینه «۴»
(پواد میربلوکی)

ساسانیان مصمم بودند به جای حکومت ملوک الطوایفی (نیمه‌مستقل) دوره اشکانی، حکومتی متمرکز و قدرتمند ایجاد کنند که دستورات و قوانین آن در سرتاسر ایران اطاعت شود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۹۳ و ۹۴)

۹۷- گزینه «۳»
(زهرا (امیر))

یکی از اهداف اصلی رومیان در لشکرکشی پی درپی به ایران، تسلط بر مسیرهای تجاری بود که به هند و چین می‌رسید. آن‌ها می‌خواستند به طور مستقیم با این کشورها رابطه تجاری داشته باشند؛ اما شاهان اشکانی و ساسانی، با آگاهی از اهمیت و منافعی که این مسیرهای تجاری برای ایران داشت، می‌کوشیدند مانع موفقیت رومیان شوند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۹۶)

۹۸- گزینه «۱»
بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲»: داریوش یکم یکی از نجایی بلندپایه مادی یا پارسی را به ریاست انبارشاهی منصب کرد.
گزینه «۳»: در زمان داریوش یکم چند جوان ورزیده پارسی، دوره آموزش‌های ویژه در سپاه جاویدان را با موفقیت گذراندند.
گزینه «۴»: در دوره هخامنشیان فرماندهی ناوهای جنگی بر عهده مادی‌ها و پارسی‌ها بود. داریوش یکم اولین بار چند پایگاه دریایی در خلیج فارس تأسیس کرد؛ بنابراین در دوره کمبوجیه پایگاه دریایی وجود نداشته است که افرادی را به فرماندهی ناوهای ایرانی منصب کند.
(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۰۰ و ۱۰۱)

۹۹- گزینه «۲»
(امیرحسین کاروین)

استفاده از صدای طبل در آغاز حملات سپاه اشکانی معمولاً وحشت بسیاری در لشکر دشمن ایجاد می‌کرد و نظم آن‌ها را به هم می‌ریخت.
سورنا، سردار معروف اشکانی، با همین روش هراس بزرگی در سپاه کراسوس رومی ایجاد کرد و در نبرد حرّان پیروز شد.
(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۰۷)

۱۰۰- گزینه «۴»
(علی آقاماہنپور)

خانواده، هسته اصلی جامعه آریایی به شمار می‌رفت. ازدواج، در خانواده کهن ایرانی، درون گروهی بود. خانواده گسترده، تا عهد هخامنشی تداوم داشت، اما پس از آن تحت تأثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی، به تدریج کوچک‌تر و محدود‌تر شد.
(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۱۳)

افزایش جمعیت کشورمان به طور عمدۀ حاصل افزایش مثبت میزان موالید نسبت به میزان مرگ و میر بوده است و موجب شده است در سال‌های اخیر جمعیت کشور روند صعودی داشته باشد.

(جغرافیای ایران، پژوهشی انسانی ایران، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

(زهرا دامیر)

سیاست کنترل جمعیت نباید به گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند؛ زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود.

(جغرافیای ایران، پژوهشی انسانی ایران، صفحه ۶۹)

«۱۱۲- گزینه ۱»

(فاطمه سفایی)

سیاست‌های کاهش جمعیت، کاهش رشد را به دنبال داشته است. این روند مشکلاتی را در آینده ایجاد خواهد کرد که از آن جمله می‌توان به برهم خوردن تعادل جمعیتی اشاره کرد. راهکار مناسب برای جلوگیری از پیری جمعیت استفاده از اطلاعات و آمارهای سنی و جنسیتی جمعیت است.

(جغرافیای ایران، پژوهشی انسانی ایران، صفحه‌های ۶۷ تا ۶۹)

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول (یه‌مه))

«۱۱۴- گزینه ۳»

تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران:

۱- در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوچ (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.

۲- در دوره عباسیان، قلمرو جغرافیایی آن‌ها به واحدهای تحت عنوان (ایالت) تقسیم‌بندی می‌شد.

۳- در دوره صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه.

۴- در دوره قاجاریه ایران به چهار ایالت و دوازده ولایت تقسیم شد.

(جغرافیای ایران، پژوهشی انسانی ایران، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

(زهرا دامیر)

«۱۱۵- گزینه ۴»

از لحاظ نظام اداری: دهستان تابع بخش، بخش تابع شهرستان، شهرستان تابع استان و استان تابع تشکیلات مرکزی است.

استان توسط استاندار، شهرستان توسط فرماندار، بخش توسط بخشدار و دهستان توسط دهدار اداره می‌شود.

(جغرافیای ایران، پژوهشی انسانی ایران، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

جغرافیا (۲)

(زهرا دامیر)

«۱۱۶- گزینه ۲»

موارد «الف» و «ج» مربوط به فعالیت‌های نوع اول هستند. این نوع فعالیت‌ها، با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند.

(کنکور سراسری ۱۴۰۲)

در نواحی حاشیه‌نشین و حومه‌های فقرینشین شهرها (اسکان غیررسمی یا غیرقانونی) انحرافات و کجرواری‌های اجتماعی، سرقت و خشونت، اعتیاد، طلاق و ... گسترش می‌یابد.

بهطور کلی، فضاهای شهری می‌توانند در پیشگیری از وقوع جرم یا جرم‌خیزی نقش داشته باشند.

به کمک هوشمندسازی شهری بهطور مثال نصب دوربین‌های مداربسته در نقاط مختلف شهر، می‌توان از گسترش این پدیده جلوگیری کرد. هم‌چنین با آموزش عمومی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای شهروندان می‌توان تا حدودی از پیشرفت آن جلوگیری نمود.

می‌لمان شهری بازتاب فرهنگ و هویت شهروندان است. در طراحی می‌لمان شهری، فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت می‌گردد و به نیازهای افراد ویژه بهطور مثال معلوان و جانبازان و سالخوردها توجه می‌شود.

(جغرافیا (۳)، پژوهشی سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۴)

«۱۱۷- گزینه ۲»

تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی از وظایف بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است که در سال ۱۳۵۸ با هدف تأمین مسکن محرومان، به‌ویژه روستاییان تشکیل شد.

(جغرافیا (۳)، پژوهشی سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۳)

(فاطمه سفایی)

در گذشته، توسعه کشاورزی مهم‌ترین عامل توسعه روستایی محسوب می‌شد، اما امروزه توسعه روستایی صرفاً به توسعه کشاورزی محدود نمی‌شود و به همه جنبه‌های فرهنگی، اجتماعی و محیط زیستی بهطور هماهنگ اهمیت داده می‌شود.

(جغرافیا (۳)، پژوهشی سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۳۱، ۳۲ و ۳۳)

(فاطمه سفایی)

آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، معادل و منطقی جمعیت، فعالیت‌ها و تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین.

یکی از ویژگی‌های آمایش سرزمین، توجه به توزیع متوازن جمعیت است.

(جغرافیا (۳)، پژوهشی سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۶)

جغرافیای ایران

(زهرا دامیر)

«۱۱۸- گزینه ۴»

این نمودار مربوط به افزایش جمعیت ایران در دهه‌های اخیر بوده است، نه نمودار تغییرات جمعیت شهری و روستایی؛ بنابراین افزایش جمعیت روستاهای و شهرها ارتباطی با آن ندارد. مهاجرت‌های شهری و روستایی لزوماً به افزایش جمعیت منجر نشده است و بنابراین تغییراتی در جمعیت کشور ایجاد نخواهد کرد.

فلسفه دوازدهم

(علیرضا نصیری)

تفاوت رابطه علیت با سایر روابط در این است که در سایر روابط، ابتدا باید طرفین رابطه وجود داشته باشند تا رابطه میان آنها برقرار شود؛ اما در علیت از آنجایی که حاصل و نتیجه رابطه، خود وجود معلوم است، بنابراین معلوم، از قبل از رابطه وجود نداشته و بعد از آن پدید می‌آید. البته باید دانست که این تقدم و تأخر از حیث عقلی است و گرنه از نظر زمانی میان برقراری علیت و وجود یافتن معلوم فاصله‌ای نیست و به محض وجود علت معلوم نیز موجود می‌شود. (رد گزینه «۱» و تایید گزینه «۲») علیت نیز مانند سایر روابط دو طرف دارد که عبارت از علت و معلوم می‌باشند. (رد گزینه «۳») همچنین بنابر این مقدمات، باید گفت که علت باید قبل از رابطه نیز موجود باشد - باز هم از حیث عقلی، نه زمانی - و گرنه معلولی هم در کار نخواهد بود. (رد گزینه «۴»)

(فلسفه دوازدهم، بهان علی و معلومی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

(فیروز نژادنیف - تبریز)

هم دکارت و هم تجربه‌گرایان معتقدند که اگر اصل علیت در جهان پیرامونی ما به ضرورت برقرار باشد، در آن صورت در یافتن برخی از مصاديق آن، خصوصاً در مورد امور طبیعی، نیازمند حس و تجربه خواهیم بود.

پرسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ویژه دکارت است.

گزینه «۳»: ویژه دکارت است.

گزینه «۴»: ویژه تجربه‌گرایان است.

(فلسفه دوازدهم، بهان علی و معلومی، صفحه ۱۶)

(محمد سویان)

دکارت که علیت را بدیهی عقلی، فطری و از اصول اولیه می‌دانست، قطعاً اصل واضح تر و مبنایی تر امتناع اجتماع نقیضین را نیز چنین می‌دانست. بنابراین او نیز مانند فیلسوفان مسلمان معتقد بود که درک این اصل بی‌نیاز از استدلال است. البته دکارت درک این اصل را فطری و مادرزادی می‌داند، ولی فیلسوفان مسلمان معتقدند مدتی بعد از تولد، ذهن انسان شکل می‌گیرد و این اصل درک می‌شود.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: هیوم اگرچه درک رابطه ضروری بین علت و معلوم را حسی و تجربی نمی‌داند، ولی نهایتاً بر مبنای حس و تجربه رابطه علت و معلوم را به عنوان یک تداعی ذهنی و امری روانی توجیه می‌کند.

تکن: توجه کنید که «تجویه کردن» یک امر، غیر از «اثبات کردن» آن است. هیوم اثبات کردن اصل علیت را توسط تجربه غیرممکن می‌دانست، اما توجیه آن، از طریق ارجاع آن به نوعی عادت ذهنی امکان‌پذیر است.

گزینه «۲»: این دیدگاه مورد تایید فیلسوفان مسلمان نیست، زیرا آنان فقط درک مصاديق علیت در جهان طبیعت را این‌گونه می‌دانند و معتقدند در عالم ماوراء الطبیعه، می‌توان مصاديق علیت را با عقل محض درک کرد.

گزینه «۴»: دکارت علیت را با تعقل نمی‌پذیرفت، زیرا تعقل به معنای فعالیت استدلالی عقل است، ولی دکارت علیت را اصلی فطری، بدیهی و بی‌نیاز از استدلال می‌دانست.

(فلسفه دوازدهم، بهان علی و معلومی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۷)

مورد «ب» مربوط به فعالیت‌های نوع دوم است. در این نوع فعالیت‌ها، منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند. مورد «د» مربوط به فعالیت‌های نوع سوم است. در فرایند این نوع فعالیت‌ها، خدماتی به دیگران ارائه می‌شود.

(بفراغیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۸۰)

«۴» گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت اول دی ماه)

برنج از انواع کشت غله تجاری است که به شرایط خاص آب و هوایی گرم‌سیری، نیمه گرم‌سیری و رطوبت‌ها و آب زیاد وابسته است. بیشتر برنج دنیا در قاره آسیا، به ویژه آسیای شرقی و جنوب شرقی کشت می‌شود. علاوه بر این از دهه ۱۹۷۰ میلادی با انقلاب سبز و به کار بردن روش‌های علمی، بذرهای اصلاح شده، کود و آفت‌کش‌های شیمیایی و ماشین‌آلات، برخی کشورها موفق شدند تولید کشاورزی خود را به چند برابر افزایش دهند که از جمله این کشورها می‌توان به فیلیپین و پاکستان اشاره کرد.

(بفراغیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

«۴» گزینه «۴»

(زهرا (امیر))

پلاتیشن عبارت است از زمین‌های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص اختصاص دارد. محصولات کشاورزی پلاتیشن: کائوچو، چای، نخل روغنی، پنبه، موز، قهوه، نیشکر، کاکائو و آناناس

(بفراغیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۹۱)

«۴» گزینه «۴»

(فاطمه سفایی)

برای آنکه به وضعیت نابرابر نواحی در اقتصاد جهانی امروز بهتر پی ببریم، باید به پیشینه تعامل و روابط اقتصادی در جهان توجه کنیم.

(بفراغیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۱۰)

«۴» گزینه «۴»

(زهرا (امیر))

ژاپن از جمله کانون‌های سلطه اقتصادی بر جهان است. کشورهای مرکز، مواد خام را با قیمت ارزان‌تر از کشورهای پیرامون به دست می‌آورند و کالاهای ساخته شده صنعتی را با سود بیشتر به آن‌ها می‌فروشند. کشورهای مرکز همچنین از طریق سرمایه‌گذاری یا شرکت‌های چندملیتی از نیروی کار ارزان قیمت کشورهای پیرامون استفاده می‌کنند.

کشورهای مرکز گاهی با روش‌های مختلف افراد با استعداد و متخصص یا به اصطلاح، مغزهای متفسک را نیز از کشورهای پیرامون به خود جذب می‌کنند؛ در حالی که کشورهای پیرامون هزینه‌های تحصیل و رشد این افراد را پرداخته‌اند.

(بفراغیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

(موسی سپاهی - سروان)

علت تامه همیشه جمعی از مجموعه عوامل نیست؛ مثلاً خداوند علت تامه جهان است، اما مجموعه عوامل نیست.

(فلسفه دوازدهم، کرام تصویر از بیوان، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۱۲۹- گزینه «۱»

معنی اول اتفاق همان نفی علیت یا ضرورت علی و معلوم است؛ معنی دوم آن نیز عبارت است از نفی وجود سنتیتی میان علت و معلوم. اگر کسی معنی اول اتفاق، یعنی نفی علیت و ضرورت علی و معلوم را پذیرد، قهرآ به معنی دوم نیز ملزم خواهد شد، چون امکان ندارد کسی علیت را رد کند، اما سنتیت علت و معلوم را پذیرد. اساساً با نفی شدن هرگونه علت و معلوم، سنتیتی میان آن‌ها سالبه به اتفاق موضوع خواهد بود یعنی اساساً علت و معلومی وجود نخواهد داشت که بخواهد سنتیتی نیز داشته باشد.

پرسنی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»، معنی سوم اتفاق که نفی کردن غایت برای جهان هستی است، در عین پذیرش علیت و لوازم آن نیز ممکن است مورد پذیرش واقع شود. گزینه «۳»: اگر کسی معنی اول اتفاق را پذیرد یعنی پذیرفته که علیتی در جهان نیست یا ضرورتی میان علت و معلوم وجود ندارد. چنین کسی هرگز نخواهد توانست به غایتی برای جهان هستی معتقد باشد چون نیل و حرکت به سمت و سوی غایت بدون نظام حاصل از رابطه ضروری علت و معلوم غیرممکن است و اگر قرار باشد میان پذیده‌ها علیتی برقرار نباشد و وجود بخشی از پذیده‌ها به دور از نظم علی و معلومی باشد، رسیدن به غایت محل خواهد بود و این به معنی پذیرش معنی سوم اتفاق است. پس نفی و پذیرش همزمان معنی اول و سوم اتفاق ممکن نخواهد بود.

گزینه «۴»: پذیرش معنی چهارم اتفاق، یعنی این که ممکن است پذیده‌های پیش‌بینی نشده‌ای در جهان پیرامون ما رخ بدene، با مفاد حاصل از نفی معنی اول اتفاق، که همان علیت است، تعارضی نخواهد داشت و آن را خدشده‌دار نخواهد ساخت.

(فلسفه دوازدهم، کرام تصویر از بیوان، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۷)

منطق

(محمد آقامصالح)

در علم منطق قواعد کلی تعریف مطرح می‌شود. هم‌چنین تعریف اصطلاحات مربوط به هر علم (من‌جمله منطق) در همان علم مطرح می‌شود. بنابراین علم منطق به تعریف اصطلاحات تخصصی خودش نیز می‌پردازد. مثلاً به این سؤال که «تعریف چیست؟» در خود علم منطق پاسخ داده می‌شود.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۲۸)

۱۳۱- گزینه «۴»

گزینه «۲» به بررسی ریشه کلمه پرداخته است و این طریق سعی در ایجاد مفهوم مورد بحث دارد؛ این در حالی است که سایر گزینه‌ها با مدد جستن از مفاهیم دیگر و تجزیه مفهومی که می‌خواهیم آن‌ها را تعریف کنیم، به تعریف آن پرداخته‌اند و بنابراین از جنس تعریف مفهومی هستند.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

(موسی سپاهی - سروان)

دانشمندان وقتی با پدیده‌ای مواجه می‌شوند و می‌خواهند علت آن را بیابند به سراغ عواملی می‌روند که تناسب بیشتری با آن پدیده دارند و علت آن پدیده را در میان آن عوامل جست‌وجو می‌کنند تا بتوانند به علت و پیوّه آن پدیده دست یابند.

(فلسفه دوازدهم، بیان علی و معلوم، صفحه ۱۹)

۱۲۴- گزینه «۴»

اصل سنتیت میان علت و معلوم نظم خاصی در جهان برقرار می‌کند و به ما می‌فهماند که هر چیزی نمی‌تواند منشأ هر چیزی شود.

(فلسفه دوازدهم، بیان علی و معلوم، صفحه ۲۰)

۱۲۵- گزینه «۱»

اصل سنتیت میان علت و معلوم نظم خاصی در جهان برقرار می‌کند و به ما می‌فهماند که هر چیزی نمی‌تواند منشأ هر چیزی شود. اما اگر معلوم باشد دیگر رابطه وجود بخشی علت به معلوم معنای نخواهد داشت (رد گزینه «۴»). پس در رابطه علت یک طرف رابطه علت است و طرف دیگر خود رابطه وجود بخشی است، پس یک طرف آن خود رابطه است (رد گزینه «۳»). آنچه علت از معلوم طلب، می‌کند هستی ای ای است یعنی علت ایجاب می‌کند که معلوم به وجود آید (رد گزینه «۱»؛ اما معلوم پیش از رابطه علت اصلًا وجود ندارد که بخواهد طلب یا ایجابی نسبت به علت داشته باشد. معلوم تمام هستی خود را از علت می‌گیرد (تأیید نادرستی گزینه «۲»).

(فلسفه دوازدهم، بیان علی و معلوم، صفحه ۱۳)

۱۲۶- گزینه «۲»

معنای لفظی تحصیل حاصل یعنی به دست آوردن چیزی که آن را اکنون دارا هستیم. اینکه رابطه علت بعد از وجود باشد، یعنی معلوم وجود دارد و بعد رابطه علت برقرار می‌شود. اما اگر معلوم موجود باشد دیگر رابطه وجود بخشی علت به معلوم معنای نخواهد داشت (رد گزینه «۴»). پس در رابطه علت یک طرف رابطه علت است و طرف دیگر خود رابطه وجود بخشی است، پس یک طرف آن خود رابطه است (رد گزینه «۳»). آنچه علت از معلوم طلب، می‌کند هستی ای ای است یعنی علت ایجاب می‌کند که معلوم به وجود آید (رد گزینه «۱»؛ اما معلوم پیش از رابطه علت اصلًا وجود ندارد که بخواهد طلب یا ایجابی نسبت به علت داشته باشد. معلوم تمام هستی خود را از علت می‌گیرد (تأیید نادرستی گزینه «۲»)).

(فلسفه دوازدهم، بیان علی و معلوم، صفحه ۱۳)

۱۲۷- گزینه «۱»

معنای اول اتفاق عبارت است از نفی علیت یا نفی رابطه وجوبی و ضروری میان علت و معلوم. بیت گزینه «۱» از آن جایی که میان «گردنده» و «گرداننده» رابطه‌ای ضروری و حتمی قائل شده است پس معنی اول اتفاق را رد می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، کرام تصویر از بیوان، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۲۸- گزینه «۲»

در نظریه مبانگ بیان دانشمندان به گونه‌ای است که برخی تصور می‌کنند پیدایش جهان بدون علت است. بنابراین معنای اول اتفاق به معنای نقض علیت از این نظریه به ذهن متبارد می‌شود. اگر علیت نقض شود، سنتیت نیز که از فروع آن است، نقض می‌شود (معنای دوم اتفاق). همچنین وقتی هیچ علیتی جهان را به وجود نیارده باشد، طبعاً برای این جهان یک غایت از پیش‌بینی نبوده است (معنای سوم اتفاق) و پیدایش جهان هم، قابل پیش‌بینی نبوده است (معنای چهارم اتفاق).

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۳»: نظریه دموکریتوس و نظریه زیست‌شناسان، معنای اول اتفاق را به ذهن نمی‌آورد زیرا نمی‌گویند عناصر یا انواع جانداران بی‌علت به وجود آمدند، بلکه نوعی حرکات یا تحولات تصادفی را علت می‌دانند. این دیدگاه‌ها اولاً معنای سوم و چهارم و سپس معنای دوم اتفاق را به ذهن می‌آورند.

گزینه «۴»: این دیدگاه در صدد نقض معنای سوم اتفاق است، ولی چون وجود خداوند را نمی‌پذیرد، دچار تناقض می‌شود. پس این معنا از اتفاق را به ذهن می‌آورد.

(فلسفه دوازدهم، کرام تصویر از بیوان، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

تعريف باید مانع باشد؛ یعنی فقط بر مصادیق مفهوم مورد نظر صدق کند. به عبارت دیگر مصادیق نامرتب را شامل نشود. مانند تعریف انسان به حیوان شاعر. (منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۵)

۱۳۸- گزینه «۲»

(علیرضا نصیری)

تعريف غیرمانع تعریفی است که علاوه بر مصادیق مفهومی که می‌خواهیم آن را تعریف کنیم، مصادیق مفاهیم دیگر را نیز شامل شود. اگر ما بخواهیم تعریفی از یک مفهوم که غیر انسان است ارائه کنیم و آنگاه تعریف ما شامل تمامی مصادیقی شود که ناطق باشند، در آن صورت شامل مصادیق انسان نیز خواهد شد و در آن صورت تعریف مورد نظر مصادیقی از مفاهیم غیر را نیز شامل می‌شود و بنابراین غیرمانع خواهد بود.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۷ ۵ ۳۶)

۱۳۹- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

تعريف غیرمانع تعریفی است که علاوه بر مصادیق مفهومی که می‌خواهیم آن را تعریف کنیم، مصادیق مفاهیم دیگر را نیز شامل شود. اگر ما بخواهیم تعریفی از یک مفهوم که غیر انسان است ارائه کنیم و آنگاه تعریف ما شامل تمامی مصادیقی شود که ناطق باشند، در آن صورت شامل مصادیق انسان نیز خواهد شد و در آن صورت تعریف مورد نظر مصادیقی از مفاهیم غیر را نیز شامل می‌شود و بنابراین غیرمانع خواهد بود.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۷ ۵ ۳۶)

۱۴۰- گزینه «۴»

(فرهار قاسمی نژاد)

نسبت مفهومی که می‌خواهیم آن را تعریف کنیم با خود تعریف، در تعریفی که جامع ولی غیرمانع است، عموم و خصوص مطلق (از خاص به عام)، در تعریفی که مانع ولی غیرجامع باشد، عموم و خصوص مطلق (از عام به خاص) و در تعریفی که نه جامع و نه مانع باشد، عموم و خصوص من وجه است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۷ ۵ ۳۶)

فلسفه یازدهم

۱۴۱- گزینه «۲»

(حسین آفوندی راهنمایی)

سقراط اصلاً کتابی ننوشت و هر چه از او و تفکر او به ما رسیده است، از طریق آثار شاگردان او و مخصوصاً افلاطون می‌باشد.

این تفاوت می‌کند با این که کتاب‌های او به جا نمانده باشد؛ عبارت «کتاب‌های او به جا نمانده» می‌تواند معنی این را بددهد که او بدهد که از کتاب نوشت، اما از بین رفته است.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۴۲- گزینه «۱»

(موسی سپاهی - سروان)

سقراط هدف از گشت و گذار خود را متقاعد کردن افراد جامعه می‌دانست تا جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس ترجیح ندهند، ولی این بدین معنا نیست که او می‌گفت باید به جسم و مال و ثروت کاملاً بی‌توجه بود.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۳۸)

۱۴۳- گزینه «۱»

(همید سوریان)

در روش سقراطی سؤال‌کننده، از مجهولات خود سؤال نمی‌کند بلکه پرسش‌کننده جواب درست را می‌داند ولی به گونه‌ای سؤال می‌پرسد که مخاطب خودش بتواند به پاسخ صحیح برسد. یعنی پاسخ صحیح برای مخاطب هم مجهول و مفهوم خاص (مثلاً انسان و ناطق) رابطه تساوی برقرار است.

گزینه «۴»: در تعریف، یک مفهوم خاص نیز می‌آید. (به تفاوت معنایی کلی در مقابل جزئی و کلی به معنای عام دقت کنید).

(علیرضا نصیری)

جسم نامی در گزینه «۱» مُعَرَّف (= مورد تعریف) واقع شده و جسم رشدکننده در تعریف آن آمده و از آن جایی که رشدکننده صرفاً مترادف لغوی لفظ نامی است بنابراین این تعریف لفظی محسوب می‌شود. — انسان در این گزینه به مفاهیم «جسم»، «نامی»، «متحرک به اراده» و «ناطق» تقسیم شده و یک تعریف مفهومی را شکل داده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: دانشگاه معادل لغوی آکادمی است و بنابراین این تعریف، لفظی خواهد بود. — تعریف علم به دانش و دانستن و ... نیز تعریف لغوی است و خواسته سؤال را برآورده نکرده است.

گزینه «۳»: بخش اول این گزینه تعریفی مصادقی است. — این تعریف ارائه شده از شمع یک تعریف مفهومی به حساب می‌آید.

گزینه «۴»: این تعریف از «تعریف» چون به ریشه لغوی آن اشاره کرده است پس لغوی می‌باشد. — دقت کنید که سلب کردن ویژگی‌ها از شیء هرگز تعريف حساب نخواهد شد و به اصطلاح منطقی: «تعريف به سلب ممکن نیست». و بنابراین بخش دوم این گزینه اصلًاً تعريف نیست.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۷ و ۳۶)

۱۳۴- گزینه «۴»

در این گزینه از ترکیب دو نوع تعریف لغوی (رهایی و خودآینی) و مفهومی (حالتی که چیزی محدود به چیزهای دیگر نباشد) استفاده شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فقط تعریف مفهومی در این گزینه موجود است.

گزینه «۲»: فقط تعریف لغوی در این گزینه موجود است.

گزینه «۳»: فقط تعریف لغوی در این گزینه موجود است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۷ و ۳۶)

۱۴۵- گزینه «۱»

به عنوان مثال: در تعریف انسان مفهوم عام، «حیوان» و مفهوم خاص «ناطق» هر دو کلی هستند.

تشرییم موارد تادرست:

گزینه «۲»: مفهوم خاص از جهت مفهومی اخص است و گرنی کلی است و نه جزئی. در منطق ما با مفاهیم کلی سروکار داریم.

گزینه «۳»: بین مفهوم مجھول و مفهوم خاص (مثلاً انسان و ناطق) رابطه تساوی برقرار است.

گزینه «۴»: در تعریف، یک مفهوم خاص نیز می‌آید. (به تفاوت معنایی کلی در مقابل جزئی و کلی به معنای عام دقت کنید).

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۷)

۱۳۶- گزینه «۲»

اگر در تعریف مفهومی فقط به ویژگی اختصاصی آن مفهوم اشاره شود، احتمال دارد تعریف جامع نباشد؛ مانند تعریف انسان به مهندس.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۷ و ۳۶)

۱۴۷- گزینه «۳»

چون هر فعلی لزوماً بر انجام کاری دلالت نمی‌کند و می‌تواند به روی دادن

حالتی اشاره کند، پس تعریف مذکور از فعل، جامع نیست و چون هر کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت کند، لزوماً فعل نیست و می‌تواند مصدر هم

باشد، پس تعریف مذکور از فعل، مانع نیست. گزینه «۱» فقط جامع نیست ولی مانع است. گزینه «۲» فقط مانع نیست ولی جامع هست. گزینه «۴» نیز هم جامع و هم مانع است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۷)

گردن جوانان به سبب ترویج آن خدای جدید. بنابراین بخش دوم اتهام سقراط در واقع نتیجه همان بخش اول اتهامات اوست (رد گزینه «۱»). سقراط باورمندی خود به خدا را طی برهانی که از باورداشتن به امور الهی به باورمندی به خود خدا می‌رسیم، اثبات می‌کند (رد گزینه «۲»). با وجود این که ملتوس به نمایندگی از متهم‌کنندگان که اکثرًا از سوفسطائیان بوده‌اند، این اتهامات را به سقراط وارد می‌کرد اما دلیل اصلی بیان این اتهامات این بود که سقراط در مباحثاتی که با آنان داشت جهل‌شان را نشان می‌داد و بر ملا می‌ساخت (رد گزینه «۳»). اما با توجه به سخنی که سقراط در ابتدای دفاعی خود بیان می‌کند، یعنی: «آتنیان! بگذارید افتخاری را که از دیرباز به من نسبت داده‌اند و ملتوس هم همان را تکرار کرد یادآوری کنم.» این اتهامات چیزی نبوده‌اند که ملتوس برای اولین بار بیان کرده باشد و پیش از آن نیز سابقاً طولانی داشته است.

(فلسفه یازدهم، زنگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۲)

۱۴۷- گزینه «۴» (اعمر منصوری)

سقراط بیان می‌داشت که آیا کسی وجود دارد که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی منکر وجود خدا شود؟ این یعنی از طریق این سخن که او ویژگی‌ها و صفات خدا را باور دارد، باورمندی خویش به خود خدا را نیز ثابت کرد.

(فلسفه یازدهم، زنگی براساس انریشه، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۱۴۸- گزینه «۳» (کتاب آبی پیمانه‌ای)

هم از نظر سقراط و هم از نظر ملتوس ممکن نیست کسی صفات و امور مربوط به اسب را بدزیرد، اما منکر وجود اسب باشد و همچنین کسی پیدا نمی‌شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی وجود خداوند را منکر شود. با توجه به این موارد عبارت گزینه «۳» نیز مورد قبول سقراط و ملتوس خواهد بود.

(فلسفه یازدهم، زنگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۱)

۱۴۹- گزینه «۳» (همید سودیان)

سقراط معتقد بود که اگر از فرمان خدا سرپیچی کند مدعی داشتن دانشی شده است که در حقیقت فاقد آن است. مبنای این سخن، آن است که خداوند به سقراط فرمان داده بود در جست‌وجوی دانش بکوشد و عدم جست‌وجوی دانش فقط برای کسی درست است که دانش را دارد و نیازی به جست‌جو کردن ندارد. بنابراین اگر سقراط دانش را جست‌جو نمی‌کرد، گویا مدعی شده بود که همه دانش‌ها را دارد در حالی که در حقیقت فاقد آن بود.

(فلسفه یازدهم، زنگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۲)

۱۵۰- گزینه «۱» (فرهاد قاسمی نژاد)

سقراط خطاب به حاضران در دادگاه گفت: «کسی که راه درست را یافت و آن را در پیش گرفت هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه دهد.»

(فلسفه یازدهم، زنگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۲)

گزینه «۳»: افلاطون جواب‌ها را هم می‌نوشت. بنابراین روش او سقراطی نبود. بلکه شخصیت سؤال‌کننده در آثار افلاطون در مورد مخاطب خود گویا روش سقراطی را به کار گرفته است ولی این اثر برای خواننده روش سقراطی را به کار نمی‌گیرد. روش سقراطی اساساً نمی‌تواند مکتب باشد و باید با سوالات شفاهی همراه باشد و لازم است مخاطب هم بتواند با پرسش‌گر سخن بگوید.

گزینه «۴»: این روش فقط برای مسائل عقلی که با تأمل می‌توان پاسخ‌شان را دریافت کرد مفید است و در مورد مسائل تجربی که نیاز به مشاهده و آزمایش و تجربه دارد، بی‌فایده است.

(فلسفه یازدهم، زنگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

۱۴۴- گزینه «۴» (محمد رضایی‌رقا)

سقراط با هر کس که به او گوش می‌داد، مسائل اساسی خداشناسی، اخلاق، سیاست و اجتماع را در میان می‌گذاشت. پس یکی از مباحث مهم و حیاتی مربوط به زندگی در دوره سقراط، مفهوم خداست که در آثار افلاطون به آن اشاره شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نتیجه تأمل و مطالعه در زندگی سقراط از طریق آثار افلاطون، این است که به نقش حقيقی فلسفه در زندگی انسان بیشتر بپریم.

گزینه «۲»: نقطه آغاز روش بحث سقراطی، انتخاب مفهومی مهم در زندگی بود؛ نه سوال از چیزی مفهومی.

گزینه «۳»: سقراط اصلاً اثرب نوشت که باقی نمانده باشد.

(فلسفه یازدهم، زنگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۸)

۱۴۵- گزینه «۳» (علیرضا نصیری)

سقراط روش خاصی داشت که در اکثر بحث‌های خود به کار می‌گرفت و این روش به نام خود او، یعنی «روش سقراطی» مشهور است. این روش بدین صورت بود که او ابتدا از یکی از مفاهیم مهم زندگی انسان سؤالی مطرح می‌کرد؛ مانند این که «عشق چیست؟» یا «چه کسی شجاع است؟» و سپس جواب‌های افراد حاضر در بحث را می‌شنید و آن‌ها را با سوالات دیگر دنبال می‌کرد تا جایی که خودشان به اشتباه اولیه‌شان بی‌ببرد و به حقیقت دست یابند و بنابراین آنچه در نهایت حاصل می‌شود - یعنی حقیقت - حاصل رویارویی خود حاضرین در بحث با سوالات سقراط است. (تأیید گزینه «۳»).

بنابراین هرچند که این روش با سوال آغاز می‌شود اما نمی‌توان گفت که به سؤال نیز ختم می‌شود (رد گزینه «۱») و همچنین این مخاطبین هستند که به سوالات پاسخ می‌دهند نه سقراط (رد گزینه «۲»). از سوی دیگر چون این پرسش‌های سقراط است که به بحث جهت می‌دهد و مخاطب را برای بیان داشتن حقیقت یاری می‌کند، پس نمی‌توان گفت سقراط در این میان بی‌تأثیر است! (رد گزینه «۴»)

(فلسفه یازدهم، زنگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۲)

۱۴۶- گزینه «۴» (علیرضا نصیری)

اتهامی که ملتوس - که به نمایندگی از متهم‌کنندگان سخن می‌گفت - به سقراط در دادگاه وارد کرد این بود که: «جرم سقراط این است که خدایانی که همه به آن‌ها اعتقاد دارند، انکار می‌کند و از خدایی جدید سخن می‌گوید! با افکار خود جوانان را گمراه می‌سازد و آن‌ها را از دین و آیین پدرانشان بر می‌گرداند...» بنابراین اتهامات سقراط عبارت بودند از: ۱) بی‌اعتقادی نسبت به خدایان آتن و سخن گفتن از خدایی جدید و ۲) گمراه

بودن کالا، تقاضا برای آن زیاد است؛ در حالی که تولیدکنندگان برای تولید آن کالا به آن مقدار، انگیره کافی ندارند؛ درنتیجه تولید و عرضه آن کم می شود. در صورت ادامه این روند چون گروهی از مصرفکنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهد شد، این گروه برای خرید کالا حاضر خواهد بود مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می شود. افزایش قیمت باعث می شود که از یک سو تولیدکنندگان رغبت بیشتری به تولید نشان دهند و از سوی دیگر مصرفکنندگان از مصرف خود بکاهند. این افزایش قیمت تا رسیدن به سطح قیمت تعادلی و از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا ادامه می یابد. بنابراین در سطح قیمت ۲۰ هزار تومان، ۱۰ هزار تومان افزایش قیمت باعث رسیدن به سطح قیمت تعادلی (۳۰ هزار تومان) می شود.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می کند؛ صفحه ۵)

(مهربی فیبانی)

۱۵۳- گزینه «۱»

- چیزهایی که «مد» می شوند، حتی بدون تغییر قیمت، مقدار تقاضای آنها زیادتر می شود.
- اگر هزینه‌های تولید کالایی افزایش (و یا کاهش) یابد، به شرط ثابت بودن سایر عوامل، بنگاه، عرضه آن کالا را کاهش (و یا افزایش) می دهد. (رابطه معکوسی بین هزینه‌های تولید و عرضه بنگاه وجود دارد).
افزایش قیمت مواد اولیه سبب افزایش هزینه‌های تولید کالا خواهد شد و در نتیجه میزان عرضه کالا کاهش خواهد یافت.
- ابداعات و اختراعات معمولاً با کاهش هزینه‌ها اثر مثبتی بر تولید و عرضه دارند. با اختراع دستگاهی که بتواند با تعداد کارگر کمتری، سرامیک تولید کند، هزینه‌های تولید کمتر می شود و با کاهش هزینه‌ها، عرضه افزایش خواهد یافت.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می کند؛ صفحه های ۴۹ و ۵۰)

(کلکتور خارج از کشور (۱۴۰۲)

۱۵۴- گزینه «۴»

(الف) انواع مالیات مستقیم: مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد

$$\text{میلیون تومان } 110 = \frac{1}{3} \times 330 = \text{ مالیات بر درآمد } \times \frac{1}{3} = \text{ مالیات بر دارایی}$$

$$\text{مالیات بر دارایی} + \text{مالیات بر درآمد} = \text{مجموع میزان مالیات مستقیم پرداختی}$$

$$= 330 + 110 = 440 \text{ میلیون تومان}$$

(ب) مالیات بر درآمد اشخاص مهمترین نوع مالیات است که برابر با ۸۰ میلیون تومان است.
(ج) عوارض نوسازی + مالیات بر مصرف = مجموع میزان مالیات غیرمستقیم پرداختی

مالیات بر ارزش افزوده (VAT) +

$$= 200 + \frac{25}{100} \times (2 \times 110) = 200 + 220 = 420$$

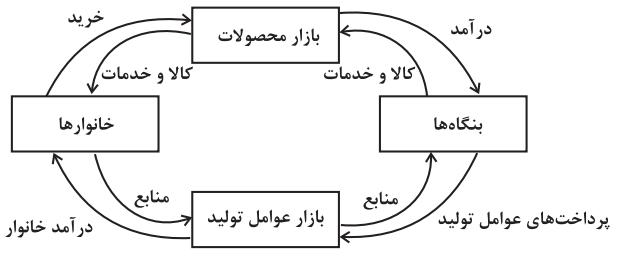
$$= 200 + 50 + 220 = 470 \text{ میلیون تومان}$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؛ صفحه های ۶۱ تا ۶۳)

اقتصاد

۱۵۱- گزینه «۲»

(آفرین ساپدی)
الف) نیمة بالایی نمودار تبادل تولیدات را در بازار کالاها و خدمات (بازار محصولات) نشان می دهد و نیمة پایینی بیانگر بازار عوامل تولید است.

(ب)

- در بازار کالاها و خدمات، خانوارها خریدار و بنگاهها فروشنده‌اند.
- پولی که خانوارها بابت خرید کالاها و خدمات پرداخت می کنند، با عبور از بازار محصولات به عنوان درآمد بنگاه دریافت می شود.

(ج)

- پولی که بنگاهها بابت خرید عوامل تولید می پردازند، با عبور از بازار عوامل تولید، به عنوان درآمد خانوارها دریافت می شود.
درآمد خانوارها در بازار عوامل تولید: پرداخت هایی که بابت خرید منابع تولید به خانوارها پرداخت می شود. این پرداخت ها در جدول زیر بیان شده‌اند:

عنوان	علت
دستمزد	دریافتی خانوارها با بت فروش نیروی کار
اجاره	دریافتی خانوارها با بت اجاره زمین یا کارگاه
سود	دریافتی خانوارها با بت در اختیار قرار دادن سرمایه مالی خود

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می کند؛ صفحه های ۴۷ و ۴۸)

۱۵۲- گزینه «۱»

- در قیمت ۱۰ هزار تومان، اگرچه میزان تقاضا برابر با ۵۰ کیلوگرم است ولی میزان عرضه تنها ۱۰ کیلوگرم است. بنابراین حداقل درآمد به دست آمده مساوی است با درآمد حاصل از فروش ۱۰ کیلوگرم عرضه شده.

حداقل درآمد تولیدکننده در قیمت ۱۰ هزار تومان
= $10 \times 10 = 100$

- در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، با مازاد عرضه یا کمبود تقاضا در بازار مواجه می شویم. در قیمت ۴۰ هزار تومان میزان عرضه برابر با ۴۰ کیلوگرم و میزان تقاضا برابر با ۲۰ کیلوگرم است. در نتیجه در بازار با مازاد عرضه یا کمبود تقاضای معادل ۲۰ کیلوگرم مواجه هستیم.

میزان مازاد عرضه یا کمبود تقاضا در سطح قیمت ۴۰ هزار تومان
میزان تقاضا در قیمت ۴۰ هزار تومان - میزان عرضه در قیمت ۴۰ هزار تومان
= $40 - 20 = 20$ کیلوگرم

- در سطوح قیمت پایین تر از قیمت تعادلی، مصرفکنندگان به دلیل ارزان بودن کالا، مایل به خرید تعداد واحد بیشتری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، کمبود عرضه یا مازاد تقاضا وجود دارد. زیرا به دلیل ارزان

«آفرین ساپدرو»

الف) در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار با کمبود عرضه یا مازاد تقاضا مواجه می‌شویم. در شرایطی که در بازار کمبود عرضه داشته باشیم، عده‌ای موفق نمی‌شوند کالای مورد نیاز خود را خریداری کنند. در نتیجه تلاش می‌کنند با پرداخت قیمت بالاتر محصول را به دست آورند. در ردیفهای ۱ و ۲ جدول با کمبود عرضه مواجه هستیم.

ب) ستون A بیانگر میزان عرضه است؛ زیرا عرضه با قیمت کالا رابطه مستقیم دارد و با افزایش قیمت مقدار عرضه نیز بیشتر می‌شود. ستون B نشان‌دهنده میزان تقاضا است و رابطه آن با قیمت کالا معکوس است، یعنی با افزایش قیمت کالا، مقدار تقاضا کم می‌شود.

ج) در صورتی که قیمت کالا افزایش یابد، خریداران به دنبال خرید کالای جانشین آن (در اینجا گوشت سفید) می‌روند. در ردیفهای ۴ و ۵ جدول در قیمت ۸۰,۰۰۰ و ۹۰,۰۰۰ تومان قیمت بیشتر از قیمت تعادلی است و خریداران به سراغ خرید گوشت سفید می‌روند.

(اقتصاد، بازار پیست و پگونه عمل می‌کند؛ صفحه‌های ۳۸ تا ۵۱)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

الف) حضور دولت و عملکرد قوی آن سبب می‌شود افراد به حقوق یکدیگر تعزیز نکنند.

ب) مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشنده‌گان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آنها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند.

ج) دولت با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؛ صفحه‌های ۵۷ و ۶۱)

(سارا شریفی)

- مالیات بر مصرف: این مالیات نهایتاً توسط مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکننده‌گان و فروشنده‌گان است.

- عوارض گمرکی و خدماتی:

این نوع از مالیات، علاوه بر این که یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها است، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شود.

- در کشورهایی که ساز و کار مالیات بر ارزش افزوده در آن‌ها برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.

- حقوق و عوارض گمرکی: در واقع مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهای مختلف است. این نوع از مالیات، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؛ صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

«گزینه ۱۵۸»

(سارا شریفی)

الف) برای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله دوم دو راه حل وجود دارد:

راه حل اول:

مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله دوم

نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ میزان ارزش افزوده آن مرحله

$$\text{تومان } = 175 = \frac{10}{100} \times (4,250 - 2,500)$$

راه حل دوم:

= مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله دوم

- مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در آن مرحله

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل

$$\text{تومان } = 175 = \frac{10}{100} \times (4,250 - 2,500)$$

(ب)

= مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

$$\text{تومان } = 750 = \frac{10}{100} \times 7500$$

(ج)

= قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله دوم

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله دوم) + قیمت کالا در مرحله دوم

$$\text{تومان } = 4675 = \frac{10}{100} \times (4250 + 4250)$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؛ صفحه ۶۳)

«گزینه ۱۵۹»

(زهراء محمدی)

درآمد حاصل از شریک ساختن افراد جامعه در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌ها و یا ایجاد بدھی، نمی‌تواند همیشگی و پایدار باشد. به عبارت دیگر ایجاد بدھی توسط دولت ظرفیت محدودی دارد.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؛ صفحه‌های ۶۱ و ۶۴)

«گزینه ۱۶۰»

«گزینه ۱۶۰»

(مبین فرزینی)

مسواک و خمیردنان کالاهای مکمل هستند. (باهم مصرف می‌شوند). در نتیجه با افزایش قیمت مسواک، تقاضای مسواک کاهش می‌یابد و به دنبال آن نیز تقاضای خمیردنان کاهش می‌یابد.

برنج و ماکارونی کالاهای جانشین هستند. (در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: با افزایش قیمت مسواک، تقاضای خمیردنان کاهش می‌یابد.

گزینه ۲: با افزایش قیمت برنج، تقاضای ماکارونی افزایش می‌یابد.

گزینه ۴: با کاهش قیمت برنج، تقاضای مردم برای خرید برنج افزایش می‌یابد و در مقابل تقاضای ماکارونی کاهش می‌یابد.

(اقتصاد، بازار پیست و پگونه عمل می‌کند؛ صفحه ۳۹)

بروزترین و ابرترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

